

Str. 3 – Na okrožnem sodišču v Murski Soboti so 32-letnega Tomija Slugo iz Gornje Radgone spoznali za krivega ogrožanja varnosti ameriškega predsednika Georga W. Busha

Mar slovenski tožilci in sodniki res nimajo pametnejšega dela?

Deset ameriških tajnih agentov je branilo ameriškega predsednika Georga W. Busha, medtem ko je bral elektronsko pošto, ki mu jo je poslal Tomi Sluga.

Str. 8 – Don Pierino v Sloveniji med otroki ljubezni. »Dečki, pozor, gre!« Droga pride tja, kjer je praznina

Nepreslišano

Str. 12 – Dr. Ivan Krajnc, dekan Medicinske fakultete v Mariboru

V študijskem programu najboljše, kar pozna svet

Akademski zbor Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, ki šteje enainosemdeset članov, je prve dni novembra za dekana imenoval dr. Ivana Krajnc, strokovnega direktorja Splošne bolnišnice Maribor, ključnega človeka pri ustanavljanju druge medicinske fakultete v državi.

poglej in odpotuj!

UMAG

4* hotel Umag in 3* depandans, wellnes center - NOVO!

do 25.12./2D/POL od 9.900

CESARJEV VIKEND, Dobrna

Sončkov klub: kopanje, kopeli, energijsko sproščanje, izleti...

21., 28.11./2D/POL 14.990

ČRNA GORA, novo leto

avtobus: Budva, Sv. Stefan, Bar, Njeguši, Cetinje... odlično vođenje!

29.12./5D/POL od 30.990

EGIPT, novo leto

potovanje in križarjenje, 5* hoteli in ladja, odlično slovensko vođenje

26.12./BD 165.000

SONČEK

M. SOBOTA, Slovenska 52

Telefon: 02/521 41 92

TUI potovalni center

Str. 10 – Ker niso imeli kam, so šli v Črni les

Odstrl je vso črnino varstva starejših ljudi

Smrt smo preselili v domove

Str. 2 – 3. redni kongres MSI

Čas je za Prekmurje!

MSi opozarja na potrebo po spremembah v gospodarski in socialni politiki pomurske regije

NAROČNIK

Komentar

Državni zbor je podprl spremembo 143. člena ustave in tako na široko odprl vrata ustanavljanju regij oziroma pokrajin. Razprava je odprla vrsto dilem, kako priti do regij. Na načelni ravni je pomembno, da pokrajine dobimo. Drži pa, da s tem problem še ni rešen. Ob danih regijah je pomembno, kakšen zakon o regijah oziroma pokrajinah bomo dobili, in tu so v opozorilo predvsem razprave opozicijskih poslancev, ki pravijo, da do regije ni mogoče priti z dekretom, ampak mora zakon jasno opredeliti funkcijo regije, ji določiti pristojnosti in tudi finančna sredstva, s katerimi bo lahko skrbela zase. Če se ozremo na regijo s političnega vidika, bo na »izvedbeni« zakonski ravni še predmet političnih bojev, ker bo šlo za kalkulacije o politični prevladi in s tem delitvi oblasti. Brez ja-

Regije

snega finančnega okvira in prenesenih pristojnosti je regija ali pokrajina brezpredmetna. Po drugi strani verjetno ne bi smela biti sporna, tudi če se nanjo ozremo s političnega vidika. Z jasnim profilom in materialnim fundamentom dobiva namreč regija ob razvojni komponenti in primerljivosti z evropsko ureditvijo povsem politično dimenzijo. Na ravni regije ali pokrajine gre za sorazmerno močno enoto lokalne samouprave, ki ima lahko določeno politično težo, zato ni nepomembno, koliko regij bomo dobili. Sedanje politične razmere in centralizacija države dajejo dokaj ne-normalno politično podobo slovenskega političnega prostora. Če je bil blokiran agresivnejši prodor tujega kapitala pod pretvezo zaščite nacionalnega interesa, dejansko pa zaradi zaščite obstoječe politične moči, regija (oz. pokrajina) odpira pot drugačnemu razporejanju politične moči. Ob tranziciji in vladavini LDS je jasno, da je tej stranki uspelo koncentrirati moč, ki ji ga daje kapital, ki ga ima pod kontrolo. Da bi prišlo v tem času do radikalnejšega zasuka pri kontroli kapitala, je težko pričakovati. Obvladovanje lokalne scene oziroma občin pa zaradi njihove prevelike razpršenosti nima take politične teže, ki bi lahko vplivala na odnose znotraj političnega prostora na državni ravni. To navsezadnje dokazujejo razmerja med občinskimi in državnimi volitvami. Regija oz. pokrajina s svojo velikostjo in prenesenimi državnimi pristojnostmi tako le daje možnost podkapitaliziranim političnim strankam, da »obvladovanjem« regij le namenijo drugačno razmerje moči, ki lahko normalizira stanje na državni ravni. Skratka, političnim opcijam se odpira možnost, da izkoristijo priložnosti in s pomočjo regij presekaajo preveliko integracijo ter s tem centralizacijo, ki že vodi v blokado družbe.

J. V.

3. redni kongres MSi

Čas je za Prekmurje!

MSi opozarja na potrebe po spremembah v gospodarski in socialni politiki pomurske regije

Kongresa Mlade Slovenije – podmladka Nove Slovenije z naslovom Čas je za mlade, ki je potekal konec prejšnjega tedna v Murski Soboti.

Delegati so za predsednika ponovno izvolili Jerneja Pavlina,

za podpredsednika Marjeto Poljanar in Alena Salihoviča, za generalnega sekretarja Roberta Ilca, za predsednika sveta pa Rajka Janžekoviča. Otvoritev kongresa, so se udeležili tudi drugi predstavniki slovenskih in tujih podmladkov. Poslanec Alojz Sok je izrazil veselje, da je MSi s tem, ko je za kraj kongresa izbrala Mursko Sobotu, pokazala, da ji ni vseeno za neenakost med slovenskimi pokrajinami ter da se zaveda težav, s katerimi se srečuje pomurska regija.

Z nosilno resolucijo kongresa z naslovom Čas je za mlade se je Mlada Slovenija zavezala, da bo na volitvah v državni zbor in v evropski parlament sodelovala s svojimi kandidati ter se trudila za vključevanje mladih v aktivno politiko. Resolucijo z naslovom Čas je za Prekmurje so sestavili z upoštevanjem podatkov, da dosega pomurska regija s 7.740 dolarji le 76,6 odstotka nacionalnega BDP in se umešča na zadnje mesto med slovenskimi regijami. Mlada Slovenija meni, da je prišel čas za korenite spremembe v gospodarski in socialni politiki pomurske regije in države, da je treba državo decentralizirati, saj osrednjeslovenska regija pred pomursko prednjači na skoraj vseh področjih. Pravijo, da je čas za politiko, ki bo spodbujala enakomeren regijski razvoj ter posledič-

Izbira prihodnosti je bilo geslo izrednega volilnega kongresa SLS v Rogaški Slatini, kjer je bila največkrat izražena želja poenotenje stranke, kar lahko kaže kljub vsemu na to, da je bila stranka razdeljena in da se pred volilnim letom mora združiti, če želi doseči uspeh. Kongres pa je v soboto izbral, da jih bo na tej poti vodil novi predsednik Janez Podobnik.

Zakaj je sploh prišlo do tega, da je izredni kongres izzval v slovenski javnosti precej zanimanja, saj se je o zadevi začelo pisati že nekaj mesecev pred njim? Čeprav so le redki znotraj stranke to potrdili, pa naj bi že od kongresa v Murski Soboti pred dvema letoma, ko je postal predsednik Franc But, bilo vidno, da z Janezom Podobnikom nista vedno našla skupnega jezika. Zadeva je postala še zanimivejša, ker je But pokazal resne ambicije za evropske volitve, kjer bi mu zmago lahko preprečila le neizvolitev Podobnika za predsednika na sobotnem kongresu, ki naj bi ob porazu prav tako računal na evropske volitve. To pa bi se zgodilo le, če bi zmagal Peter Vrisk ali Ivo Bizjak, ki sta se prav tako vključila v predsedniški boj. Ker pa je bil Vrisk tisti, ki je pred dvema letoma v Murski Soboti podprl

Maruša Novak, predsednica regijskega odbora Prekmurje no tako zmanjšala prekmursko brezposelnost. Po njihovem mnenju je treba izvesti za dosego ciljev regionalizacijo, korenito spremeniti obstoječo gospodarsko politiko Prekmurja, razviti trg delovne sile, ki bo dal prednost vključevanju mladih.

Ob koncu sta udeležence kongresa nagovorila še častna gosta MSi, predsednik Nove Slovenije dr. Andrej Bajuk in predsednik sveta Lojze Peterle. Bajuk je med drugim omenil problem velike funkcionalne nepismenosti med mladimi in podmladku stranke priporočil, naj se osredotoči na ozaveščanje ljudi, predvsem mladih, o vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Vanja Poljanec, foto: V. P.

Slovenska ljudska stranka v Rogaški Slatini volila novo vodstvo
So izbrali prihodnost?

Po vseh napovedih, da bo boj za predsednika hud, se to ni zgodilo

Vsi trije kandidati za predsednika so verjetno pričakovali čim več glasov ljudi (delegatov), ki so sedeli za njimi.

Buta, je bilo pričakovati, da bo ta podprl Vriska, kar bi mu prineslo veliko glasov. Toda to se ni zgodilo, vsaj javno ne, in kar nekaj dni pred kongresom je moral But zavračati vsa vprašanja medijev okrog tega, koga podpira.

Pomurci na kongresu

Med pomurskimi odbori jih je večina prav tako stala za kandidaturu Janeza Podobnika. Kar nekaj pomurskih delegatov pa se je

Novi in stari predsednik stranke sta prišla v kulturni dom v Rogaški Slatini skupaj. Večina si je želela, da bosta po kongresu »enotno« tudi odšla.

Ironično torej. Če bi But javno podprl svojega podpornika iz pred dveh let in tudi študijskega prijatelja Vriska, bi ta lahko zmagal in poraženec Podobnik bi mu lahko bil resna konkurenca na evropskih volitvah, če pa bi podprl Podobnika ali Bizjaka, bi mnogi lahko to razumeli kot Butovo potezo za lasten uspeh na evropskih volitvah. Zaradi tega se je pričakoval zanimiv razplet kongresa.

Kljub vsej napetosti je kongres minil zelo mirno, kar sta že nakazala tako But kot Podobnik s svojim skupnim prihodom na kongres. Morda je prav to spodbudilo vse delegate, ki so se ob razpravi v večini zavzemali za poenotenje stranke ne glede na to, koga podpirajo in kdo bo zmagal. Čeprav je Vrisk na odru povedal, da vodstvo ni bilo sposobno umiriti strasti, da je vsaka najmanjša stvar postala problem ter da so potrebne korenite spremembe, ni prepričal delegatov, ki so se presenetljivo v veliki večini odločili za Podobnika. Izkušnje, ki jih je Podobnik ob svoji predstavitvi naštel, in obljube po več ustvarjalne energije so očitno prevladale. Tako se zdi, da se delegati niso hoteli še enkrat odločiti za radikalno spremembo kot v Murski Soboti, ampak za človeka, ki ima že nekaj časa v rokah škarje in platno, čeprav nikoli ni bil čisto v vrhu.

smo ga, ali pomurski občinski odbori čutijo kakšno centralistično naravnost stranke. Pravi, da tega ni čutili in da je stranka zelo demokratično urejena. Zanimal je tudi neenotnost v stranki in povedal, da SLS pač nima na svoji strani novinarjev, saj prevečkrat po svoje interpretirajo dogodke.

O tem, kako je bilo do sedaj in kako bo po tem kongresu, smo povprašali tudi predsednico srbskega podmladka Natašo Kavaš Puc. Podmladek znotraj stranke je dal namreč podporo Janezu Podobniku, saj se jim je zdelo, da jim vrata do sedaj uvožena najboljša odprta. »Nova generacija je v preteklosti pričakovala več prostora za vse izkušnje, ki smo jih pridobivali doma in po svetu. Prepričani smo, da bomo to lahko storili v prihodnosti.« Priznala je tudi, da v stranki ni bilo vedno harmonije, vsaj kar se tiče postavljanja pravih ljudi na pravo mesto, ki bi znali za stranko narediti mnogo dobrega. Upajo, da bo tega po kongresu več.

C. K., foto: N. J.

Pomurski delegati v pogovoru.

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTOKIH

Izdaja: Podjetje za Informiranje d. d.
Murska Sobotu

Uredništvo: Inma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ljudmila Kovač (namestnik odgovornega urednika), A. Manka Rutar, Radež, Bernarda Balazic-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerša, Štefan Sobotčan (novinarji), Nataša Juhov, Junj Zauzner (fotograf), Nevenka Erni (lektorica), Ksenija Šimen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelozi).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobotu, Ulica adl. Novaka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), a.c. 531 19 60, 534 80 17 (novinarji Vestnika), Venera (tržnjenje) 534 80 15, št. telefaksa 532 11 75. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev. Izvod v kolportuži je 300,00 SIT. Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekova banka 24900-9000247884.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdaja in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost. Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003. Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Naloga: 15.800 izvodov.

Elektronska pošta:

Vestnik: vestnik@p-inf.si,

Venera: venera@p-inf.si,

Naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si

WWW stran: http://www.p-inf.si.

»Teroristu« le pogojna kazen štirih mesecev zapora

Mar slovenski tožilci in sodniki res nimajo pametnejšega dela?

Deset ameriških tajnih agentov je branilo ameriškega predsednika Georga W. Busha (ne vem, ali lahko imamo g. Busha za predsednika, saj je njegov protikandidat na volitvah dobil pol milijona glasov več od njega, ampak to je že druga zgodba), medtem ko je bral elektronsko pošto, ki mu jo je poslal Tomi Sluga. Le pri temosti agentov se lahko zalotimo, da je g. Bush še med nami. Tako ni čudno, da so ameriški prav te dni, ko gre g. Bush na obisk v Veliko Britanijo, ustanovili posebno mesto, ki bo g. Busha spremljala tudi na malo in veliko potrebo.

Na okrožnem sodišču v Murski Soboti so 32-letnega Tomija Slugo in njegovo sestro Radgona spoznali za krita ogrožanja varnosti ameriškega predsednika Georga W. Busha. Sluga je 20. maja 2001, slab mesec pred vrhom Bush-Putin na Brdu pri Kranju, po elektronski pošti

na naslov Bele hiše poslal takšno sporočilo: »Predsednik, rešite Zemljo, vi riti, ubili vas bomo v Ljubljani. Dobrodošli.« Čeprav se je obtoženi branil, da je bil ob na-

padu opit in da se je le šalil, ga je senat, ki mu je predsedoval sodnik Milan Forštnarič, obsodil na pogojno kazen štirih mesecev s preizkusno dobo dveh let zaradi

»Terorist in atentator?!«

ogrožanja varnosti osebe, ki je pod mednarodnim varstvom. Grozila mu je zaporna kazen do desetih let, okrožni državni tožilec Žarko Bejek pa je predlagal šestmesečno zaporniško kazen pogojno na dve leti.

In kakšen je ta »prvi slovenski terorist«, kot so ga še isti dan poimenovala sredstva javnega obveščanja? Tomi je preprost 32-letni fant, oče šestmesečnega otroka, ni pripadnik nobene protiglobalistične organizacije (to je namreč hotel izvesti tožilec), doma nima orožja (vojaški rok je služil civilno), ki je »usodnega« majskega dne v družbi svoje punce in prijatelja popil malo rdečega vina in poslal elektronsko pošto, za katero se mu je Bela hiša zahvalila, ker misli na predsednika Busha ...

Bi ga obsodili, če bi poslal elektronsko pošto predsedniku kake afriške države, recimo Zimbabve? Verjetno ne, ker bi nam Američani rekli, da je to v redu!

A. B., foto: N. J.

Komentar

Zavedam se, da z naslednjimi občutji pretiravam, toda povejte, kako daleč od resnice sem. Počutim se kot Neo, glavni lik iz trenutno najbolj popularnega filma Matrica, v trenutku, ko mu povedo legendarni stavek »Matrica je vsepovsod okrog nas«, s čimer izve, da ne živi resnično življenje, da je vse okrog njega le navidezna resnica, predvsem pa, da je vse, kar se dogaja ok-

Ciril Kosednar

Bush je vsepovsod okrog nas

rog nas, vodeno in kontrolirano. Parafrazirano povedano se od tega tedna naprej legendarni stavek lahko tudi glasi: »Bush je vsepovsod okrog nas.« Ta vse vidi in ve. Nikjer ne veš, kje te lahko doseže njegova roka. Tokrat je segla ne samo čez Atlantik, ampak prek celotne Evrope do Slovenije in preko nje vse do dežele ob Muri, kjer so sodili pomurskemu človeku zaradi izražanja mnenja o njegovi politiki. Grozljivo, kaj? Ko misliš, da si od sveta oddaljen sto let, in ko misliš, da živiš popolnoma svoje življenje v oazi, ki je nihče niti ne najde na zemljevidu, se zgodi, da nekdo iz sosedsstva postane zanimiv za ljudi, ki vodijo igro. In tako se naenkrat zaveš, da je nadziran še tako zakoten del sveta.

Človek, ki so ga obsodili na štiri mesece pogojne kazni, pravi, da se ga je le napil, da se je le šalil, ko je pred dvema letoma Bushu pisal elektronsko pismo, kjer mu sporoča, da naj rajši poskrbi za zemljo in mu, verjetno zaradi nemoči, ki jo ob njegovi politiki začuti marsikdo, tudi zagrozil s smrtjo. Koliko dela bodo v prihodnje še imela sodišča, tožilci in drugi, ko bodo morali obsoditi vse tiste, ki prav tako javno izražajo odpor proti Bushovi politiki in si ga pri tem nimalokrat želijo videti mrtvega. Mar ni strah ljudi po svoje logičen, če vemo, da gre za politika, ki vodi državo, ki predstavlja po najnovejših evropskih raziskavah največjo grožnjo svetu?

Izbor vaših komentarjev na naši spletni strani

Komentar k članku: Odbojci, ki bodo odmevale. Anton Radman, svetnik SDS: Če gre za nujne stvari v naši državi, bi lahko zadržali položaj zneska, ki je predviden za pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobotna. Komentar: Lahko bi zadržali tudi polovico izplačil svetnikom in zaposlenim v upravi. Kaj pa naši otroci, ki za študij potrebujejo strokovno literaturo? Gospod Radman s svojimi prihodki verjetno lahko kupi knjige, kaj pa drugi?

Komentar k poročilu: Knjižnica na poti med Dobrovnikom in Lendavo? Katere svetnike je zaničevalo, kako bi bilo, če bi imela občina Dobrovnik svojo lastno knjižnico, so rekli. Ljudje, zakaj pa vsaka občina ne ustanovi še svoje knjižnice, policije, vojske, davčne uprave ... mislim, da »ni ničesar za rešiti«, že tako smo popolnoma obubožani, pa ričimo v še večji d... je kateri od obštrih svetnikov sploh pomislil, koliko knjižnice sploh stane, koliko stanejo knjige, knjižničarji ...

Komentar k poročilu: Zaprta prihodnost prek madžarske kulture slovenska kultura na področju?

Ugledni maraton 2003 za poslovno odličnost Strošek podjetja ali investicija za prihodnost?

Kaj odgovoriti novinarjem, ki postavljajo neprijetna vprašanja, kako naj se obnašajo do medijev in kako do svojih zaposlenih, kako uspešno prodajati svojo blagovno znamko, kako obdržati ugled podjetja, ko gre kaj narobe ... To je le nekaj vprašanj in tematik, na katere bodo poskušali odgovoriti na Uglednem maratону 2003, ki se bo pričel na temo branding v Izobraževalnem centru Rakičan. Um 2003 želi dati dobre temelje za uspešen boj na trgu.

Maraton je sinonim za tek na

daljce proge, je uvodoma povedala Laissaničeva. Prav zato so tudi izobraževanje o celovitem komuniciranju in znanjih, ki jih mora obvladati vsako sodobno in uspešno podjetje, poimenovali Ugledni maraton 2003. Podjetja in tudi druge organizacije potrebujejo dolgoročno in strateško načrtovanje za upravljanje blagovnih znamkam, tržno komuniciranje in odnose z javnostjo. Maraton Um 2003 vsebuje sedem različnih predavanj in delavnic. Začeli bodo z upravljanjem blagovnih znamk, uvodom v odnose z javnostmi, odnose z mediji, ugled po-

djetja in krizno komuniciranje, interno komuniciranje, kreativnost v tržnem komuniciranju ter zadnji šprint pred vstopom v EU. V Pomurju je zaznati pomanjkanje znanja menedžmenta za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi, predvsem na operativni ravni. Robert Grah iz Gospodarske zbornice pravi, da se morajo pomurska podjetja bolj promovirati in sistematično skrbeti za ugled. Na velikem evropskem trgu bodo preživel le ugledni in fleksibilni, lastniki prepoznavnih in uglednih blagovnih znamk.

A. Nana Rltuper Rodež

Mednarodno tekmovanje iz matematike v Ljutomeru Domačin Boštjan pri vrhu

Na Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer je bilo prejšnji četrtek meddržavno tekmovanje iz matematike v okviru DMFA, ki sta ga vodili profesorici Mira Babič in Irena Rauter Repija.

Sodelovali so dijaki in dijakinje gimnazij iz Bad Radkersburga, Čakovca in Ljutomer. Iz vsake od sodelujočih držav je tekmovalo 8 dijakov v eni starostni kategoriji 3. in 4. letnika. Reševali so 10 nalog (6 nalog izbirnega tipa in 4 naloge objektivnega tipa). Reševanje je potekalo dve šolski uri, zatem so si udeleženci ogle-

dali znamenitosti Ljutomer. Namen torej ni bil samo tekmovanje, ampak druženje dijakov in profesorjev, spoznavanje razlik in podobnosti. Ekipno je zmaga la Gimnazija Čakovec pred Gimnazijo Ljutomer in Gimnazijo Bad Radkersburg. Posamično sta zmaga la dva dijaka, ki sta dosegla od 44 možnih 41 točk, in sicer sta bila to Mateja Dakleja, Gimnazija Čakovec, ter Boštjan Hamler, Gimnazija Ljutomer. Sledili so Iva Topleh, Gimnazija Čakovec, Borut Rožman, Gimnazija Ljutomer, Bruno Masten, Gimnazija Čakovec, David Lukman, Gimnā-

zija Ljutomer, in Jure Čurič, Gimnazija Čakovec.

Najboljšim dijakom so podelili priznanja, izdali pa so tudi bilten v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku.

J. G.

110 let Splošne bolnišnice Murska Sobotna

V štirih sobah s štirinajstimi bolniškimi posteljami se je začela petnajstega novembra pred sto desetimi leti pisati zgodovina murskosoboške bolnišnice. Svoje prve prostore je imela

v nekdanji Kolodvorski ulici v Murski Soboti, leta 1954 pa je bila zgrajena prva stavba v Rakičanu (stara porodnišnica), kamor se je najprej preselil infekcijski oddelk.

Uprava bolnišnice je prazno-

vanje visokega jubileja želela povezati z otvoritvijo nove porodnišnice, vendar zanjo še ni opreme. Dobila naj bi jo na pomlad, z njeno otvoritvijo pa bodo zaznamovali tudi okroglo obletnico obstoja in delovanja bolnišnice.

Podpisana finančna pogodba za Center za ravnanje z odpadki

Namestnik direktorja Službe za evropske zadeve dr. Rado Genorio ter veleposlanik in vodja delegacije evropske komisije v Republiki Sloveniji Erwan Fouere sta podpisala včeraj v večnamenski dvorani v Puconcih finančni memorandum za projekt ISPA Center za ravnanje z odpadki Puconci.

Gradnja Centra Puconci financira 19 občin, med katerimi ni občin Lendava, Dobrovnik, Turnišče, Velika Polana, Odranci, Črenšovci in Kobilje. V centru bodo uporabne odbrane surovine posredovane v sistem ponovne uporabe, biološki odpadki bodo predelani v kompost, ostanek neuporabnih odpadkov pa bo odložen na odlagališču. Na lokacijo se bo navezovalo 19 občin s 304 naselji, ki ležijo na površini 1078 kvadratnih kilometrov in štejejo blizu 105 tisoč prebivalcev. Celotna površina za center rezerviranega zemljišča znaša 14,6 hektarja, njegova vrednost pa znaša približno 850 tisoč evrov. Iz občinskih sredstev je prišlo 28 odstotkov virov, iz državnega proračuna 15, iz naslova taks 25 in iz tujih virov (sredstva ISPA) 32 odstotkov. Podpisani finančni memorandum regulira financiranje izgradnje 1. faze, ki naj bi se začela v naslednjem letu.

T. K., foto: J. Z.

Gančani: kolesarska steza

Občina Beltinci je s 33,7 milijona tolarjev financirala izgradnjo kolesarske steze v dolžini 2.050 metrov ob regionalni cesti med Beltinci in Gančani. Gre za odsek od Gradbenega inženiringa Gomboc Beltinci do vrtca v Gančanih. Seveda bodo stezo, ki jo je zgradil SGP Pomgrad, Gradnje, d. o. o., Murska Sobota, lahko uporabljali tudi pešci. Samo po sebi je umevno, da je steza, široka dva metra, velik prispevek k varnosti v cestnem prometu in upajmo, da na tem območju ne bo več nesreč. – Foto: Š. S.

na internetu:
www.p-inf.si

Oder za mojstre

Vsako uro tristo obiskovalcev

V četrtek in petek je bila v prostorih Srednje poklicne in tehniške šole v Murski Soboti promocija poklicev Učenje za bogato življenje, kjer so na Odru za mojstre predstavljali deset poklicev, ki jih v naši regiji najbolj primanjkuje

S promocijo poklicev in poklicnega izobraževanja ter možnostjo nadgradnje želijo mladim približati poklice, ki jih potrebujemo, a se zanje ne odločajo najbolj pogosto. V dveh dneh si je atraktivne predstavitve ogledalo okoli dva tisoč obiskovalcev ter otrok iz 38 od 40 pomurskih osnovnih šol.

Med obiskovalci so bili tudi iskalci zaposlitve, ki želijo pridobiti ustrezno izobrazbo ali se želijo prekvalificirati. Organizatorji so z udeležbo zelo zadovoljni, saj je bil odziv zelo dober. Ob tej priložnosti so razdelili tudi veliko brošur in materiala o poklicnem izobraževanju in s predstavitvami posameznega poklica, za katerega naj bi bilo v prihodnje več zanimanja. Na letošnji predstavitvi so lahko obiskovalci z različnih vidikov in perspektiv spoznali zidarja, tesarja, keramičarja - pečarja, kleparja - krovca, konstruk-

cijskega mehanika, inštalaterja strojnih inštalacij, elektrika in energetika, kuharja, natakara in vrtnarja. To je bilo prvič, da so poklice predstavljali celostno od šolanja pa do možnosti za zaposlitev, in to na enem mestu. Promocijo so pritegnili šole, strokovno javnost, delodajalce, območne obrtne in gospodarske zbornice, zavod za zaposlovanje, lokalne razvojne agencije, občine, višje strokovne šole in ljudsko univerzo. Zelo pomembna pa je tudi to, da se lahko regije odslej same odločajo, za katere poklice bodo navduševale otroke in njihove starše, šole pa bodo s tem razmišljale bolj tržno in si bodo prizadevale za zanimive in atraktivne šolske programe. Tretja stna promocija poklicev je bila prva v seriji desetih, ki jo bodo pripravili po vsej Sloveniji, z odzivi pa so bili organizatorji natanko zadovoljni.

A. Nana Rituper Rodež

Na Razkrižju eden proti, drugi vsi za

Morali so »vnesti« ničle

Popravljen načrt razvojnih programov

Ob načrtovanju letošnjega proračuna razkriške občine je kazalo, da bodo znašali prihodki blizu 194 milijonov tolarjev, zdaj pa je že skoraj jasno, da bo ta znesek za okrog 50 milijonov nižji.

Tako so morali »popraviti« tudi načrt razvojnih programov. Med drugim so načrtovali, da bodo namenili 30 milijonov tolarjev za projekt kanalizacije in čistilne naprave, šest milijonov tolarjev za oskrbo z vodo na Gibini, pet milijonov za rekonstrukcijo javne razsvetljave v občini in dva milijona tolarjev za brod na Muri, toda v rebalansu so pri-

teh in še pri nekaterih drugih postavkah ničle, in to predvsem zaradi izpada transfernih prihodkov iz državnega proračuna.

Edini opozicijski svetnik v občinskem svetu Jože Staničar je v razpravi menil, da bi morali še pred sprejemom rebalansa tega obravnavati odbori, ki so jih ustanovili. Poleg tega so se mu zdeli previsoki izdatki za reprezentanco, telefonijo, prevozne stroške, proslave, občinske simbole, pokroviteljstva idr., zato je kot edini glasoval proti rebalansu. Župan Stanko Ivanušič se je strinjal s pripombo glede odborov, v zvezi z izdatki

pa je dejal, da si upa trditi, da so kar najbolj varčevali, kjer se je le dalo.

Priprave na gradnjo kanalizacije in čistilne naprave so kljub vsemu na vrhuncu. Trasa, ki označuje potek kanalov, je določena in razgrnjena na javnem mestu. Pričakujejo, da bodo lastniki zemljišč čimprej podpisali služnostne pogodbe. Zaenkrat načrtujejo lastno čistilno napravo na Gibini, če pa jih bo država na neki način silila, da naj si premislijo in se vključijo v akcijo za zgraditev skupne čistilne naprave z občinama Ljutomer in Križevci pri Ljutomeru, bodo svoje načrte pač temu primerno prilagodili.

J. G.

Izredna seja OS Sv. Jurij ob Ščavnici

Za spremembo naselitvenega jedra

Dobrih zamisli več kot cvenka

Naloga vsake občine je spodbujanje razvoja. To počenajajo tudi pri Sv. Juriju ob Ščavnici, predvsem na način, ki ustreza pristožnostim, ki jih ima lokalna skupnost.

Kot ena temeljnih pristožnosti je nedvomno sprejemanje prostorskih aktov, s katerimi se določa razvoj občine in kraja, zato je občinska uprava pripravila ustrezne dokumente za obravnavo na ponedeljkovi izredni seji občinskega sveta. Gre za strokovne podlage za naselitveno jedro Sv. Jurij ob Ščavnici. Te predstavljajo zakonsko osnovo, ki omogoča razpis programa priprav oz. izdelavo strokovnih rešitev za lokacijski načrt. Kot je navedeno v elaboratu, so strokovne podlage izdelane v skladu z mednarodnim modelom trajnostnega razvoja naselij, ki izhaja iz listin Združenih narodov in nacionalne prostorske strategije za razvoj naselij.

Po besedah Saša Ostana, univ. dipl. arhitekta iz Ljubljane, sicer rojaka iz Gornje Radgone, ima kraj Sv. Jurij ob Ščavnici lepo lego z oblikovanimi vedutami. »Zato tu ni treba dosti popravljati. Zgoščanje, zapolnjevanje prostorskih praznin in urejanje v središču kraja ima pomembno vlogo. Še posebej to velja za ožje naselbinsko jedro, ki je srce kraja, kjer se razvijajo različne dejavnosti, omogočena pa je tudi širitev zazidalnih območij. V mislih imam predvsem arhitekturo, prometne poti in zelene površine,« meni Sašo Ostan.

Kot je pokazala razprava, so svetniki zelo zainteresirani za predlog nove rešitve, saj so soglasno potrdili strokovne podlage. Med drugim je predvidena ureditev osrednjega trga s parkom, kjer naj bi dobila pomembno vlogo tudi spominska soba pesnika in politika Edvarda Kocbeka. Prav tako želijo zgraditi

nova parkirišča in obnoviti kulturni dom. Vse to bi bile velike pridobitve ne le za občinsko središče, ampak tudi za širšo okolico. Vendar bo vse to, kar je opozoril eden od svetnikov, odvisno od tega, ali bo na voljo dovolj denarja za uresničitev dobrih zamisli.

Na seji so sprejeli tudi projekt CRPOV, ki ga je predstavil direktor podjetja Sun Zlatko Brlj. V prvi vrsti računajo na izvajanje tistih infrastrukturnih nalog, ki bodo omogočale doseganje širših razvojnih ciljev. S tem naj bi oživili družbeno življenje v vaseh in spodbudili njihovo sodelovanje. Med številnimi projekti so zanimivi zlasti tisti, ki zadevajo podjetništvo, turizem in razvoj kmetijstva. Tako naj bi industrijsko cono postavili ob priključku na avtocesto in uredili obrtno cono v Žihlavi. S področja turizma sta pomembna dokončanje projekta za staro Goro in del občine ter učna pot Breza, v kmetijstvu pa spodbujanje ekološke pridelave.

Milan Jerše

Čistilna naprava Ljutomer

Država bo dala 206 milijonov tolarjev

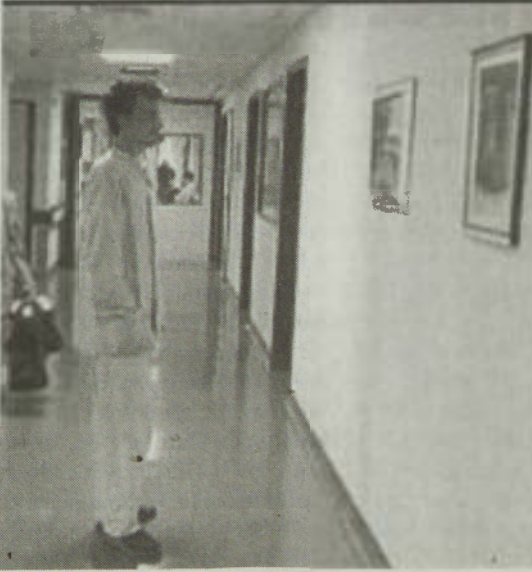
Država bo namenila za gradnjo ljutomerske čistilne naprave v prihodnjih treh letih 206,2 milijona tolarjev. Sredstva bo prejela občina Ljutomer kot nosilka investicije skupaj z občino Križevci pri Ljutomeru. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo je odločbe o dodeljenih nepovratnih sredstvih prejelnikom razposlalo pred dvema tednoma.

Kot pojasnjujejo na pristojnem ministrstvu, so na področju čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda nepovratna sredstva namenili za vseh deset investicij, ki so izpolnjevale pogoje iz javnega razpisa, in

sicer v višini zaprošenih sredstev oziroma največ petdeset odstotkov priznane investicijske vrednosti, odvisno od dosežene ocene investicije in razpoložljivih sredstev za ravnanje s komunalnimi odpadki. Ljutomerska občina je zaprosila za najvišji, torej petdesetodstotni delež državnega sofinanciranja, odobrenih pa ji je bilo petinštirideset odstotkov, torej le okoli osem milijonov tolarjev manj od zaprošenega zneska. Celotna vrednost investicije bo znašala okoli milijardo tolarjev, s tem da bodo po finančnem načrtu dobro polovico sredstev prispevali soinvestitorji, to pa so podjetja Krka, Mlekopromet in Ljutomerčan in

morda še katero, ki bo pristopilo k podpisu pogodbe. Po napovedih bi potem z gradnjo ljutomerske čistilne naprave, ki bo zelo pomembna tudi za oživljanje reke Ščavnice, lahko začeli spomladi, če bo seveda Komunalno-stanovanjsko podjetje Ljutomer, kateremu je občina Ljutomer zaupala vodenje poslov v zvezi s čistilno napravo, z drugimi investitorji sklenilo pogodbo oziroma zagotovilo potrebni denar. Vse zadeve v zvezi z odkupovanjem zemljišč, zbiranjem soglasij, utrjevanjem dovoznih poti in drugim pa naj bi že spravili pod streho.

M. H.

Slike za prijaznejšo bolnišnico

»Če jih boste pogledali, vam bodo dale prijetnejši občutek in toplino, to pa je za bolnike, ob osebnem stiku in čustvovanju z njimi, zelo pomembno,« je o slikah, razobešenih po stenah oddelka za ušesa, nos in grlo murskosoboske bolnišnice, s hvaležnostjo povedala predstojnica oddelka s mag. Breda Farkaš Breznik, dr. med. Podarili so jih učenci likovne delavnice, ki jo je v organizaciji Mladinskega informativnega in kulturnega vodil akademski slikar Mirko Rajnar. Umetniški dela so tako prispevali Ivanka Lehner, Maruša Uhemik, Andrej Rac, Andrej Sonaja, Rokka Saka, Danila Krpič, Majda Kuhar in Mirko Rajnar. S svojimi umetniškimi deli so obogatili oddelke, ki vslojiti slavi štiridesetletnico obstoja in ki v naslednjem času sprejema vedno več bolnikov tudi iz drugih krajev Slovenije. – M. H., foto: N. J.

Moravske Toplice

Dvesto tisoč za vodovod

Na zadnji seji občinskega sveta občine Moravske Toplice so svetniki soglasno sprejeli predlog rebalansa proračuna občine za leto 2003. V odloku o proračunu občine so sedaj predvideni prilivi oziroma prihodki v višini milijarde 144 milijonov 537 tisoč tolarjev in odliki oziroma odhodki v enakem znesku. Tisto, kar prav gotovo ne bo razveselilo občanov, pa je sprejem dodatnega amandmaja, po katerem bodo gospodinjstva morala sofinancirati izgradnjo vodovodnega omrežja v višini najmanj 200 tisoč tolarjev – prej je bil ta znesek namreč nižji. Proti temu sklepu so glasovali kar štirje svetniki, ki so menili, da bo za marsikatero prebivalca na demografsko ogroženem območju ta cena previsoka. Treba pa bo še strokovno obdelati, od kdaj naj bi ta sklep veljal. »Pa še eno slabo novico, nam ravno danes dobil na mizo,« je še dodatno razčistil svetnik župan Franc Cipot. »Minister za notranje zadeve namreč sporoča, da ne more dati 36 milijonov za oskrbo z vodo na območju Prosenjakovec, ker ima probleme. Ministrstvo je teh 36 milijonov še dolžno, doslej je dalo 13 milijonov.«

Svetniki so soglasno sprejeli še predlog odloka o lokacijskem načrtu za zdravilišče Rimska čarda in drugi obravnavi in predlog odloka o predkupni pravici občine v skrajšanem postopku. Prav tako je bil sprejet sklep, da se bo politični stranki, ki je kandidirala svoje kandidate na zadnjih volitvah, dodelilo največ 56 tolarjev mesečno na glas volivca, ki je veljavno glasoval za to stranko.

T. K.

Vrečka starega papirja

Velika reklamna vrečka, polna nečesa, ga je v tistem trenutku, fantiča, starega deset let ali morda kakšno manj, z okroglimi očali na nosu in pletenim rapano, ki je pokrivala ušesa ter jih varovala pred jutranjim mrazom. Ob njem je hodil še en fantič – dvema manjšima vrečkama, v vsaki roki s po eno, in kot je bilo videti že od daleč, je fantiča, ki se je ključil pod težo bremena, vztrajno spodbujal. Naenkrat je ročaj velike vrečke popusti in breme je treščilo na pločnik. Nagovorjen od neznanke, ki je del poti hodila v isto smer, kaj neki ni, da mu je tako težko, je fantič spet zagrabil ročaj in, da bi prekril svojo šibkost, z njim na uso naprej. Drugi otrok je v upanju, da pa ne odaj šlo, brez besed s svojima manjšima vrečkama poskušal za njim. Vendar je zmožni prehoditi nekaj metrov. Fantič je spet omagal in vrečko je spet na tla. Prišla je za njima in mu rekla: »Daj fanta, nesla ti bom del poti.« Oči fantiča so zažarele in manjšemu otroku, za katerega je izvedela, da je njegova sestra, je na ustnicah zaigral nasmešek. V vrečkah sta imela star papir, ki sta ga nesla v šolo. Doma ga imajo toliko, je sedaj fantiča rok neznanke začel še z rokami razlagati, da vsega s sestro sploh nista mogla spraviti v vrečke. Da bi jima bilo s papirjem veliko težje, če bi ga nesla takrat, ko bi ju starši peljali v šolo, se je začela pomenkovati z njima. Fantič pa je dejal: »Avti nimamo. Imamo ga, pa nima ta fantiča, pa bi šla z nama s kolesom, pa je do nedeljskega na bolniškem dopustu, pa ne sme z nama.« Šele takrat je opazila, da sta otroka sicer v šoli, vendar zelo skromno oblečena, da jima ne bi bilo težje v copatah, ki usnja še videle niso, in da imata imela na sebi tudi kakšno fantovsko obleko. Takrat je tudi razumela, da je star papir, ki ga neseta v šolo, zanjmu mnogo več kot le neuporabni odpad. S polno vrečko papirja se bosta vrneta in lahko postavljata pred drugimi in od učitelja dobila celo pohvalo, polna vrečka, s katero se tako močno trudila premagovati pot, da jo je dala občutek, da tudi oni imajo nečesa toliko, da jo lahko v izobilju prineseta v šolo.

Na križišču je moral neznanke v drugo smer. Fantiča je za njimi prihajala skupina otrok, ki so jim nje dve deklici višjih razredov osnovne šole bosta pomagali to nesti do šole? ju je potegnila, potem pa jima izročila vrečko starega papirja. Fantič je žarel in njegova sestra poskočila za njim. Tako so odšli naprej. Neznanke pa si je mislila le nekaj, da bi bil na šoli vsaj kdo, ki bi v vrečki starega papirja spoznal bistvo, ki jo fantič o tem skriva.

M. H.

Lep trenutek in trije čudeži v Odrancih

Prelomno leto

Kaj je potrebno, da nastane zares dobra šola? Med gosti tudi poslanec DZ Ciril Pucko, župani sosednjih občin, ravnatelji več šol v Pomurju idr.

Nekoliko kasneje, kot je bilo predvideno, so v Odrancih le dočakali nov šolski prizidek, ki so ga slovesno predali namenu minuli petek.

Po besedah ravnateljice odranske šole Marije Smolko je to šolsko leto zanje prelomno, saj so začeli z 9-letnim programom, zgrajen je prizidek in na žalost so v nesreči izgubili enega učenca. Na vrsti sta še nadzidava novejšega in obnova starejšega dela šolske stavbe. Poleg rednega vzgojno-izobraževalnega dela so poskrbeli za dvajset različ-

nih interesnih dejavnosti, podaljšano bivanje ter fakultativni pouk računalništva in angleščine. Pri svojem delu šola dokaj dobro sodeluje s starši, društvi in lokalno skupnostjo. Letos so si med drugimi zadali tudi nalogo, da se vključijo v mednarodno mrežo ekošol.

Župan Ivan Markoja je svoj pozdravni nagovor začel z besedami: »Danes je pred nami nadvse lep trenutek...« Omenil je, da je bilo treba za gradnjo prizidka s štirimi učilnicami in drugimi prostori ter opremo odšteti 115 milijonov tolarjev. Razmere med občino in državo je 50 : 50. Šolski projekt pa vključuje še dve fazi, tako da bo skupna vrednost okrog 550 milijonov tolarjev.

Slavnostna govornica, državna sekretarka za osnovne šole MŠZŠ Judita Kežman Počkaj, pa je poudarila, da so za zares dobro šolo potrebne tri stvari: prostori, dober program in kot najpomembnejši – ljudje, to je učenci, učitelji, ravnatelji, strokovni delavci in starši. »Če vse to je, se lahko dogajajo čudeži in so največja sreča otrok.«

Besedilo in foto: J. G.

Prizor iz pestrega kulturnega programa, ki so ga pripravili otroci iz vrtca in šolarij.

Razkrižje: ravnatelj šole, zbirni center v Ljutomeru

Ne želijo biti postavljeni pred izvršeno dejstvo

Bili so začudeni nad ministrovim nesoglasjem, zadevo pa so vseeno uspešno rešili – Hočeš nočeš so morali soglašati s pogodbo o financiranju zbirnega centra v Ljutomeru

Čeprav je svet zavoda Osnovne šole Razkrižje sprejel sklep, da imenuje za ravnateljico šole Danico Čeh, šolski minister ni izdal soglasja in prišlo je do nepredvidene problema.

Zato je občina (kot so se odločili na korespondenčni seji občinskega sveta) poslala ministru Gabru dopis, v katerem so izrazili začudenje nad nesoglasjem, saj je šlo za kandidatko z »oznako« uspešna in izkušena ravnateljica (OŠ Gornji Petrovci, op. p.), in to še toliko bolj, ker k mnenju ni bila podana obrazložitev. Med drugim so v dopisu tudi predlagali, naj minister še enkrat premisli. Nazadnje pa so se vseeno morali sprijazniti s tem, da minister praviloma ne da soglasja k imenovanju, če kandidat ne dobi podpore v učiteljskem zboru, in tako je bilo

tudi na razkriški šoli. Zadevo pa so vseeno uspešno rešili, tako da so imenovali vršilca dolžnosti ravnateljice. To funkcijo je bil namreč pripravljen sprejeti drugi kandidat Bojan Macuh. Na zadnji seji (prejšnjo sredo) je bilo rečeno, da je zagnan, prizadeven ..., zato upajo, da bo šola uspešno delovala. Predlagajo pa, naj se spremeni 53. člen Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja (le-ta opredeljuje postopek za imenovanje ravnatelja), in sicer tako, da bi bilo ministrov soglasje znano do odločanja na svetu šole.

Hočeš nočeš so se na Razkrižju morali sprijazniti tudi s pogodbo o sofinanciranju zbirnega centra za komunalne odpadke v Ljutomeru, ki jih zavezuje, da morajo zagotoviti v ta namen (skupaj z letošnjo takso za obremenjevanje tal, ki jo bo-

do od prihodnjega leta dalje odvajali za regijsko odlagališče v Puconcih) blizu pet milijonov tolarjev. Močnejši (občina Ljutomer v sodelovanju z občina Križevci pri Ljutomeru in Veržej) so se namreč odločili za kriterij glede na število prebivalcev, ne pa količino smeti, ki jih zberejo v posamezni občini, kar bi bilo po mnenju razkriške občine pravičnejše. Njihova obveznost bi znašala okrog 3,1 milijona tolarjev. Tako je bilo najprej tudi predvideno v kalkulacijah Stanovanjsko-komunalnega podjetja Ljutomer.

Res je, pravi jo na Razkrižju, da je bil ob delitveni bilanci sprejet kriterij glede na število prebivalcev, vendar za dogovorjene programe, ne pa za nekaj, s čimer jih postavijo pred izvršeno dejstvo.

Jože Graj

Stanko Ivanušič, razkriški župan: »Mislim sem, da se 'hecajo', ko je bil govor, naj bi se mi priključili na čistilno napravo v Ljutomeru. Do tja je namreč okrog devet metrov višinske razlike, kar pomeni, da bo treba zgraditi več prečrpališč. Če nas bo država prisilila v to, bomo spremenili svoje načrte.«

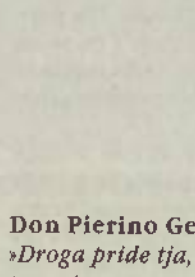

Jožef Špilak, častni član OOO Murška Sobota: »Od 1956. leta opravljam dejavnost predelave plastike in trenutno zaposlujem devet ljudi. V svoji dolgoletni obrtniški karieri sem doživel marsikatero oviro na poti vzpona in razvoja. ... Štejem si v čast, da sem prvi sprejel predsednika zbornice Bavarske, kar je pripomoglo k sodelovanju med zbornicama Slovenije in Bavarske. ... Bil sem zagovornik zaščite malih delodajalcev in tudi zdaj sem član regijskega odbora združenja delodajalcev – obrtnikov. Predsednik obrtne zbornice Murška Sobota sem bil deset let. Skušal sem biti dejaven tudi v organih Obrtne zbornice Slovenije, saj sem bil več let poslanec njene skupščine, član upravnega odbora in podpredsednik organizacijske kadrovske komisije. ... Zdaaj postopoma prepuščam delo mlajšim. V prostem času slikam na platno, pred petimi leti pa sem začel tudi rezbariti in klesati.«

Nataša Kavaš Puc, predsednica podmladka SLS: »Dosedanji predsednik je imel vso možnost, da sestavi dobro ekipo za volitve, očitno pa pri tem ni bil najbolj spreten, zato so se v stranki odločili, da gremo na izreden kongres. Kot kaže, pa je tudi sam presodil, da je za stranko najboljše, če odstopi, kar je v končni fazi tudi naredil.«

Dr. Ivan Krajnc, dekan medicinske fakultete v Mariboru: »Zaradi omejenega vpisa na ljubljanski medicinski fakulteti je to pomembna priložnost tudi zanje, cilj pa bodo lažje dosegli tudi mladi iz finančno šibkejših predelov Slovenije, ki se zaradi stroškov šolanja odločajo za študij bližje domu.«

Don Pierino Gelmini: »Droga pride tja, kjer je praznina.«

Dr. Slavko Gaber o višje- in visokošolskih programih v Pomurju: »Ko vas poslušam, pa vidim, da s pripravi zaostajate najmanj leto dni ... Med idejami in realnimi možnostmi je velika razlika. Idej je 150, realno možnih pa je deset do petnajst programov. Ne bomo delali univerz po Sloveniji kar tako. Tretja univerza je še zelo v povojih, je prezgodaj rojena. Višješolski in visokošolski programi so nekaj drugega. Kdor to dvoje meša, mi sporoča, da ne ve, o čem govori; sporoča mi, da ni kompetenten.«

Drobno
gospodarstvo

Pomurci na sejmu v Splitu

V Splitu je bil osmi mednarodni sejem gradbeništva, lesne in kovinske industrije ter opreme, v njegovi sestavi pa tudi peti sejem obrtništva in drobne gospodarstva. Na sejmu so razstavljala tudi pomurska podjetja oziroma samostojni podjetniki.

Z GZS, območna zbornica za Pomurje, so sporočili, da so na sejmu sodelovala tale pomurska podjetja: Agromex, Inoks, Roto (vsi iz Murske Sobotice), M-Trade, Plastrom, Fingal Trade (vsi iz Gornje Radgone), Müller (Radenci), Stilbo (Podgrad), EV-Vučak (Lendava) ter posamezni člani območnih obrtnih zbornic Murska Sobotica, Gornja Radgona in Lendava.

V sejmskih dneh je potekalo tudi poslovno srečanje gospodarstvenikov Splitsko-dalmatinske županije in Slovenije. Slovensko delegacijo je vodila Mateja H. Podlunšek.

Sejem v Splitu, imenovan tudi SASO, velja na Hrvaškem za tako pomembnega, kot je na Slovenskem obrtni sejem v Celju. Njegove pomembnosti se očitno zavedajo tudi gospodarstveniki naše (pomurske) regije, zato sodelujejo na njem že več let.

Š. S.

Srečanje s šolskim ministrom Gabrom

Ideje so eno, možnosti drugo

Ne bi smeli mešati hrušk in jabolk – Za kaj več kot en dislociran program višjega ali visokošolskega študija v Pomurju v krajšem času ni realnih možnosti

Minuli teden, ko se je mudil v Pomurju šolski minister dr. Slavko Gaber, ga je Regionalna razvojna agencija Mura povabila na srečanje v Klub PAC Murska Sobotica. Na seznamu drugih vabljenih gostov pa so bili tudi trije državni sekretarji, dva akademika, štirje poslanci DZ, ravnatelji vseh srednjih šol v Pomurju, direktorji nekaterih večjih podjetij, zavodov idr.

Ministra so seznanili s tremi osrednjimi temami – Šolstvo in znanost v luči RRP Pomurje 2000+ (Danilo Krapeč, direktor RRA Mura), Raziskovalno-izobraževalno središče s sedežem v dvorcu Rakičan (doc. dr. Mitja Slavinec) ter vzpostavitev dveh visokošolskih programov Biotehnika in management (dr. Stan-ko Kapun) ter Gostinstvo in turizem (Zlatko Erlih, podjetje SUN). Ob vsem tem so želeli slišati še njegov pogled in po vsem sodeč tudi kakšno obljubo o podpori prizadevanjem, da bi dobili v Pomurje še kaj več kot zgolj en program višješolskega študija, kot je komercialist na Eko-

nomski šoli Murska Sobotica.

Docent dr. Mitja Slavinec je med drugim dejal, da imata omenjena programa (kot dislocirani enoti) največjo možnost za hitro realizacijo, poleg tega pa bi bilo prav, če bi uvedli tudi podiplomski študij agronomije. Vse to bi moralo biti zanimivo tudi za študente z drugih območij v Sloveniji. Po besedah dr. Stanka Kapuna, ki je vodja projekta za vzpostavitev visokošolskega študija menedžmenta in biotehnike, je že pripravljen predmetnik, iščejo predavateljski kader (16 ljudi bi dobilo zaposlitev) in potekajo pogovori s Fakulteto za kmetijstvo Univerze Maribor za dislociran oddelk v Rakičanu. Pričakujejo, da bo pedagoški kader financiralo šolsko ministrstvo, za materialne stroške pa bo morala zagotoviti sredstva regija. Zlatko Erlih, direktor podjetja SUN Gornja Radgona, pa je povedal, da se glede uvedbe visokošolskega programa za študij gostinstva in turizma v Radencih dogovarjajo z Visoko šolo Turistica v Portorožu in z EPF Maribor, interes za sodelo-

Šolski minister dr. Slavko Gaber je, sodeč po njegovih besedah, postavil »borce« za nove študijske programe v Pomurju na realna tla. Foto: N. J.

vanje pa je pokazala še Visoka šola za turizem v avstrijskem Bad Gleichenbergu.

In šolski minister Gaber? Menil je, da je v Sloveniji preveč »resno-bežnih« silnic, in dokler ne bo regij, bo težko najti konsenz. Šolsko ministrstvo pa je v študijskem letu 2004/2005 pripravljeno financirati en visokošolski program, če bi imeli jasen dogovor, kateri program je to, in če bi bilo zanj že vse pripravljeno.

»Ko vas poslušam, pa vidim, da s pripravami zaostajate najmanj leto dni ... Med idejami in realnimi možnostmi je velika razlika. Ideja je 150, realno možnih pa je deset do petnajst programov. Ne bomo delali univerz po Sloveniji kar tako. Tretja univerza je še zelo v povojih, je prezgodaj rojena. Višješolski in visokošolski programi so nekaj drugega. Kdor to dvoje meša, mi sporoča, da ne ve, o čem govori; sporoča mi, da ni kompetenten,« je bil odkrit dr.

Gaber. Sicer pa se je strinjal z uvodničarji, med katerimi je bil tudi Rudi Cipot, predsednik programskega odbora za pripravo in spremljanje izvajanja Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2000+, da brez izobraževalne ni razvoja in da je treba zavedi v izobraževalni proces čim več ljudi. »Pri tem pa ne bi podcenjevali izrednega študija in dislociranih oddelkov. To daje priložnosti, da se kasneje razvije kaj več.«

Jožo Graj

Seja gomjeradgonskega OS

Brez vidnih odzivov na revizijo

Razprave o reviziji poslovanja občine Gornja Radgona za leto 2002, o kateri smo v Vestniku že poročali, se z izjemo župana ni udeležil nobeden od svetnikov.

Naj spomnimo, da je bilo v proračunu občine Gornja Radgona v letu 2002, kot je ugotovilo Računsko sodišče, nepravilno razporejenih kar 24,3 milijona proračunskih sredstev. Odziva svetnikov na poročilo ni bilo. Predsednik odbora za proračun, finance in premoženjske zadeve Andrej Ritlop je dejal, da se je odbor seznanil z revizijskim poročilom in ga vzel na znanje. Zgovornejši je bil gomjeradgonski župan Anton Kampuš, ki je povedal, da so stvari, ki niso bile v skladu z zakonom, skušali sproti odpravljati in da je ravno revizijsko poročilo vzrok za okrnjen proračun občine za leto 2003/2004.

Na dnevnem redu seje pa je bil tudi osnutek Razvojnega programa Občine Gornja Radgona za obdobje 2004-2008, ki ga je občini pomagal pripraviti Ekonomski inštitut Maribor. Ta je vključil v pripravo osnutka širšo javnost in tako oblikoval cilje in smeri razvoja občine v prihodnosti. Usmerili so se na štiri glavne strateške prioritete: gospodarstvo, okolje in prostor, družbene dejavnosti ter turizem, kmetijstvo in razvoj podeželja.

V slednji, po kateri je občina z vinogradništvom in drugimi področji kmetijstva najbolj znana, je glavni cilj ustvarjanje povezave in medsebojno usklajene ponudbe naravnih, zgodovinskih, kulturnih in drugih danosti občine Gornja Radgona, kamor spadajo tudi možnosti razvoja lastne blagovne znamke.

Predstavnica Ekonomskega inštituta Maribor, magistra Vida Perko, je v razpravi poudarila, da je program izdelan na podlagi idej širše javnosti, in sicer predstavnikov gospodarstva in podjetništva, turizma, podeželja in kmetijstva ter občine. Z izjemo gospoda Zvonka Gredarja, ki je razvojni program ocenil kot študentsko diplomsko delo, so bili svetniki z osnutkom razvojnega programa dokaj zadovoljni, svoje pripombe in predloge pa bodo podali do naslednje seje sveta.

Vanja Poljanec

Z razselitvijo farme v Podgradu razrešili največji ekološki problem

Pitanje preselili h kooperantom

V Prašičereji Podgrad s kooperanti spita jo letno več kot 36 tisoč bekonov

Po razselitvi prašičerejske farme v Podgradu je bil razrešen eden največjih ekoloških problemov, ki je v preteklosti često vznemirjal tudi avstrijske sosedje čez mejo. V tem času je bila zgrajena tudi čistilna naprava, ki čaka še na tehnični prevzem, vendar je k razrešitvi problema največ prispevala prav razselitev, je prepričan direktor Prašičereje Podgrad Ivan Mlinarič. Po razselitvi namreč farma na tej lokaciji obratuje v veliko manjšem obsegu, saj so pitanje prašičev preselili h kooperantom.

Namesto nekdanjih 12 tisoč stojišč jih je zdaj v Podgradu le 1.900, tu je ostalo 2.100 plemenskih svinj in merjasev s pripadajočim številom tekačev, od 2.500 do 3.000 sesnih pujskov ter 1.900 vzrejnih mladice in merjasev za obnovo plemenske črede.

S Prašičerejo Podgrad sodeluje od 45 do 50 kooperantov, ki spita jo v turnusu od 11 do 12 tisoč prašičev, letna proizvodnja pa znaša od 36 do 38 tisoč bekonov. V bistvu je to storitveno pitanje, rejci lahko pri pitanju uporabljajo tudi lastno krmo, vendar ta ne sme vplivati na slabšo kakovost spitanih prašičev. Tudi za zdravstveno varstvo prašičev pri kooperantih skrbi farma oziroma njena hčerinska družba. V glavnem so stalni kooperanti, večina jih

Ivan Mlinarič: »Zaradi nizkih odkupnih cen smo v prvem polletju ustvarili izgubo, ki pa jo bomo do konca leta pokrili in poslovno leto uspešno zaključili.«

je iz bližnje okolice, najbolj oddaljeni pa so 55 kilometrov od farme. Prašiče pitajo za znane kupce, največji so MIR Radgona, ABC Pomurka International, Košaki TMI in Celjske mesnine.

Po razselitvi prašičev h kooperantom so štiri objekte preuredili za potrebe mešalnice, enega so zaradi gradnje čistilne naprave porušili, dva pa še čakata na ureditev. Mešalnica, ki je v skladu z zahtevami Evropske unije, pokriva lastne in kmečke potrebe po krmi, ki zagotavlja dobre proizvodne rezultate.

Tudi z večjimi zdravstvenimi problemi se pri pitanju ne srečujejo, v zadnjem času pa se izboljšuje tudi povprečje živorojenih pujskov.

Podjetje, ki je v 91-odstotni lasti ljubljanske družbe NOVAIN, je v preteklih letih uspešno poslovalo, letošnje leto pa bo po besedah direktorja Mlinariča eno najtežjih doslej. Zlasti prvo polletje, ko so bile cene prašičev izredno nizke, so se finančno le s težavo pokrivali, v drugi polovici leta so se razmere popravile, zdaj pa so ponovno težnje po zniževanju odkupnih cen. Poseben problem so cene žitaric, ki so zaradi posledic suše močno poskočile, vendar

v Prašičereji Podgrad napovedujejo, da bodo izgubo prvega polletja do konca leta pokrili in bodo poslovno leto uspešno zaključili.

Za doseganje takšnih rezultatov je seveda potrebna skrajna racionalizacija. Tudi pri zaposlenih, ki jih je trenutno 10, delniški družbi 48, v hčerinski družbi pa še trije, je po razselitvi farme ostalo nekaj rezerve, kar rešujejo z upokojenjem. Doseganje pozitivnih poslovnih rezultatov pa je potrebno tudi zaradi potreb po obnovi objektov, ki so zastarali in jih je treba usposobiti, da bodo ustrezali zahtevam Evropske unije.

Ludvik Menec

Požar na prašičji farmi v Podgradu

Požar na prašičji farmi v Podgradu je bil usoden za 150 prašičev, povzročena pa je bila tudi velika materialna škoda. Požar naj bi izbruhnil zaradi napake na električni napelavi s hitrim posredovanjem gasilcev in zaposlenih na farmi pa so uspeli rešiti okoli 800 prašičev. Med 150 poginulimi prašiči je bilo tudi 50 brejih plemenskih svinj. Pri reševanju prašičev se je eden od delavcev zastrupil s plinom in so ga prepeljali v zdravstveni center v Gornji Radgoni. Pristojni na zavarovalnici so po prvem ogledu kraja nesreče ocenili, da je škoda za približno 12 milijonov tolarjev. - A. B.

Prenovljena Beltinka osem let po stečaju

Vsa leta brez izgube

Podjetje, ki je v stoo odstotni tuji lasti, povečuje proizvodnjo lastnih blagovnih znamk

Da stečaj ne pomeni vselej konca delovanja nekega podjetja in izgube vseh delovnih mest, zgovorno potrjuje primer Beltinke iz Beltinec. Podjetje, ki je po vseh težavah pred osmimi leti šlo v stečaj, proizvodnje ni prekinilo, saj je nadaljevalo z delom kot družba v stečaju in z delavci po pogodbi. Pred šestimi leti je podjetje kupil nemški partner, s katerim je Beltinka že prej sodelovala, in zdaj je v stoo odstotni lasti tega partnerja.

Lastništvo jih ne moti in delajo tako, kot bi bilo podjetje njihovo, pravi direktor Bojan Belovič. Nemški lastnik jim sicer zapol-

njuje petdeset odstotkov proizvodnih zmogljivosti, vendar ta delež vsako leto zmanjšujejo za deset odstotkov, povečujejo pa delež lastne blagovne znamke. Ta zdaj že predstavlja 40-odstotni delež v celotni realizaciji, v prihodnje pa se bo še povečeval.

Sicer pa tudi proizvodnja za nemškega lastnika niso klasični dodelavni posli, pač pa je to že višja oblika takšnega dela, ki je dohodkovno enako zanimiva kot izdelava lastnih blagovnih znamk. V njej je namreč veliko lastnega dela in znanja, saj je vse od pletenja do kreacij in gotovih izdelkov rezultat dela Beltinkinih delavcev. Čeprav imajo za izdelke, ki jih delajo za nemškega partnerja,

Bojan Belovič: »Še nobeno leto po stečaju Beltinka ni poslovala z izgubo. Kljub letošnjim težavam, ki so največje doslej, pa menim, da bomo tudi to poslovno leto uspešno končali.«

kupci je Mercator, svoje pletene izdelke pa prodajajo tudi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, v Makedoniji in Italiji.

Zaradi domače plačilne nediscipline se v podjetju občasno ukvarjajo z likvidnostnimi težavami, vendar nobenega leta po stečaju niso končali z izgubo. Letošnje leto bo po besedah direktorja Beloviča eno najtežjih doslej, vendar kaže, da ga bodo uspešno zaključili. Slaba je bila predvsem prodaja v prvem polletju in zanimivo je, da je njihovo poslovanje predvsem odvisno od vremena. Prodaja lastnih blagovnih znamk za sezono pomlad-poletje predstavlja le 20 odstotkov realizacije, medtem ko s prodajo kolekcij za sezono jesen-zima ustvarijo 80 odstotkov prihodkov.

Za plače v Beltinki pravijo, da so nizke, so pa v skladu s kolektivno pogodbo in takšne, kot v celotni slovenski tekstilni industriji. Polovico regresa za letni dopust so zaposleni že prejeli, preostanek jim bodo izplačali do konca leta, delavcem pa poravnajo tudi preostale obveznosti po kolektivni pogodbi.

Če želijo ostati na trgu konkurenčni, se morajo tehnološko posodabljati. Tega se dobro zaveda tudi nemški lastnik, ki namenja sredstva za to. Tehnološko so dobro opremljeni in sledijo svetovnim trendom na tem področju, saj je nemški lastnik pretežni del dejavnosti že prenesel v Beltinko, v Nemčiji pa je ohranil le pletilnico za vzorčenje.

Ludvik Kovač

reja, zagotovljen trg, svojo blagovno znamko razvijajo in širijo predvsem zaradi lastne varnosti, pravi direktor Belovič.

Število zaposlenih se je ustalilo pri okoli 130 in se zmanjšuje le z naravnim odlivom. Kapitalno najbolj intenzivna je pletilnica, kjer je zaposlenih 30 delavcev, ki ustvarijo polovico vseh prihodkov. Pletilni stroji delajo neprekinjeno, saj zaposlujejo štiri izmene, ki tudi ob nedeljah in praznikih ne poznajo počitka.

Čeprav so težnje, da se tovrstna proizvodnja seli v države s cenejšo delovno silo, se v Beltinki ne bojijo, da bi ostali brez dela. Selitev kapitalno najintenzivnejšega dela, to je predilnice, na trge s cenejšo delovno silo tako rekoč ni mogoča pa tudi selitev šivanja bi bila povezana z velikimi tveganji, saj se postavlja predvsem vprašanje zagotavljanja kakovosti in rokov.

Kljub povečevanju deleža lastnih blagovnih znamk v Beltinki ne razmišljajo o lastni prodajni mreži, saj je njihove izdelke mogoče dobiti na 140 prodajnih mestih v Sloveniji, med večjimi

Lek ne prodaja obrata v Lipovcih

Le ukrepi za boljše poslovanje »Obrat v Lipovcih ni na prodaj in se ne prodaja,« so tako informacijo o pogovoru Leka s Perutnino Ptuj o prodaji obrata veterine v Lipovcih zanikali v Leku, to, da bi s tem sodelovali le poslovni, pa so nam zatrli tudi v Perutnini Ptuj. Od Leka za pripravo krmišnih mešanic namreč kupujejo le premiks, to pa vendarle še ne pomeni, da je znotraj sistema družb Lek vse mirno. »Dejstvo pa je, da zaradi konsolidacije nastajajo cenovni pritiski, ki izhajajo iz tržišča, in se odražajo v poslabšanju ekonomiki obrata mineralno-vitaminskih mešanic in dodatkov, zato Lekov program izboljšanja ekonomičnosti te skupine proizvodnje,« so nam sporočili iz Leka.

V Lipovcih izdeluje mineralno-vitaminske mešanice in dodatke za prehrano živali. Kot so javile letnici obrata junija 2001 poročali iz Leka, je obrat v letih svojega delovanja proizvedel 82 tisoč ton različnih izdelkov, njihova skupna vrednost pa je znašala 235 milijonov evrov, kar je obrat v Lipovcih uvrščalo med vodilne tovarne dodatkov k hrani za živali v Evropi.

Ker bi informacijo o prodaji obrata v Lipovcih lahko smiselno povezali z nekaterimi pričakovanji, da bo Lek zaradi vstopa v skupino Novartis oziroma njen generični del Sandoz zaokrožil svojo dejavnost kot farmacevtska družba in zato prodal oziroma izločil dejavnosti, ki sedaj prodajajo svoje izdelke pod blagovno znamko Lek, smo dopis s to domnevo naslovili tudi na družbo Lek. »Lek po vstopu v skupino Novartis oz. njen generični del Sandoz ni prodal ali opustil nobene dejavnosti, izvajali pa bomo ukrepe, ki bodo zagotavljali izboljšanje poslovanja celotne družbe in poslovne skupine Lek.« Tako pri Leku v kontekstu »čiščenja« dejavnosti, ki ne sodijo v sklop farmacevtske dejavnosti, tudi ne razlagajo prodaje poslovnega deleža Leka v družbi Bayer Pharma, d. o. o., Ljubljana. Kot pravijo, bo ta izvedena na pobudo nemškega Bayerja AG kot sestavni del prestrukturiranja poslovanja v tem farmacevtsko-kemičnem koncernu. Pobude z njegove strani so bile dane že večkrat, letos pa naj bi prišlo do vsebinskega odgovora o poštenosti vrednosti Lekovega deleža, s tem da bo Lek prevzel del zaposlenih iz družbe Bayer Pharma.

M. H.

Dogajanja na borzah

Kako dolgo še evforija?

Na razvitih finančnih trgih vedno prevladuje eno od dveh čustev, in sicer pohlep oziroma strah. Zakaj ta ugotovitev? Na slovenskem trgu vrednostnih papirjev v zadnjem času prevladuje čustvo pohlepa in večina sedanjih vlagateljev pozna samo eno smer gibanja cen delnic, in sicer samo rastoči trend.

Ampak kaj se zgodi, ko se preveč delnic znajde v šibkih rokah. Posledica je seveda padanje tečajev in veliko razočaranje. Temu pa sledi samo še večja razprodaja delnic. Iz omenjenih trditve bi samo želel opozoriti na trenutno obstoječe stanje na trgu vrednostnih papirjev. Sicer pa pogledimo, kaj se je dogajalo minuli teden. SBI 20 je trenutno pri vrednosti 3.764 točk, zaznali pa smo tudi že vrednost nad 3.800 točk. Krepko rast beležimo pri delnicah Pivovarne Laško, ki so zadnji teden pridobile približno 10 odstotkov. Približale so se pa že tudi vrednosti 8.000 sit. Lepo rast beležimo tudi pri delnici trgovskega podjetja Mercator, podražitev v vrednosti slabih 8 odstotkov. Slabih 7 odstotkov pa je pridobila delnica Luke Koper. Še enkrat naj navedem tezo, ko je na trgu evforija, rastejo tečaji večinoma vseh podjetij. Takrat nima posebne teže, kako družba posluje, ampak delujejo čustva, ki ne poznajo meja. Zadnje dni pa se že pojavlja padanje tečajev, ki je lahko kratkoročnega značaja, negativna korekcija v rastočem trendu. Vsaka korekcija pa je lahko tudi začetek negativnega trenda in čustvo pohlepa hitro nadomesti čustvo strahu. Kaj se bo iz obstoječega stanja razvilo, bomo videli v prihodnosti. Gledano s tehničnega vidika je trenutno trg v stanju prekuplenosti, čemur lahko sledi tudi negativni popravek tečajev. Vlagatelje bi želel opozoriti, da se poskušajo zavedati, da na trgu vrednostnih papirjev obstaja tudi negativna smer.

Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.

Borzni posrednik ŠTEFAN KERČMAR

VREDNOSTNI PAPIR	ENOTNI TEČAJI	11.11.2003	18.11.2003	razlika v odstotkih
Borzna kotacija				
Goranje, d.d., Velenje	4.829,70	4.987,53	3,27	
Intereuropa, d.d., Koper	5.407,11	5.431,08	0,44	
Krka, d.d., Novo mesto	50.515,75	52.131,04	3,20	
Luka Koper, d.d., Koper	6.819,22	7.276,55	6,71	
Mercator, d.d., Ljubljana	29.200,10	31.481,28	7,81	
Petrol, d.d., Ljubljana	51.354,00	53.886,07	4,94	
Pivovarna Laško, d.d., Laško	6.842,82	7.485,90	9,40	
Radenska, d.d., Radenci	1.550,00	1.649,00	6,39	
Sava, d.d., Kranj	27.912,40	29.000,00	3,90	
Termo 3000, d.d., Moravske Toplice	2.087,18	2.049,70	-0,85	
Živila Kranj, d.d., Naklo	17.742,06	14.700,50	-17,14	
Prosti trg				
Juteks, d.d., Zalec	27.950,00	28.500,00	1,97	
KD Holding d.d., Ljubljana - redne	6.984,24	7.287,16	4,34	
KD Holding d.d., Ljubljana - predn.	5.449,33	5.443,60	-0,11	
Liv Postojna, d.o.o., Postojna	14.300,00	14.390,00	0,63	
Obveznice na prostem trgu				
SI Odškodninski sklad 2. izdaja	102,35	102,99	0,63	
Prosti trg investicijske družbe				
Infond ID, d.d., Maribor	1.949,68	2.002,41	2,70	
KD ID, d.d., Ljubljana	153,90	157,91	2,61	
NFD 1, d.d., Ljubljana	225,07	230,32	2,33	
Triglav steber 1, ID, d.d., Ljubljana	252,77	259,55	2,68	
Zlata Moneta 1, ID, d.d., Maribor	202,69	206,61	1,93	
Prosti trg delnice PID				
NFD2, d.d., Ljubljana	64,54	64,86	0,50	
PM1N, d.d., Murska Sobota	249,41	254,75	2,14	
PPR, d.d., Murska Sobota	38,77	39,85	2,79	
INDEKSI				
Slovenski borzni indeks SBI20	3.764,04	3.918,88	4,11	
Indeks delnic PID-ov PIX	3.166,51	3.240,31	2,33	

Murska Sobota: tudi nekoč je bila obrt

Ob 35-letnici Območne obrtne zbornice Murska Sobota so v galeriji pri tržnici v Murski Soboti odprli razstavo zgodovinskega razvoja obrti (razni dokumenti, izdelki ...). Že davnega 1894. leta je bilo na območju sedanje zbornice 1.250 obrtnikov, zgradili pa so tudi obrtni dom »z namenom nadaljnjega razvoja in procvita obrtništva Prekmurja«, kot so sicer zapisali na spominski plošči. – Foto: Š. S.

Kärntner Sparkasse svetuje:

Depoziti s fiksno obrestno mero 6,4% na 3 leta

Depozite pri Kärntner Sparkasse odlikuje ugodnost, da fiksna obrestna mera velja ne glede na dobo vezave, torej tudi za dolgoročne depozite do 5 let. Tako ugodne prilike so redke, zato nikar ne oklevajte, temveč pokličite.

Elvira Benko
Svetovalka za občane
Poslovna enota Murska Sobota
Slovenska u. 29
Telefon: 02/512 45 20
info@sparkasse.si

Več na www.sparkasse.si

SPARKASSE
Moderna evropska banka

Barometer

Judita Kežman Počkaj, državna sekretarka za osnovne šole, je na otvoritvi prizidka OŠ Odranci odkrila tri čudeže, ki so največja sreča otrok.

Bojan Macuh, sprejeti drugi kandidat za ravnatelja OŠ Razkrižje, je bil pripravljen postati vršilec dolžnosti ravnatelja, v nasprotju z Danico Čeh, ki jo je minister zavrnil, občina pa potrdila. Svetniki tedaj očitno še niso vedeli, da je zagnan, prizadeven ..., zato upajo, da bo šola uspešno delovala.

Ludvik Gornjec, okrožni državni tožilec, se je s svojimi pomočniki izkazal. V sodnem procesu, ki so ga nekateri poimenovali kozlovska sodba v Višnji Gori, so zmagali.

Bojan Belovič, direktor Beltinke, ki je v tuji lasti, postopoma vse bolj uveljavlja lastno blagovno znamko Beltinke in jo tako brez velikega pompa spravlja iz odvisnosti od »lohnarbeita«.

Metod Dragonja odločno zanika, da bi prišlo do prodaje obrata Leka v Lipovcih, za katerega naj bi bila zainteresirana ptujka Perutnina.

Don Pierino v Sloveniji med otroki ljubezni

Droga pride tja, kjer je praznina

»Dečki, zdaj pa pozor, gre!« so se fantje zdramili in zastrmeli v smer, od koder je prihajal. Na njihovih obrazih sta se izrisala nasmešek in izraz globokega spoštovanja. Don Pierino je stopil k njim in vsakega stisnil k sebi.

Za sekundo ali dve, morda dlje, tako kot se priviješ k nekemu, ki ga imaš resnično rad. Potem jih je z vso toplino pobožal po licu. Tako kot te poboža samo nekdo, ki te ima resnično rad. Čutila sta se vznemirjenje in ganljivost srečanja. Ob strani so stali starši otrok, ki jih je don Pierino izvil iz objema drog in jim vsem skupaj vrnil življenje. Tako se je v okviru večdnene obiska v Sloveniji na škofijski Karitas na Ptuj srečal z mladimi in starši otrok, ki so se zdravili ali se zdravijo v kakšni od njegovih komun.

Nekaj njegovih centrov, kjer svetujejo mladim odvisnikom in njihovim staršem, pa je tudi po Sloveniji. Starši odvisnikov ga poznajo, saj je marsikateri otroka sprejel pod svoje okrilje. Na svojem obisku je napovedal, da upa, da bo lahko kmalu odprl dva ali celo tri nove centre, dva za fante in enega za dekleta. Tudi v Prekmurju naj bi dobili skupnost za tiste, ki se želijo rešiti iz objema drog.

»Danes je zame pomemben dan, saj se srečujem z mladimi in njihovimi starši, ki so bili pri nas ali so še tam,« je povedal. V vseh teh letih je bilo v njegovih komunah okoli 80 Slovencev,

Pierinova Komuna v Čepincih

Skupnost Srečanje za odvisnike želijo odpreti tudi v nekdanji karavli v Čepincih v občini Šalovci. Don Pierino si je prostor ogledal in je nad njim in okolico navdušen. »To je mogoča lokacija, vendar ne želimo delati nič na silo,« je povedal Imre Jerebic, direktor Zavoda Pelikan – Karitas. Zavedati se moramo, da ta center ni samo kurativa, ampak predvsem preventiva. Tam, kjer je komuna, tam droge ni in v komuni se morajo vsi držati strogih pravil in hišnega reda. »Mi bi tukaj izvajali program zaprtega tipa, člani skupnosti pa bi se gibal v okviru skupnosti. Zavedam pa se, da je v ljudeh še vedno preveč strahu. «Mi imamo potrpljenje, želim pa si, da bi center uredili v tem koncu Slovenije.«

med njimi tudi nekaj Pomurcev. Trenutno se v njegovih komunah v tujini zdravi šest Pomurcev.

»Bolje je, da so centri čim bližje, saj imajo mladi tako več možnosti, da ozdravijo. Še vedno pa bodo mladi nekaj časa v začetku preživeli v Italiji. Ne postavljamo centrov tam, kjer je največ odvisnikov, ampak tam, kjer so ljudje najbolj odprti. In vem, da so pri vas ljudje, ki jim bo ta center dar. Presrečen sem, ko se srečam z ljudmi, ki imajo strpen odnos do tistih, ki imajo težave z drogami. Vsak bi moral pomagati ljudem s težavami. Če je droga stopila v našo sobo, ni dovolj, da zapremo vrata. Skupaj se mo-

ramo boriti, da ne stopi v našo hišo.«

»Droga pride tja, kjer je praznina.« Za osnovni razlog, da se mladi odločijo za drogo, je navedel družino. Če družina živi brez pravih vrednot in so mladi doma razočarani, si nadomestilo poiščejo na ulicah in v drogah. Družina je tista, ki mora mladim zagotavljati ljubezen in družinske vrednote. Tega pa marsikomu manjka, v svojih komunah mladim ali otrokom ljubezni, kot jim sam pravi, daje prav to. Morda sta tudi zaradi tega njegovo objem in prisotnost tisto, kar pri marsikom nadomešča družinske vrednote. So mladi, ki nikoli niso z ljubeznijo in topli-

Izpoved mame odvisnika

Bili so tihi klici na pomoč

»Bili so trenutki, ko sem sinu vrgla denar na mizo in dejala: Kupi si zlati 'šus' pa še meni enega, da bo že konec vsega,« je pripovedovala mama zgodbo o sinu, ki te dni končuje dvoletno zdravljenje v komuni don Pierina. »Star je nekaj čez 20 let, prvič pa je začel s 16 leti. Vedno je bil prijazen otrok in se me je do 9 leta držal za krilo. Potem pa ga naenkrat izgubiš ...«

Zakaj je poskusil? »Zaradi ljubezni. Bila je narkomanka in se ji je hotel na ta način približati. Potem pa se je začelo. Opazili smo šele po dveh letih. Dolgo smo se slepili, da to ni res. Potem pa je začel puščati porabljenega igle, to so bili njegovi tihi klici na pomoč. Kar nekaj mesecev je trajalo, da sam sebi priznaš, kaj se dogaja, in potem eno leto sam pri sebi delaš bilanco, kaj si storil narobe.«

Sama se svojega otroka nisem sramovala, so pa se našli ljudje, ki so nas in njega gledali po strani. Družina mora biti trdna in naša je na srečo bila, kajti če doma nimaš podpore, ni mogoče preživeti. Šele po treh

mesečih v komuni smo se začeli odpirati in v pogovoru sem sina vprašala, kaj je bilo narobe. Pa ni našel razloga.

Rešila nas je don Pierinova komuna. Na začetku zdravljenja sem si mislila, dobro, dve, tri leta so nam s tem podarjena. Ampak uspelo mu je. Žal pa se predolgo, več mesecev, čaka na detoksikacijo in prosto mesto. Vmes lahko otrok že izgubi voljo in ga pote gne na stara pota. Srečal se je tudi z nekdanjimi prijatelji, vendar mu zaupamo, da se mednje ne bo vrnil.

V teh letih se je vsa družina spremenila. Veliko smo preživeli, marsikomu smo odpovedali, počitnicam, vsem priboljškom. Prodal je vse, kar je bilo mogoče. V zadnji fazi je potreboval tri 'šuse' na dan, kar stane približno 15, 20 tisoč tolarjev, potem pa še za tablete ... Vse smo dali za njega, ampak se splača.

Danes je nov človek, danes je spet normalen deček, ki vidi, da sije sonce, da raste rože ... Tega vmes ni dojemal.«

Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru

Nadaljuje se moderno izseljenišтво

V Prekmurju je malo družin, ki se jih sezonstvo in izseljenstvo ne bi dotikalo. Saj je skoraj iz vsake družine kdo kam šel, se vrnil ali ostal. Zato je toliko večjega pomena monografija *Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosedstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije*, ki je izšla v soizdajateljstvu z Inštitutom za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU iz Ljubljane, Ustanovo dr. Šiftarjeve fundacija ter Inštitutom za migracije in narodnosti iz Zagreba. »To je eden najpomembnejših projektov naše hiše v minuli sezoni,« je ob predstavitvi v Murski Soboti povedal dr. Oto Luthar, direktor ZRC SAZU. Zbornik predstavlja razširjene in najbolj kakovostne razprave z istoimenske mednarodne konference, ki je potekala lansko leto v Radencih. Na njej so sodelovali avtorji iz različnih držav, razprave pa so bile izrazito interdisciplinarno zastavljene.

Vsebinsko zbornika, ki je izšel v dveh delih, je predstavila urednišča dr. Marina Lukšič Hacin. »Razprave se nanašajo na migracijsko dinamiko panonskega prostora na področju sosedstva štirih držav, dinamiko priseljavanja in izseljevanja različnih etničnih populacij in med etične relacije.« Začne se s procesom oblikovanja večkulturne podobe panonskega prostora v zgodovinski perspektivi skozi analize sezonstva in izseljenstva po različnih skupinah in kontekstih do situacije po drugi svetovni vojni. Drugi del analize migracijske dinamike v panonskem prostoru je literarno zgodovinski.

Razpravam sledi sklop, ko izseljenci sami spregovorijo o sebi ali o življenju izseljencev. Njihova življenja pa so z zbiranjem gradiva in z razstavo predstavili srednješolci ljutomerske in soboške gimnazije. Žal pa ni vključena plenarna seja simpozija, ki zaradi tehničnih težav ni bila posneta. So pa zato na Inštitutu arhivirane diskusije, ki jih je še za en debel zvezek. Vsak, ki se bo s to tematiko uk-

varjal, jih lahko dobi na Inštitutu za izseljenišтво.

Na naslovnici je fotografija prekmurske izseljeniške družine, ki simbolizira ta prekmurski problem in »greh«.

Regina Cipot, ravnateljica Gimnazije Murska Sobota, je ob izidu povedala, da smo Prekmurci s tem simpozijem in monografijo predstavili javnosti, kaj je naš problem in kaj je naš greh. Moderno izseljenišтво se še danes nadaljuje. Vendar danes ni več ekonomsko, temveč duhovno. Mladi izobraženci se izseljujejo, da bi v večjih centrih nekaj dosegli.

Dr. Anton Vratuša je ob tej priložnosti predstavil tudi dosedanje delo Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije. Prvo raziskovalno delo in simpozij je bil protestantizem, potem zbirka in delo dr. Vaneke Šiftarjeve. »S tema zbornikoma o izseljeništvu se zaključuje projekt izseljenišтва, problem pa ostaja.« Zadovoljni smo, da imamo spodbudne okoliščine in rezultate raziskav. Zanimiva tema in izziv za raziskovanje pa je tudi pomen in vloga krajinskega parka Goričko. Prihodnje leto bo po zapisih in referatih letošnjega simpozija izšel zbornik Prekmurska slovenska ustvarjalnost.

A. Nana Rituper Rodež

Izповed nekdanjega odvisnika Vsak dan pomislim, da bi ...

Skoraj vsak dan razmišljam o tem, da bi šel na staro pot, zlagal bi se, če bi rekel, da ne. Vendar so vrednote, ki sem si jih pridobil v komuni, več kot droga. Jemal sem jo sedem let, prvič pa sem poskusil pri 17 letih. Mislim, da sem bil takrat malo preveč samozavesten in prepričan, da vse obvladam in lahko eksperimentiram. Droga ti da lažno varnost in lažno zaupanje. Da se odločiš za drogo, ne moreš kriviti ne družine, ne okolja, nikogar, sam si kriv.

Dejstvo je, da ti droga da občutek, da si sprejet, da se lažje sprostiš in vse zmoreš. Z drogo je bilo vedno dobro. Droga ni slaba, stranski učinki so slabi. Vsi, s katerimi se pogovarjaš in komuniciraš, pa si ob tebi ustvarjajo sliko, ki jo zaznavaš. In ko spoznaš, da to ni tvoj cilj v življenju in da greš samo še dol, ti nekaj 'klikne' v glavi.

Jaz občudujem vsakega, ki se uspe rešiti droge, in tudi vsakega, ki mu uspe biti en dan brez droge. Ni enostavno, dlje si v drogi, težje se je izviti iz nje. Iz komune sem prišel pred slabim letom dni. Najprej so vsi okoli tebe, potem pa moraš zavedati, da boš prej ali slej moral iti po svoje, poiskati si moraš službo in zaživeti normalno življenje. Starši in vsi, ki so ob meni, mi dajejo moč in upanje, da bom zmogel.

Don Pierino Gelmini

Don Pierino Gelmini je 78-letni katoliški duhovnik iz Italije. Pred desetletji se je odločil pomagati otrokom, ki imajo težave z drogami. Naletel je na fanta, ki ga je prosil za pomoč. Zavrnil je denar, bolnišnico ... potreboval

pa je dom, ljubezen in toplino. Srečanje z narkomanom je tako močno vplivalo nanj, da je leta 1979 ustanovil svoj prvi uradni center Skupnost Srečanje. Do danes je po vsem svetu zrastle dvesto njegovih skupnosti po vsem svetu. Pri nas v Sloveniji bodo kmalu odprli petega. Skupnost ponuja pomoč odvisnikom in njihovim svojcem. »Skupnost srečanje ni klinika, ni umolnica, ni ena od resničnosti /.../ to ni kraj za parkiranje nekje daleč od okolja, kjer se je začela in nadaljevala tragedija nekega življenja. To je bojišče, kjer se z metodo, z vajo, žrtvijo in odprtostjo za soočenje z lastno osebnostjo vsak pripravlja na spopad s problemi, ki jih prinaša vsakdanje življenje.« Kdor pride v njegovo skupnost, se mora držati strogih pravil. Tu so droge, tablete, spolnost, nasilje, prenapetost in podobno strogo prepovedani. Če prekršiš hišni red ali odisi, vrnitev v njegovo skupnost ni mogoča. Širi pa potrpežljivost, ljubeznivost, milost in čistost.

Murska Sobota in mamila

V Murski Soboti med mamili prevladuje marihuana, ki naj bi jo uživalo oz. vsaj poskušalo uživati skoraj 90 % srednješolcev, marihuana pa je tudi med osnovnošolci. Najbolj pereča problema trenutno sta heroin in tabletki ekstazi. Kokaina je na območju Murske Sobote malo; pojavlja pa se verjetno v določenih krogih med višjimi sloji prebivalstva.

Narkomani in preprodajalci po starosti spadajo v razred od 15 do 30 let, so pa tudi primeri uživalcev mamil, ki so mlajši od 15 let. Kakovost marihuane je v Murski Soboti zelo dobra, nasprotno pa je heroin zelo slab. Slovenija sodi po uporabi mamil glede na svojo velikost in število prebivalcev med vodilne evropske države. Prekmurje pa je po uporabi oz. uživanju mamil v Sloveniji prav na vrhu.

Čez Slovenijo in s tem Pomurje poteka velik tranzit z mamili (t. i. balkanska pot), vendar se tega na žalost odkrije zelo malo. Marihuana prihaja k nam iz balkanskih držav, veliko pa se je seveda »pridelala« doma. Heroin ponavadi izvira iz Turčije. V Slovenijo prihajajo mamila tudi iz nekaterih vzhodnoevropskih držav, tabletki ekstazi pa iz držav na območju nekdanje Sovjetske zveze. - A. B.

no stisnili k sebi, zato mnogi mladi don Pierina gledajo s tako ljubeznijo in spoštovanjem. Dal jim je nekaj, česar doslej niso dobili.

A. Nana Rituper Rodež, foto: Nataša Juhnov

Obnovljen vrec in modernizirana cesta v Ivanjševcih

V okviru Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda so konec prejšnjega tedna odprli obnovljen vrec Ivanjševske slatine, ki je tako že 22 obnovljen vodnjak tega sklada. Ivanjševski vrec je na obnovo čakal več kot 20 let in je prvi obnovljeni vir v dolini Spodnje Ščavnice, kjer je večina podobnih vrecov že zasipanih in zapuščenih. Obnovitvena dela vrelca, ki so jih izvajala štiri domača podjetja, so stala 3,5 milijona tolarjev. Iz Heliosovega sklada je prišla tretjina finančnih sredstev, drugo pa je prispevala občina Gornja Radgona. Župan Anton Kampuš je ob otvoritvi povedal: »To za občino Gornja Radgona pomeni poseben biser. Izvir je tradicija, zgodovina, neprecenljivo bogastvo, to je tudi mesto za zbiranje, za pogovor.« Domačini so prepričani, da bo vrec zaradi bližine negovskega gradu in izletniške povezovalne poti Gornja Radgona-Negova pomembna turistična točka. Hkrati so v Ivanjševcih do polovice uredili in modernizirali občinsko cesto Ivanjševci-Dobrava, ki je zelo pomembna, saj otroci po njej vsak dan hodijo v šolo v Negovo. Predvidevajo, da bodo v prihodnjih letih cesto lahko v celoti uredili.

Na posnetku: Nataša Hajdinjak, vodja službe tržnih komunikacij pri Heliosu, d. o. o., in župan občine Gornja Radgona Anton Kampuš (od leve proti desni) ob otvoritvi vrelca. - Vanja Poljanec

Nova knjižnica odpira vrata

V četrtek na dan slovenskih splošnih knjižnic bo za Pomurje zgodovinski dogodek. Nova zgradba Pokrajinske in študijske knjižnice v središču mesta Murska Sobota bo odprla svoja vrata. Zaenkrat bodo odprli le študijski oddelek, ki ga je avgusta inšpekcija zaradi nevarnosti rušitve zaprla. Uspešno jim je, da so samo v dveh mesecih preselili 170 tisoč knjižnih enot in še več sto enot drugega gradiva. »Priglasil nas je čas, saj so uporabniki, predvsem dijaki in študentje, ostali brez potrebnih učbenikov in literature, smo oddelek preselili veliko prej, kot se je to zgodilo v drugih nanovo zgrajenih knjižnicah in kot smo načrtovali,« je povedala Suzana Szabo Pahič, v. d. ravnateljice PIŠK. Pionirski oddelek bo še naprej deloval v prostorih soboškega gradu. Čeprav so s selitvijo knjig že pričeli, naj bi celotno gradivo preselili do konca letošnjega leta. Študijski oddelek bo odprl od srede do petka, od 12. do 20. ure, ter ob sobotah od 8. do 13. ure. Slovesna otvoritev knjižnice pa naj bi bila 8. februarja na kulturni praznik. - A. N. R. R., foto: N. J.

Barometer

Dr. Stanko Kapun je imel na predstavitvi višje- in visokošolskih programov ministrstva Gabru programsko in kadrovske dodelane projekte in s tem tudi realne možnosti, da bo program zaživel.

Ivan Smodiš, vojaški častnik, je najbolj borzni posrednik dela. Kot kažejo podatki, je že skoraj tako uspešen, kot so bili pred dobrimi tremi desetletji posredniki iz Ingolstadta.

Bojan Korošec, direktor soboške bolnišnice, se je po uradni dolžnosti aktivno vključil v reševanje afere hotela 'Črni les'.

Slavko Horvat, carinski upravitelj in svetnik v moravski občini, je novi član sveta Art centra.

Karolina Kolmanič je predstavila dve novi knjigi, v katerih ostaja zvesta sebi in še naprej odlikava realističen vsakdan življenja okrog sebe.

NAŠIH
100 let

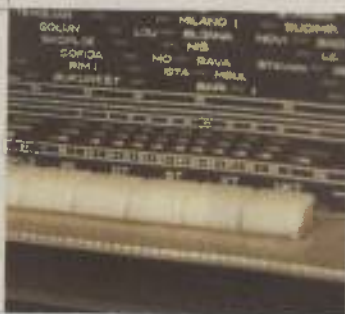
Podjete za informacije, ul. arhitekta Novaka 13, Murska Sobota

Piknik in finalno žrebanje
maja 2004 v Termah 3000

november - radio • december - digitalni aparat • januar - mikrovalovna pečica • februar - dvd predvajalnik • marec - pralni stroj • april - Vestnikovo kolo

Vestnik praznuje in nagrajuje

Domači izraz meseca: radio ali

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prleški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

November - radio

Oktobra bomo sestavljali radio. Na mrežo prilepite tretjo sličico, do konca meseca pa bomo objavili še manjkajočo. 30. oktobra smo objavili tudi jokerja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic. Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 3. decembra 2003 pošljite na naslov: VESTNIK, ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za radio: prekmurskih, prleških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagradila posebna komisija. Žrebanje bo v živo v sredo, 3. decembra, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 4. decembra, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada RADIO in 10 jubilejnih Vestnikovih majic ter knjiga za domači izraz

Ker niso imeli kam, so šli v Črni les

Odstrl je vso črnino varstva starejših ljudi

Smrt smo preselili v domove

Preiskava o razmerah in govoricah o pogostih smrtih starostnikov v hotelu Črni les, ki da so lastniki zapustili premoženje, ter nelegalno varstvo starejših ljudi v njem že nekaj časa močno odmeva ta med ljudmi, še toliko bolj, ker je bila zgodba kot medijsko vržena kost krvi željni javnosti, ki jo sedaj v soju domišljije in po vzoru filmskih zgodb mrcvari do konca. Pri vsem pa le ne gre za nedolžno igrice, ki bi jo bilo mogoče prekiniti s pritiskom na tipko televizijskega ekrana.

Kaj pa, če je tako tudi pri nas?

Posledice bodo velike, pa če se na koncu izkaže, da so govorice imele osnovo ali tudi ne. Najprej zaradi ljudi, ki so vpleteni v zgodbo, samih lastnikov hotela, zaposlenih v njem, stanovalcev pa tudi njihovih svojcev, potem pa zaradi tega, ker je zgodba pognojila seme dvomov, pomislekov, podmen v vseh okoljih in povsod tam, kjer dejavnost varstva starejših ljudi tudi opravljajo. Kaj pa, če je tako tudi pri nas? »Že sedaj se nam dogaja, da nas sprašujejo, ali tudi ti jemlješ ljudem. To lahko zveni kot šala, je pa v tem morda tudi kaj resnejšega. Vse to meče slabo luč na vse nas,« je povedala direktorica Doma starejših v Rakičanu Vijola Bertalančič. Nezadovoljstvo svojcev pri oskrbi starostnika v institucionalnem varstvu je namreč tisto ognjišče, kjer lahko v vsakem trenutku zagori nova afer. Na mizo položena resnica je namreč v takih situacijah drugotnega pomena.

Ljudje niso vreča krompirja, da bi jih odlagali tja, kjer je prostor

Druga plat zgodbe je seveda nelegalno opravljanje dejavnosti varstva starejših ljudi, za kar so vedeli vsi po vrsti od ministrstva, bolnišnic, domov za starejše, centrov za socialno delo in občin, pa vendar so starostnike tja celo sami usmerjali. Nedopustno je, da so črnemu varovanju starejših ljudi gledali skozi prste vse dotlej, dokler ni počilo. Sedaj pa se od odgovornih ne čuti krivega nihče. Skrajno cinično zvenijo izjave, da je bila bivanje v hotelu pač želja ljudi, kar torej pomeni, da potem sami tudi morajo nositi posledice. Da je bila stiska tista, ki jih je prignala vanj, ker v trenutku, ko so pomoč najbolj potrebovali, niso imela kam, odgovorni z vrha zavračajo, češ da so po domovih še prosta mesta. In četudi je res, da je še nekaj prostih mest, kot je znano, jih ima tudi dom v Ormožu, zakaj potem ljudje takrat, ko so iskali prosto mesto, teh informacij niso imeli? Država bi bila torej dolžna poskrbeti za celotni pregled potreb po domskem varstvu in popolno informacijo ljudem o prostih mestih, češar pa doslej še ni storila. Tako pa si človek v stiski problem rešuje, kakor ve in zna, ter sam ob pomoči socialne službe tudi zbira informacije o možnostih.

Glede prostih mest in nameščenja starostnikov v domove pa je treba upoštevati še nekaj: lju-

dje vendarle niso vreča krompirja, da bi jo premeščali tja, kjer je kaj prostora. Tako starostniki kot svojci, ki so že tako prizadeti zaradi domske oskrbe, si namreč želijo, da bi bili čim bližje in blizu doma.

Postelja v domu ni plačljiva s premoženjem

Zgodba Črnega lesa se zaradi

domov so takšne izjave odločno zanikali. »Mi nikoli in ničesar nismo po nikomer podedovali,« je izjavila Vijola Bertalančič. »Plačevanje oskrbe s premoženjem varovancev pri nas ni mogoče,« je povedal Boris Sunko, direktor Doma starejših občanov Ljutomer.

»Noben sprejem v vseh letih našega delovanja ni bil povezan s premoženjem in nihče domu ni predal nikakršnega premoženja,« je dejala mag. Angelca Hozjan, direktorica Doma starejših Lendava. Določilo zakona o socialnem varstvu sicer dopušča možnost, da občina, ki za stanovalca pla-

primerih so namreč svojci, ki so zavezanci plačila oskrbe, v tujini.

Smrt smo predstavili v domove

Umrljivost v domovih doslej ni bila tema za javnost. Črni les pa je začel tudi to, predvsem po izjavi lastnice hotela, da naj bi takšno stopnjo umrljivosti, kot je bila pri njih, imeli tudi v drugih domovih. Kako je torej s smrtnostjo v domovih, kako visoka je in kaj vse vpliva nanjo? V lendavskem domu ugotavljajo, da petintrideset odstotkov stanovalcev k njim prihaja iz bolnišnice, prek

štirideset odstotkov pa se za bivanje v domu odloči zaradi bolezni. Skupaj je tako skoraj osemdeset odstotkov stanovalcev bolnih ali hudo bolnih. In če k temu dodamo še to, da je štirideset odstotkov starejših od osemdeset let in dobrih osem odstotkov, ki je starih več kot petinosemdeset let, »... ob teh podatkih pri nas ugotavljamo, da je letna smrtnost od petindvajset do šestindvajset odstotkov. Takšno povprečje pa ugotavljajo tudi v drugih domovih. Je pa res, da je umiranje naša realnost, in zato terja toliko večjo skrb vseh zaposlenih, kar je tudi teža našega dela,« je povedala Angelca Hozjan.

V rakičanskem domu starejših so imeli v zadnjih petih letih dvaindvajsetodstotno stopnjo umrljivosti, kar pomeni petinšestdeset stanovalcev na leto. V domu jih imajo okoli tristo. »Čeprav vsako leto sprejemamo vedno več hudo bolnih, pri umrljivosti ne ugotavljamo večjega odstopanja, saj je zelo dobro poskrbljeno za zdravstveno nego, in čeprav to ni naša pristojnost, se v domu izvaja tudi zdravljenje,« je povedala Vijola Bertalančič. Umrljivost v domovih je torej zelo povezana z zdravstveno oskrbo stanovalcev, ki jo javnim zavodom doplačuje zdravstvena zavarovalnica. Tega Črni les seveda ni imel urejenega.

Dom pa je tudi kraj, kjer je zaradi števila obolelih možnost okužbe dosti večja, še posebej tam, kjer so slabe prostorske možnosti. »To je pri nas problem. Mi smo si zadali, da postopoma

zmanjšamo število stanovalcev na toliko, kot je predvideno za naš dom. Toda potrebe po namestitvi so tako velike, da nam to ne uspeva. Še vedno imamo v sobi po štiri bolniške postelje, tako da je standard bivanja za stanovalce tu slab, težje je delo za zaposlene in večja je nevarnost različnih okužb,« je povedala Bertalančič. Bolnišnične okužbe se iz bolnišnic prenašajo tudi v domove in veliko lažje bi jih obvladovali, če bi jim zdravstveni delavci ob odpustu stanovalca povedali, da je lahko prišlo do okužbe v stiku z drugimi bolniki.

V prvem letu delovanja je imel Dom starejših občanov Ljutomer okoli petintridesetodstotno stopnjo umrljivosti, letos pa bo okoli tridesetodstotna. »Za višjo umrljivost sta dva vzroka, najprej ta, da smo nov dom, saj imajo domovi na začetku višjo stopnjo umrljivosti, ker sprejemajo predvsem hudo bolne iz bolnišnic, drugi pa je v tem, da se z odhodom v dom odlašajo čim dlje, ko tudi svojci uvidijo, da je to nujno potrebno, ker sami nege več ne zmorejo.

Mi pa smo vendarle dolžni, da v taki situaciji, ko je sprejem nujen, ljudem pomagamo. Imeli smo precej stanovalcev, ki so bili k nam premeščeni le nekaj dni pred smrtjo,« je povedal Boris Sunko. Umrljivost v domovih pa je višja tudi zaradi tega, ker v bolnišnicah skrajšujejo ležalno dobo in hudo bolne premeščajo v domove.

Majda Horvat
foto: N. J.

Sidonija je bivala v hotelu Črni les le šest dni, potem pa ji je sorodnica našla prostor v ljutomerskem domu. V Črni les so jo prepeljali iz bolnišnice po operaciji kolka, saj je ravno na dan, ko bi se morala vrniti domov, umrl mož, drugih sorodnikov, ki bi lahko skrbeli zanjo, pa ni imela. Nad oskrbo v Črnem lesu se ni pritoževala, povedala pa je tudi, da je k njim enkrat na teden prihajal zdravnik, ki je pregledal vsakega bolnika.

Na prosto mesto v domu v Rakičanu čaka enainpetdeset prosilcev, od tega trije že bivajo v hotelu Črni les. Tja so jih premestili iz bolnišnice, ker takrat, ko so jih odpustili, zanje nikjer drugje ni bilo prostora. Za njihovo premestitev prosita tudi občini Puconci in Moravske Toplice, ki zanje sedaj nelegalno plačujeta oskrbo. Pomurski domovi so v zadnjem letu iz Črnega lesa sprejeli le nekaj stanovalcev, ki so pri njih potem zaradi bolezni tudi hitro umrli.

vprašan domskega varstva starejših ljudi v državi nasploh močno tiče tudi javnih domov, zaposlenih v njih, stanovalcev in tudi njihovih svojcev, vanjo pa jih vlečejo tudi nekatere izjave, češ da tako delajo tudi v javnih zavodih.

Gre predvsem za vprašanje plačila oskrbe s premoženjem varovancev. Direktorji pomurskih

čuje oskrbnino, ker sam ali njegovi svojci tega ne zmorejo, na nepremičnine naredi zaznambo, vendar postopke v tem primeru vodi pristojni center za socialno delo. Po pravnih poteh pa domovi tudi izterjujejo neplačano oskrbnino. Dom v Rakičanu ima v tožbi dva primera neplačevanja oskrbe, toženi znesek pa znaša okoli tri milijone tolarjev. V obeh

Trojanski klanec smo zavarovali z ograjo iz starih gum, vse ostale pa s štirimi dobrimi zimskimi gumami.

Predstavljajte si, da bi morali vsak oster ovinek na slovenskih cestah zavarovati z odbojnimi ograjami iz rabljenih gum. Milijon jih ne bi bilo dovolj! Lahko pa so dovolj že štiri dobre, da se izognete zimskim neprijetnostim.

Bolje 4 dobre kot 100 slabih.

Prihaja zima in čisto lahko se zgodi, da nas ob čarobno zasneženi pokrajini zanese in izgubimo kontrolo. Vendar si na zasneženi cesti tega ne smemo privoščiti. Zato smo se potrudili, da bi se vaša zgodba »Na klancu« vedno srečno končala.

Pri Direkciji Republike Slovenije za ceste smo se pozanimali o najbolj kritičnih cestnih odsekih na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju. Med najbolj izpostavljenimi so gotovo trojanski klanec, elblav klanec in drugi vzponi med Lenartom in Gornjo Radgono. Ovinkariti ni priporočljivo na vzponih med Ložnico in Tepanjem, na cesti med Velenjem in Slovenj Gradcem ter na mislinjskem klancu. V Pomurju pa nas lahko zanese predvsem na vzponih v senčnih tegah med Ljutome-

rom in Pavlovci, med Ormožem in Središčem ob Dravi ter na odseku Jurovci - Gruškovje. Prav tako velja povečana previdnost na vseh mostovih, še posebej nad rekami, kjer je zaradi povečane vlažnosti veliko večja verjetnost poldice.

Najboljši način, da se ognete obcestnim ograjam, so štiri dobre zimske gume.

KUMHO Tyres nenehno vlaga v razvoj novih tehnologij, ki ji preizkuša na najhitrejših dirkališčih sveta in je uradni opremljevalec evropskega prvenstva Formule 3. Zimske pnevmatike KUMHO odlikuje visoka tehnološka dovršenost in odlične lastnosti v izjemnih zimskih pogojih vožnje.

Model KW 7400 z dodatkom silice v tekalni površini je termno neaktivna guma. To pomeni, da pri nizkih temperaturah ne trdi, kar je pogoj za dober oprijem pozimi ter glavna razlika med letnimi in zimskimi gumami. Dosega odlične rezultate, bočno vođenje in trakcijo (vlečna sila). Zimsko ponudbo dopolnjuje še pnevmatika GRIP KC 11 in novost na našem tržišču I'ZENX KW 17 z vgrajenim ščitnikom za platišča, visoko zmogljivimi lateralnimi lamelami in odlično snežno takcijo. Štiri dobre gume so največ, kar lahko sami storite za svojo varnost.

In ne pozabite: bolje ustavijo štiri zimske gume Kumho kot na stotine slabih.

Paam auto, d.o.o., Ob Dravi 3a, Ptuj

Dobrodelni koncert
Klic dobrote 2003
V sredo 26.11.2003 ob 20.00, v dvorani Golovec v Celju.
RTV SLO I. program

Karitas*
Info o vstopnicah: 01/300-59-60.

KURILKO
Tel: 54 59 280
KONKURENČNE CENE - CEKI
TRAJNIK, NA 9 OBROKOV

Karolina Kolmanič v salonu Murske republike predstavila kar dve novi knjigi

Prvo, roman Zarja upanja, je predstavil Ludvik Sočič, urednik Pomurske založbe, redno da gre za njeno 16. in 17. knjigo. Uspešnost pisateljice je najprej podal v številkah: 40 let ustvarjanja, blizu 150 bibliografskih enot: romanov, povesti, črtic, novel, prevodov iz nemščine, objav na tujem, je tudi članica nemških literarnih društev, pa še mladinska proza in dramatika. V središču pisateljicega zanimanja je še vedno vsakdanje življenje, tudi v zadnjem primeru realistično zasnovana zgodba o junakinji Raheli – razpeti med močjo in ljubeznijo. Kot je povedala avtorica, gre za konvencionalno delo, ostaja zvesta sama sebi. Rada opisuje notranje vzgibe, čustva, ki vendarle še ostala v človeku. V svojih junakov si ne izmišljuje, večinoma se pogovarja z ljudmi, bralcu pa vedno daje tudi možnost razviti

lastno domišljijo. Ustvarjalnost pa z leti zori, pisatelj dobi širše obzorje in gleda z drugimi očmi, zato Karolina Kolmanič piše še vedno, tudi zato, ker piše z lahkoto. Ne razmišlja niti o tem, ali so avtorice v slovenski književnosti zapostavljene, pripomnila pa je, da je dr. Franc Zadravec v svojih knjigah o Slovenskem romanu 20. stoletja na žalost »našel« samo nekaj avtoric. Naj spomnimo: Nada Gaborovič, Mira Mihelič, Marjeta Novak Kajzer, Mimi Malenšek, Berta Bojtu, Karolina Kolmanič.

Drugo knjigo Povejmo in se nasmejmo pa je predstavil Robert Titan Felix, urednik edicije Separatio. V njej so tri igre za mlade gledališnike in deset za otroke. Avtorica jih je napisala za učitelje, upajoč, da bodo v veselje marsikateri šoli, ki za svoje prireditve potrebuje kaj vedrega. Gre namreč za besedila, ki si jih je pripravljala sama kot učiteljica že od zgodnjih

šolskih let, zdaj pa jih je zbrala in zapisala. Dogajanja je jemala iz šolskih klopi, so odsev otroške duše, in ker se otroci radi šalijo, je upati, da se bodo našli tudi v njenih igrah, ki se dajo igrati kjerkoli.

Pisateljica, katere knjige izhajajo v visokih nakladah in ima širok krog bralcev, kar je bilo videti tudi ob predstavitvi, pa pravi, da sama ostaja takšna, kot je bila.

B. B. L., foto: J. Z.

Sean O'Casey: Prišparani Jurij Gledališka skupina KD Ivana Kaučiča Ljutomer

Uvod v decembrsko slavje ob stoletnici gledališke umetnosti v Ljutomeru, krajša enodejanka irskega avtorja, je bila presenečenje in darilo hkrati. Presenečenje zato, ker so jo pripravljali skrivaj in jo kot predpremiero podarili svojim sponzorjem, igralcem in vsem, ki so jim v teh letih kakorkoli pomagali.

V igri, ki jo poznamo tudi po davni televizijski izvedbi – Prihranjeni funt –, je spet blestel igralec in režiser Srečko Centrih, ki si je tako izpolnil davno željo, da bi zaigral pijančka Sammyja, ki nikoli ne more priti do svojega denarja v poštni hranilnici, in je odlično in v pristni prileščnosti priredil tudi besedilo. Seveda je to predstava predvsem za igralce, da se v njej lahko izkažejo – zato je tudi veliko situacijske komike. Vsi so se dobro odrezali, tudi Jože Pečnik kot Jerry, Mira Rebernik Žižek kot poštna uslužbenka, Fanika Zorec kot stranka in Andrej Rus kot policist. Prvo premiero pa pričakujemo 28. novembra ob pol osmih zvečer v Domu kulture v Ljutomeru.

Vrh prireditev in praznovanj pa bo decembra 10. decembra bodo na tiskovni konferenci predstavili publikacijo ob stoletnici gledališke dejavnosti, v galeriji pa bo otvoritev razstave vsega, kar je ostalo ohranjeno v teh sto letih. V petek, 12. decembra, ob pol osmih pa bo premiera tretje letošnje predstave – posodobljene Gospe ministrice Branislava Nušića – in podelitev priznanj. Sicer pa, kot pravi Mira Rebernik Žižek, imajo letos res veliko dela: poleg teh novih so obdržali še dve starejši predstavi Vaja zbora in Med dvema ognjema, tako da bodo naslednje leto gostovali po Sloveniji kar s petimi predstavami. Vsekakor občudovanja vredna vztrajnost in postrževalnost ljutomerskih gledaliških navdušencev!

B. B. L.

Jakov Bararon in Amnesty trio v Lendavi Sledi iz davnine med realističnim in abstraktnim

V lendavski sinagogi so odprti v okviru Obiskov v Sinagogi razstavo slik slikarja Jakova Bararona, ki so jo pripravili s koncertom Amnesty tria iz Ljubljane. Razstave se je udeležila tudi namestnica veleposlanstva na Dunaju Galit Zeman, ki je pohvalila skrb lendavčanov za ostanke judovske kulture v mestu.

Na otvoritvi razstave je bil tudi slikar Bararon, ki je bil rojen leta 1909 v Beogradu, po drugi svetovni vojni je živel v Franciji, Izraelu in Argentini, od leta 1992 pa živi in deluje v Lendavi. Uvod v razstavo, ki jo lahko ogledate do 10. decembra, je podal mag. Marjan Toš, direktor Kulturnega centra Sinagoga v Lendavi, v okviru katerega je bil tudi zvečen projekt razstave. Jakov Bararon s pomočjo nenačrtovanih sledi iz davnih časov, ki niso bile namenjene ustvarjanju, temveč za likovno ustvarjanje, ki je med romantično nostalgijo in njegovim trenutnim počutjem. Navdihnjen od zapisov in slik Stare zaveze ostaja v ok-

Akademski glasbeniki Amnesty tria iz Ljubljane so posebej za to razstavo pripravili skladbo na judovsko tematiko.

viru umetniškega dela, a kljub temu ohranja absolutno ostrino. Njegova dela se gibljejo med abstraktnim in realističnim in se vedno bolj približujejo asociativnemu slikarstvu, so zapisali v spremnem katalogu k razstavi.

Razstavo, ki sta jo v Lendavi organizirali lendavska izpostava javnega sklada za kulturno dejavnost in lendavska zveza kulturnih dru-

štev, je zelo dobro dopolnjeval tudi nastop Amnesty tria. Vrhunski akademski glasbeniki – solisti glasbo iz svetovne zakladnice avtorsko prireajo in povezujejo s sodobno pop kulturo in modernimi glasbenimi tokovi. Posebej za to priložnost so pripravili skladbo na judovsko tematiko.

J. Ga.

Soboški harmonikarski orkester vabi k sodelovanju

V Murski Soboti bo decembra letos začel z delovanjem Soboški harmonikarski orkester.

K sodelovanju vabijo vse harmonikarje, ki imajo veselje do igranja različnih zvrsti glasbe v veliki zasedbi. Edini pogoj je, da igrajo klavirsko ali kromatično harmoniko po notah na nivoju znanja (minimalno) petega letnika nižje glasbene šole. Repertoar orkestra bo zajemal klasična dela lahkotnejšega značaja, argentinski tango, filmsko glasbo, svetovno znane uspešnice popularne glasbe, izbor skladb iz jazzovske zvrsti in še kaj. Prvi sestanek bo 28. novembra ob 18. uri v prostorih Glasbene šole Murska Soba. Več informacij dobite pri idejnem vodji Mateju Zavcu po telefonu številka 02 541 23 23.

T. K.

Rita Kinka v cerkvi sv. Nikolaja

V soboški cerkvi sv. Nikolaja je na dobrodelnem koncertu spet nastopila znana umetnica Rita Kinka, ki je doslej že nekajkrat koncertirala v Pomurju. Tokratni koncert so skupaj organizirali Klub PAC, Lions klub Murska Soba, Leo club Murska Soba in Rotary klub Martjanci, izkupiček pa bo šel v dobrodelne namene. Rita Kinka je zaigrala Orgelske koralne predigre Bacha oziroma Busonija in Sonato v As-duru, op. 110 Ludwiga van Beethovna, po odmoru pa še Sonato v f-molu, op. 5 Johannesa Brahmsa. Rita Kinka, ki se je rodila v Subotici, sedaj dela kot redna profesorica, je pa tudi predstojnica na Katedri za klavir na Akademiji umetnosti v Novem Sadu. Je dobitnica niza jugoslovanskih in mednarodnih priznanj, leta 1991 pa je dobila tudi letno nagrado Prix Femmes d'Europe (nagrada za žensko Evropo). - T. K., foto: N. J.

Zgodovinsko društvo G. Radgona v novih prostorih

Ob odprtju pripravili razstavo V sredo, 12. novembra, je potekala v Jurkovičevi ulici, nekdanjem Gornjem grisu, otvoritev novih prostorov Zgodovinskega društva Gornja Radgona.

Društvo, ki prihodnje leto praznuje 10-letnico delovanja, je doslej delovalo v prostorih Burgeršpitalskega, ki ga pripravljajo na obnovo. Pri

iskanju novih prostorov je društvu priskočila na pomoč občina Gornja Radgona, ki jim je odstopila v začasno brezplačno uporabo prostora nekdanje trgovine Morgana. Čeprav so prostori v stari večstoletni zgradbi, so lepo vzdrževani in primerni za društveno dejavnost.

V teh prostorih, ki jih je skupaj s podžupanom občine Gornja Radgona Danijelom Vrzalom odprl

predsednik Zgodovinskega društva dr. Ivan Rihtarič, so pripravili za to priložnost razstavo povečanih fotografij objektov, zgradb in mostov na Muri, naselja Gornja Radgona od prvih ohranjenih risb in fotografij do današnjih. Razstava, ki bo pozneje na ogled tudi drugim gledalcem, je delo člana Zgodovinskega društva Gornja Radgona Jožeta Rogana. Na ogled bo 130 eksponatov. Kot je ob otvoritvi povedal podžupan Danijel Vrzal, ima občina veliko dela z odpravljanjem nezaposlenosti, vendar ne pozablja na kulturo, zato je društvu priskočila na pomoč. Ob tej priliki sta v prostorih društva predsednik društva dr. Ivan Rihtarič in podžupan Danijel Vrzal simbolično odkrila 430 let star kamniti grb tedanjega mesta Radgona. Grb, ki predstavlja kolo z osmimi »špicami«, je bil vzidan v podporni zid ob regulaciji reke Mure 1573. leta. Ker ga je načel zob časa, so ga člani ZD Gornja Radgona spravili na varno. Na njegovo mesto bodo pozneje vzidali kopijo grba.

Ludvik Kramberger

Odkritje 430 let starega kamnitega grba mesta Radgona, ki je bil vzidan v podporni zid na desnem bregu Mure v Gornji Radgoni. Foto: L. K.

Soboški upokojevalci peli na slovenski reviji v Komendi

Ob otvoritvi slovenske revije pevskih zborov društev upokoencev Slovenije. Dvanajst društvenih zvez Slovenije je poslalo na to prireditev 17 v glavnem glasovno ubranih zborov. Peto je več kot 500 pevki in pevci. Komorni mešani pevski zbor Vladimirja Močana Murska Soba je vsebinski povezovalac prireditve predstavil »kot odmev prekmurskih ravnic in gončških gajev. Na revijo je prinesel vonj po zemlji in kruhu, nadih Povesti o dobrih ljudeh. Pod vodstvom Franca Zvera so ubrano zapeli narodno Meglice v priredbi Oskarja Deva in Mlatiče Miroslava Vičarja. Soboški upokojevalski zbor se je tokrat predstavil v maloštevilnejši zasedbi. Njegov nastop pa je bil uspešnejši kot v minulih časih. V naši državi deluje prek 200 pevskih zborov društev upokoencev z 2500 pevskami in pevci. V tovrstno letno srečanje postaja tradicija. Revija ni tekmovalna, vendar na njej sodelujejo najboljši pevski zbori. Petja starejših se pri nas posveča vedno več skrbi. - Franček Stefanec

Dr. Ivan Krajnc, dekan Medicinske fakultete v Mariboru

V študijskem programu najboljše, kar pozna svet

Akademski zbor Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, ki šteje enainosemdeset članov, je prve dni novembra za dekana imenoval dr. Ivana Krajnc, strokovnega direktorja Splošne bolnišnice Maribor, ključnega človeka pri ustanavljanju druge medicinske fakultete v državi. Z nacionalnega vidika jo potrebujemo zaradi pomanjkanja zdravnikov, brez katerih v prihodnje ne bo mogoče zagotavljati kakovostnega zdravstvenega varstva, nova fakulteta pa je z več vidikov pomembna tudi za širšo regijo. O pomenu Medicinske fakultete v Mariboru, njenem nastajanju ter študijskem programu smo se pogovarjali s prim. dr. Ivanom Krajncem, dr. med.

Pri zbiranju denarja sodelujejo bolnišnice

- Kaj sedaj še manjka za dokončno ustanovitev Medicinske fakultete v Mariboru?

Na ministrstvu za šolstvo je sedaj v oceni za sprejem elaborat študijskega programa, in če ga bo sprejel na decembrski seji svet za visoko šolstvo, bomo jeseni vpisali prve študente. Do takrat pa moramo dokončati še obnovo ene od bolnišničnih hiš za potrebe učnih predmetov anatomije in fiziologije. Sedaj smo v fazi razpisa gradbenih del, tako da bi z njimi začeli konec januarja, končali pa jih v treh mesecih. Nadalje je treba nabaviti določeno opremo za posamezne predmete, vendar so to že manjši finančni stroški. Največji

Bolnišnice, ki že sedaj sodelujejo pri ustanavljanju fakultete, torej iz Celja, Ptuja, Murske Sobote in Slovenj Gradec, bodo namreč pozneje z njo sodelovale tudi kot učne baze za izvajanje in učenje praktičnih veščin.

Pri zbiranju denarja sodelujejo vse okoliške bolnišnice, tudi bolnišnica iz Murske Sobote, določena sponzorska sredstva pa imamo obljubljena še od nekaterih firm.

zalogaj je seveda obnova hiše, za kar pa že zbiramo sredstva na konzorciju, ki je oblikovan pri banki KBM. Po mojih informacijah je sedaj zbranih že prek 170 milijonov tolarjev, naš cilj pa je zbrati 230 milijonov tolarjev. Pri zbiranju denarja sodelujejo vse okoliške bolnišnice, tudi bolnišnica iz Murske Sobote, določena sponzorska sredstva pa imamo obljubljena še od nekaterih firm.

- Do začetka šolskega leta boste torej zagotovili vse materialne pogoje za začetek študija. Kaj pa kadrovske?

Kader je bil zagotovljen že takrat, ko je bila ustanovljena fakulteta, materialne osnove pa so po eni strani zagotovljene z zbiranjem sponzorskih sredstev, drugo pa je seveda rezervacija v proračunu za zagotavljanje izvajanja pedagoškega dela. Tudi to je že urejeno, tako da nas v bistvu čakata le še dokončanje gradbenih del in sprejem programa. Ko bo program dobil zeleno luč, bomo lahko razpisali študij. Če pa se bo tu kaj zataknilo, bomo zamudili eno šolsko leto.

- Svet za visoko šolstvo naj bi program mariborske medicinske fakultete obravnaval petega decembra. Ali glede na sedanja dogajanja pričakujete, da bi lahko prišlo do zapleta?

Mislím, da smo opravili vse, kar je bilo od nas zahtevano. Program smo uskladili z medicinsko fakulteto v Ljubljani, opravljena pa je bila že tudi njegova recenzija. Sem optimist in mislim, da bo program potrjen in tako omogočen vpis prve generacije študentov.

Študijski program po vzoru Finske

- Usklajenost programa z ljubljansko medicinsko fakulteto pa ne pomeni, da gre za identični učni program. Kolikor smo o tem že lahko prebrali, ste ga pripravili po zgledu tujih fakultet. Zakaj?

Zategadelj, ker smo poskušali ponuditi najboljše programe, ki jih poznata Evropa in svet. Po informacijah je finski šolski sistem eden najboljših v Evropi, zato smo obiskali te fakultete in fakulteto v Manchesteru v Angliji, s katero sodelujemo že vrsto let ter fakulteto v Harvardu v Združenih državah. Naš program se dejansko razlikuje od programa, ki mu pravimo klasični program medicinskega študija, kot ga ima ljubljanska medicinska fakulteta, vendar so vsebine predmetov enake. Razlika je v

tem, da je predklinika skržena na dve leti, razlike pa so tudi v fondu ur za posamezne predmete. Skupaj ima fakulteta šest let študija oziroma 5500 ur, vsi predmeti pa so ovrednoteni tudi s kreditnimi točkami, tako da bo mogoča izmenjava študentov z različnih fakultet. Samoumevno je, da bo zaradi evropskega modela mogoča tudi izmenjava študentov med različnimi fakultetami v Evropi.

- Kandidatom za vpis, prihodnjim študentom torej lahko zagotovite, da bodo študirali na fakulteti, ki bo imela evropsko primerljiv program študija. Kaj pa kakovost izvedbe?

Program je vsekakor evropsko primerljiv, saj je vzlet iz evropskih, konkretno finskih programov, mi pa se bomo seveda trudili, da bo strokovnost naših učiteljev na zadovoljivi ravni. Trdno verjamem, da bo prišlo do tesnejšega sodelovanja z medicinsko fakulteto v Ljubljani tudi pri predavateljih, tako da bo tudi s tem zagotovljena določena kakovost.

- Kako boste nagovorili mlade ali jih prepričali, da jim ponujate nekaj novega, morda nekaj več od ljubljanske fakultete, da jih pridobite za vpis?

Mi lahko ponudimo to, kar v začetku lahko ponudimo. Vpisni pogoji bodo popolnoma enaki kot na medicinski fakulteti v Ljubljani ...

- Kaj to pomeni - popolnoma enaki ...

Uspeh na maturi oziroma zbrane točke. Odstopki so torej določeni in pri tem ne bo nobenih odstopanj. Mi pač vemo, da je na ljubljanski fakulteti vpis omejen - sedaj dvesto, prej pa okoli sto petdeset - in da je zaradi tega odpadla tretjina ali skoraj polovica zainteresiranih kandidatov, ki so se potem vpisovali na podobne študijske smeri. Sedaj bo možnost tudi zanje.

Fakulteta bo prispevala k dvigu strokovnosti

- Kakšnega pomena je druga medicinska fakulteta za širšo regijo oziroma za državo nasploh?

O neposrednih učinkih ustanovitve medicinske fakultete je še težko govoriti. Gotovo pa je eden glavnih ciljev izobraževanje kadrov, ki jih država potrebuje, in to je tudi statistično ovrednoteno. Nesporo je, da je zdravnikov toliko in toliko, da se jih bo v naslednjih šestih letih upokojilo okoli osem-

sto, da bo evropski delovni čas zahteval najmanj tristo dodatnih zdravnikov in da že sedaj pomanjkanje zdravnikov - Slovenija je po številu zdravnikov v primerjavi z evropskimi državami na dnu lestvice - rešujemo z uvozom. To morda še najbolj čutite v Prekmurju. Medicinska fakulteta pa ne bo dolgoročno reševala le pomanjkanja zdravnikov, ampak bo pomembno prispevala k dvigu strokovnosti bolnišnic v Mariboru in tudi vseh bolnišnic, ki bodo pri tem pouku sodelovale. Se pravi višja strokovnost in več znanja zdravnikov bosta za bolnike pomenila varnejše zdravljenje. Bolnišnice, ki že sedaj sodelujejo pri ustanavljanju fakultete, torej iz Celja, Ptuja, Murske Sobote in Slovenj Gradec, bodo namreč pozneje z njo sodelovale tudi kot učne baze za izvajanje in učenje praktičnih veščin.

- Bo nova medicinska fakulteta možnost strokovnega izpopolnjevanja ponudila tudi zdravnikom, ki že delajo v zdravstvenih domovih in bolnišnicah?

Medicinska fakulteta je zmeraj središče, kjer se ustvarja nova znanost. Treba je opravljati pedagoško delo, uvajati nove metode zdravljenja in diagnostike, pomembno je raziskovalno delo, skratka ustvarjati nekaj novega in to tudi zapisati. Skozi procese izobraževanja, raziskovanja in višje strokovnosti bo delo zdravnikov prispevalo k dvigu kakovosti naših zdravstvenih storitev.

Vzporedne pozitivne učinke ob medicinski fakulteti pa bo imela tudi Univerza v Mariboru, kajti predklinika se bo izvajala na določenih renomiranih fakultetah in bodo to tudi dodatni izzivi za obstoječi kader. Pri nekaterih predmetih, kot so fizika, kemija, biologija, se bodo do neke mere morali usmeriti tudi v medicinsko kemijo, medicinsko fiziko ...

Omenil pa bi še en vidik, in sicer narodnostni. Ko bomo v evropski skupnosti regij, bo izredno

Ko bomo v evropski skupnosti regij, bo izredno pomembno, da bo imela Štajerska zdravstvo, ki bo uspešno, konkurenčno in s kompetencijo, to pa bo mogoče doseči le z večjo strokovnostjo in kakovostjo. V nasprotnem primeru bodo vse te bolnišnice v Evropi postale drugorazredne.

Program je vsekakor evropsko primerljiv, saj je vzlet iz evropskih, konkretno finskih programov, mi pa se bomo seveda trudili, da bo strokovnost naših učiteljev na zadovoljivi ravni. Trdno verjamem, da bo prišlo do tesnejšega sodelovanja z medicinsko fakulteto v Ljubljani tudi pri predavateljih, tako da bo tudi s tem zagotovljena določena kakovost.

pomembno, da bo imela Štajerska zdravstvo, ki bo uspešno, konkurenčno in s kompetencijo, to pa bo mogoče doseči le z večjo strokovnostjo in kakovostjo. V nasprotnem primeru bodo vse te bolnišnice v Evropi postale drugorazredne.

- Nova fakulteta pa je tudi nova priložnost za mlade.

Zaradi omejenega vpisa na ljubljanski medicinski fakulteti je to pomembna priložnost tudi zanje, cilj pa bodo lažje dosegli tudi mladi iz finančno šibkejših predelov Slovenije, ki se zaradi stroškov šolanja odločajo za študij bližje domu.

Za seboj bo povlekla tudi murskosoboško bolnišnico

- Kaj pravite na to, da bo, kot pravijo nekateri, mariborska bolnišnica s fakulteto ob sebi zasenčila ljubljanski Klinični center, oziroma da je v ozadju ustanavljanja medicinske fakultete tekmovalnost med regijama.

Mariborska bolnišnica ima določen nivo, v svojih ambicijah raste in skuša biti čim bolj boljša. Toda Klinični center je vendarle učna in univerzitetna bolnišnica z dolgoletno tradicijo in izkušnjami. Navsezadnje je Medicinska fakulteta v Ljubljani stara več kot osemdeset let, vse to pa so določene prednosti, boljše pa imajo tudi kadrovske in materialne možnosti. Mi se pač z danimi možnostmi in v danem okolju trudimo biti dobri, če bomo našo kakovost še izboljšali, pa bomo tega veseli. Mislím pa, da je prav, da nastaja vsaj še en zdravstveni center, ki poskuša ustvariti višjo kakovost, saj je to tudi spodbuda za razvoj Kliničnega centra, ker Slovenija potrebuje vrhunski in mednarodno primerljiv center.

- Ne boste torej konkurent ...

Mi nismo konkurent, smo pa dober zdravstveni center že sedaj. Razvite imamo vse panoge zdravstva, sedaj pa se poskušamo še v pedagoškem delu. Trdno verjamem, da bomo s tem za seboj potegnili tudi bolnišnico v Murski Soboti in vse bolnišnice, ki bodo sodelovale z našo medicinsko fakulteto.

- Kdo vas je pri projektu ustanavljanja medicinske fakultete najbolj podpiral?

Bilo je veliko teh, ki so nam pomagali, nam še pomagajo in nam bodo pomagali. Z vso gotovostjo lahko rečem, da za tem projektom stojijo direktorji bolnišnic v Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ptuj in Slovenj Gradcu, saj so ustanovitelji fakultete podprli in zagotovili pomoč. Za tem projektom stoji celotna družbena skupnost, tudi občina Murska Sobota, podpira pa ga tudi politika. Parlamentarni odbor za šolstvo je projekt medicinske fakultete podprl že pred dvema letoma, parlament je ustanovitev medicinske fakultete sedaj izglasoval enoglasno, druga medicinska fakulteta pa je tudi vladna odločitev. Projektu so naklonjeni in ga podpirajo številni dejavniki.

Če enkrat rečeš A, je potem treba še Ž

- Zakaj ste prevzeli najodgovornejšo nalogo?

Na to vprašanje težko odgovorim. Že peto leto opravljam funkcijo strokovnega direktorja v mariborski bolnišnici. Pred tremi leti, ko sva z direktorjem prim. Gregorjem Pivcem sklenila, da gremo v ta projekt, sem zavestno šel v dodatne obremenitve. Pri tem začetnem delu pa je potem v naslednjih dveh letih poleg direktorja bolnišnice in mene sodeloval še dr. Vojko Flis. In ko nekaj začneš delati, potem te stvari pritegnejo in ne moreš nehati. Če enkrat rečeš A, je treba reči tudi Ž.

- Kdaj boste rekli Ž?

Ko bo vpis.

- ... vpisali pa boste ...

... osemdeset študentov. Želim si, da bi fakulteta po nekaj letih aktivnega dela opravila svoj obseg in da boste z njo zadovoljni, ne le bolniki in Pomurja, ampak tudi mladi, katerim bo ponudila možnost šolanja. To je tudi namen njenega ustanavljanja, ob tem da bo na nacionalni ravni pomembno prispevala k zagotavljanju kadrov. Svojo točko generacija, ki nekaj postavlja na noge, da bo za namcem potem lažje.

Majda Horvat, foto: Nataša Juhnov

Učne ure za zelenja- darstvo

Kmetijska zadruga Zele-
ni vrt Odranci bo v sodelo-
vanju z občino Odranci in
madžarskim partnerjem
začela izvajati aktivnosti v
okviru projekta Podežel-
je in partnerstvo. Gre za ev-
ropski projekt (v okviru
iniciative PHARE 2001 CBC-
kupni ekonomski pros-
pek), ki ga sofinancira tudi
Ministrstvo za delo, druž-
ino in socialne zadeve in
katerega namen je razvoj
novih virov ter spodbu-
janje ljudi za oblikova-
nje novih podjetniških
projektov na podeželju.

Tisti, ki se bodo vključili v
projekt, bodo tako imeli pri-
loženost, bolje spoznati sebe in
svoje sposobnosti, se sezna-
iti z možnostmi in novostmi
na samozaposlitev pri uvaja-
nju novih dopolnilnih dejav-
nosti na kmetijah in poiskati
podjetniško priložnost
v zelenjadarstvu ali morda še
turistični dejavnosti.

Prve motivacijske delavnice
se bodo začele konec novem-
bra, udeležijo pa se jih lahko
vse osebe, ki so zaposlene ali
razmišljajo o ustvarjanju
novih delovnih mest na pode-
želju. Več informacij o projek-
tu in možnosti udeležbe na
delavnicah zainteresirani lah-
ko dobijo na Razvojnem cen-
tru Lendava (telefon 02 578
11 60).

M. H.

Kmetijske zadruge Prlekije in dela Slovenskih goric o povezovanju Brez večjih in močnejših ni prihodnosti združništva

Ustanovitev konzorcija, na katerega bodo že z novim letom prenesli del poslovnih funkcij

Slovenskemu kmetijskemu
združništvu se v zadnjem ča-
su ne pišejo najboljše časi. Ob
reorganizaciji združništva v
devetdesetih letih je marsikje
prišlo do razdelitve na manj-
še zadrugne organizacije, kar
je praviloma vodilo k njiho-
vemu propadu. Tam, kjer jim
je enovitost zadrug uspelo oh-
raniti, so se te obdržale, ven-
dar tudi v njih čutijo potrebo
po povezovanju, saj sedanjí
obseg ne zagotavlja uspešne-
ga poslovanja.

Kmetijska zadruga Radgona je
ostala tudi po reorganizaciji
enotna, in čeprav je danes naj-
večja pomurska zadruga, je v
preteklih letih v tekočem poslo-
vanju ves čas beležila manjšo iz-
gubo, ki pa so jo pokrivali z na-
ložbami kapitala v druge firme,
in tako so poslovno leto vselej
zaključili s pozitivnim rezulta-
tom. Kljub težavam, ki jih je po-
vzročala letošnja suša, saj se te-
žave, s katerimi se srečujejo
kmetje, kažejo tudi v zadrugi, so
ustvarili v letošnjih devetih me-
sasih 887 tisoč tolarjev dobička
in napovedujejo, da bodo tudi
poslovno leto končali z dobič-
kom.

Zadruga, v katero je vključe-
nih 264 članov, bo s 40 zaposle-
nimi letos ustvarila okoli 3 mi-
lijarde tolarjev prometa, od tega
60 odstotkov z odkupom pri-
delkov in živine ter 40 odstot-
kov s trgovino. V realizaciji vre-

dnosti odkupa prevladujejo mle-
ko, prašiči in goveja živina, za-
druga pa od kmetov odkupuje
tudi poljščine in grozdje.

Člani so ob reorganizaciji za-
druge vplačali 500 mark ustano-
vnega deleža, z dokapitalizacija-
mi pa članski delež že dosega
vrednost 543 evrov. Do takšne-
ga deleža so prišli na račun po-
slovanja zadrug, po besedah
direktorja Janka Rihtariča pa je
njihov cilj, da bi se ta delež po-
večal vsaj na 1.000 evrov, saj bi
se tako ob večjem deležu lastnih
sredstev zmanjšale potrebe po
najemanju kreditov. Poleg čla-
nov, ki imajo prednost in neka-
tere ugodnosti pri nakupu re-
produkcijskega materiala, vča-
sih pa tudi pri plačilnih rokih,
zadruga sodeluje še z okoli
1.200 drugimi kmeti. Vsi kmet-
je, ki prodajajo zadrugi, dobijo
plačilo v dogovorjenem roku, ki
je trenutno 45 dni za živino, pla-
čilo za mleko dobijo 30. v mese-
cu za pretekli mesec, pšenico so
vsem izplačali 15. septembra,
plačilo za koruzo pa bodo kmet-
je prejeli v 45 dneh po oddaji.
Zadruga je vinogradnikom do
zdaj že izplačala 60 odstotkov za
grozdje lanskega letnika, do
konca leta jim bodo izplačali
predvidoma ves lanski pridelek,
medtem ko bodo s plačilom le-
tošnjega grozdja začeli aprila
prihodnje leto.

Zakon o zadrugah je ponudil
kmetom možnost, da dobijo

pomembnem vpliv v živilsko-
predelovalnih podjetjih, ki so se
lastnili po tem zakonu, ven-
dar marsikje tega niso znali izko-
ristiti. Medtem ko so mnoge
kmetijske zadruge s prodajo la-
stniških deležev v teh podjetjih
reševale svoje finančne težave,
so v Kmetijski zadrugi Radgona
večino deležev obdržali ali celo
povečali. Tako so dokupili delež
v klavnicu TMI Košaki, ko se je
tako odločila večina preostalih
zadrug, pa so prodali del pre-
moženja Tovarne sladkorja Or-
mož. Tam, kjer imajo vpliv na
odločitve, bodo po besedah di-
rektorja Janka Rihtariča lastniš-
ke deleže obdržali tudi v priho-
dnje, še posebej zainteresirani
pa so, da tudi po reorganizaciji
hranilno-kreditnih služb ohrani-
njo vpliv in deleže v Slovenski
zadružni kmetijski banki. V njej
imajo zadruge že zdaj 11-odstot-
ni lastniški delež, skupaj z dele-
žem, ki ga bo imela Zveza HKS,
pa se bo njihov delež povečal na
53 odstotkov.

Kljub uspešnemu poslovanju
v preteklosti so v Kmetijski za-
drugi Radgona spoznali, da sami
ne bodo mogli preživeti. Dogo-
vori o povezovanju zadrug na
območju Prlekije in dela Sloven-
skih goric so stekli že pred ča-
som in tečejo po načrtih. So
pred ustanovitvijo konzorcija
zadruge in s 1. januarjem priho-
dnje leto naj bi nanj prenesli na-
bavo in prodajo, na združeno

Janko Rihtarič, direktor Kmetijske za-
druge Radgona: »Združevanje kme-
tijskih zadrug Prlekije in dela Sloven-
skih goric teče po načrtih in že kmalu
bo ustanovljen konzorcij, na katerega
bomo z novim letom prenesli nabavo
in prodajo, nato pa postopoma še
preostale skupne funkcije.«

zadrugo pa bodo nato postopo-
ma prenašali še preostale funk-
cije. Pri povezovanju se zgle-
dujejo po koroških in dolejn-
skih zadrugah, kjer so procese
združevanja že opravili, vendar
pri tem ne hitijo, saj mora biti
prehod postopen in se ga ne da
opraviti čez noč. V novo skupno
zadrugo naj bi se združile kme-
tijske zadruge Lenart, Radgona,
Klas Križevci, Kmetovalec Ljuto-
mer, Ljutomerčan KZ Ljutomer
in Vinogradniška zadruga Ljuto-
mer, združena zadruga pa bo
ustvarila okoli 9 milijard to-
larjev letnega prometa.

Ludvik Kovač

Izkušnje kmetovalcev

Partnerska reja v Dragotinčih

Časoma bodo opustili govedorejo in se povsem usmerili v prašičerejo

K Stramičevim v Dragotin-
ci sem zašel po naključju.
Ko sem se pred časom mudil
v tem kraju, sem zvedel, da je
tam kmetija ena tistih, ki
ima prihodnost, saj sta jo
prejela mlada gospodarja,
ki sta na njej načrtov. Oče, ki se je
upokojil, je mladima
prejeto kmetijo že pred tre-
ti leti, dela pa s tem ni od-
rejal. Na njem je ostala skrb
za govejo živino, pri tem mu
je pomagala še žena. Ko je po-
stalo, poprimeta za delo tu-
di mlada gospodarja Vinko
in Anita.

Kmetija Stramičevih je ena ti-
stih v ščavnjski dolini, ki imajo
vse pogoje za uspešno go-
vedorejo. Vinko pravi, da so se
tudi usmerili v govedorejo,
tudi, da bo ostal na kmetiji.
Vinko pravi, da so se tudi
usmerili v govedorejo, tudi,
da bo ostal na kmetiji.

Kmetijska površina so
meliorirane in usposo-

bljene za poljedelsko pridelavo,
zato so pred desetimi leti zgradi-
li prvi hlev za 200 bekonov. Re-
zultati reje so bili ugodni in od-
ločili so se za širitev. Na njiho-
vem gruntu zdaj stoji sodoben
hlev, ki čaka na ponovno uhle-
vljanje, saj so v njem že spitali
prvo izmeno bekonov.

Naložba v hlev, ki je v skladu s
standardi Evropske unije in us-
treza ekološkim zahtevam za
dobro počutje živali, ni bila po-
ceni, zato nas je zanimalo, ali so
zanjo dobili tudi kaj evropskih
sredstev. Vinko pravi, da jih sred-
stva iz programa Sapard niso pre-
več zanimala, saj so bili v prvih
razpisih nekateri pogoji prezah-
tevní, pa tudi sicer bi bila gra-
dnja dražja, saj v lastni režiji ne
moreš tako rekoč ničesar postro-
riti. Seveda pa pri gradnji brez
posojila ni šlo in odločili so se za
sredstva ribniškega sklada za raz-
voj kmetijstva in iz tega naslova
dobili tudi nekaj nepovratnih
sredstev.

Pri pitanju prašičev so v pre-
teklosti sodelovali s farmo Pod-
grad, tudi v ihanski farmi so jim
ponujali sodelovanje, odločili pa
so se za farmo Nemščak. Kme-
tijsko gospodarstvo Rakičan v

zadnjem času razvija tako imeno-
vane partnerske reje in Stramiče-
vi so ponudbo sprejeli. V eni iz-
meni pitajo 600 prašičev, v bi-

Mlada gospodarja bosta Stramičeva kmetijo sčasoma povsem usmerila v pra-
šičerejo. Če greš v korak s časom, se prihodnosti ne smeš bati, pravi Anita in

stvu pa je to storitveno pitanje,
saj vse potrebno zagotovi farma,
v prihodnje pa bodo prašiče kr-
mili tudi z lastno koruzo. Obde-

lujejo namreč okoli 40 hektarjev
kmetijskih zemljišč, od tega 15
hektarjev lastnih, za razvoj gno-
jevke pa imajo v najemu še
dodatnih 15 hektarjev površin.
Največ njivskih površin name-
njajo koruzi, sejejo pa še ječmen,
sladkorno peso in pšenico.

Trenutno imajo 25 plemen-
skih svinj, kar je za lastne potre-
be skoraj dovolj, po potrebi pa
pujske še dokupijo. Ker želijo ce-
loten ciklus reje zaokrožiti, ob
novem hlevu za pitance načrtu-
jejo še gradnjo hleva za plemen-
ske svinje, o drugih investicijah
pa za zdaj ne razmišljajo. Strojna
oprema je dokaj nova, vendar hi-
tro zastari, pravi Vinko, ki s stroji
opravi kakšno storitev tudi dru-
gim. Stramičevi načrtujejo, da se
bodo povsem usmerili v prašiče-
rejo, zato bodo govejo živino po-
časi opustili. Kriza v prašičereji
se občasno sicer pojavlja, takrat
je tudi izpad dohodka večji, v po-
vpredju pa se je račun doslej vse-
lej izšel. In če bo tako tudi v pri-
hodnje, potem bo eden od sinov,
starejšemu je sedem, mlajšemu
pa štiri leta, gotovo nadaljeval
pot, kot sta jo začrtala Vinko in
Anita Stramič.

Ludvik Kovač

Cene v kmetijskih trgovinah

Živila Kranj, prodajalna Agrooprema
Murska Sobota

Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-predstarter	10/1	131,60
pu-starter	10/1	98,10
pu starter	50/1	94,10
bek 1	50/1	64,70
bek 2	50/1	62,00
S super	50/1	116,80
TI-starter	10/1	93,30
tl-starter	50/1	76,10
ns-k (za nesnice)	10/1	76,20
krnilo za kunce	12/1	102,80
sojine tropine	50/1	81,70
pesni rezanci	35/1	39,30
živinska sol	50/1	36,60
vitaredin	2/1	267,10
kostomin	2/1	248,80
kostovit	2/1	309,60
bovisal zimski	5/1	149,00
kravimin 3 blo Zn	5/1	239,90
kravimin 6 bio Zn	5/1	164,30
pravimin 1	5/1	230,00
pravimin 2	5/1	213,00

SKZ Črenšovci, prodajalna Odranci

Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg
Pu-predstarter	10/1	128,10
Pu-starter	10/1	103,50
Pu starter	40/1	98,70
bek 1	40/1	65,10
super bek 35	10/1	100,40
super bek 35	40/1	96,70
tl-starter	10/1	79,00
tl-starter	40/1	74,20
tl-pit 1	40/1	56,50
tl-pit 2	40/1	55,50
nsk (za nesnice)	10/1	78,30
krnilo za kunce	10/1	77,60
sojine tropine	rinfuza	75,00
pšenični otrobi	30/1	32,20
pesni rezanci	35/1	43,20
živinska sol	50/1	35,00
vitaredin	2/1	318,90
kostovit	2/1	355,00
kravimin 3 bio Zn	5/1	270,00
kravimin 6 bio Zn	5/1	184,20

KZ Radgona,
prodajalna Gornja Radgona

Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu starter	40/1	97,40
bek 1	40/1	63,30
tl-starter	40/1	72,70
tl-pit 1	40/1	54,60
ns-k (za nesnice)	10/1	76,80
krnilo za kunce	10/1	76,10
krnilna moka	40/1	33,70
sončnične tropine	33/1	43,00
sojine tropine	rinfuza	80,00
bučne pogače	50/1	88,70
pšenični otrobi	30/1	33,00
koruza	rinfuza	41,30
ječmen	rinfuza	39,90
pesni rezanci	35/1	41,40

KZ Radgona svojim kupcem ponuja tudi
mineralna gnojila po nesezonskih cenah
in sicer:

Min. gnojilo	Pakiranje	MPC v sit/kg
NPK 7-20-30	50/1	59,20
NPK 8-26-26	50/1	64,15
NPK 15-15-15	50/1	46,42
UREA	50/1	45,11
KAN Kutina	50/1	40,73

Članom zadrug pripada še 2%-ni članski
popust. Za dostavo direktno na dom nad
12 ton gnojila pa priznajo še dodatni 2%-
ni popust.

Navedene cene vključujejo DDV in veljajo
za plačilo do 30.11.2003.

Nogometaš in harmonikaš

Šestnajstletni Danijel Frčko iz Rogašovec je šele pred kratkim postal član mladinske ekipe NK Mura in v enomesečnih pripravah, ki so jih imeli v Fazaneriji, se je izkazal kot borben igralec, ki hoče poseči po velikih nogometnih uspehih. V zadnjih sezonah je sicer igral za barve NK Gorčanka-Liv Rogašovci in v treh sezonah dosegel 67 golov. Danijel pa je očitno tudi dober harmonikaš, ko pa se je uvrstil v polfinalne tekmovalce za Zlato harmoniko Ljubljane. Tako pri nogometu kot igranju na harmoniko ga podpirajo: oče Karel, mama Margareta, brat Simon, dedek Karel, babica Marjana in ne nazadnje tudi punca Marina, Š. S.

Krznarstvo Tivadar iz Paričjaka

Krzneni ovratniki za Muro

Složni sestri – uspeh

Tivadarjevi iz Paričjaka pri Radencih so se nekoč ukvarjali z vzrejo nutrij. Gre za živalce, ki jim pravijo tudi južnoameriški bober in njihovo krzno je zelo cenjeno, zato jih gojijo tudi na farmah. Kljub temu da zakonca Ida in Jože nimata več nutrij (ona se je medtem upokojila, on pa ima gradbeno podjetje Loral, d. o. o.), so nastale določene posledice: hčerki Ida in Ana sta se navdušili za delo s krznom in obe sta končali srednjo krznarsko in usnjarsko šolo v Domžalah.

Podjetni dekleti nista iskali službe, ampak sta se 1989. leta

Ida Tivadar v krznarskem salonu s sodelavko Sabino Mir. Foto: Š. S.

kar odločili za obrtno dejavnost in ustanovili sta skupno obratvalnico za šivanje oblačil iz naravnega usnja in krzna (plašči, jakne, modni dodatki ...). Začeli sta seveda v skromnih prostorih domače hiše; in ker je biznis, kljub začetnim težavam stekel, sta včasih delali celo v noč. Leta 1994 sta s prihranki dali zgraditi novo delavnico, od staršev pa sta dobili stanovanjsko hišo, saj sta se oče in mati preselila na nov dom na Turjanski Vrh.

Obrtno dovoljenje je izdano za samostojno podjetnico Ido, sestra Ana pa je pri njej zaposlena. Pa ne samo ona, ampak tudi šivilja Sabina Mir iz Radenec. Prav v teh dneh prihaja v firmo še ena (nova) sodelavka. Po tem je mogoče sklepati, da se obseg del povečuje. Tudi zato, ker je krznarstvo Tivadar pred kratkim odprlo v Mariboru v Tyrševi ulici krznarski salon, ki ga sicer vodi Ana. Tam prodajo svoje izdelke, sprejemajo naročila, popravila ... Vsa dela pa sicer opravljajo v Paričjaku.

»Že deset let sodelujemo s tovarno Mura, za katero pogodbeno šivamo krznene ovratnike za ženske plašče. Te šivamo tudi za Murine tuje firme Hugo, Boos, Clasic, Aknic ...« je razkrila zelo podjetna Ida in dodala, da v sodelovanju z Muro njena firma ustvari 70 odstotkov prihodkov.

Želi si, da bo naveza še naprej tako dobra.

V krznarstvu Tivadar šivajo razna oblačila iz krzna lisic, rakunov, nutrij, podlasic, opusumov, ovčkov ... To pa ne pomeni, da mlada podjetnica ne bi bila ljubiteljica živali, kajti Tivadarjevi imajo tri konje (kasača, lipicanca in indijanskega konja apalusa). Hlev in ograjeno dvorišče – ranč – sta tik ob poslovnih prostorih, zato Ida, Ana in drugi lepo skrbijo za te štirinožce, ki pa se jim oddolžijo tako, da jim dovolijo ježo. Ida je še najrajši na belem konju, pa naj bo to ko ga jezdi po vinogradniških obronkih ali pa ko se pridruži radenski konjenici na njenih pohodih. Zraven je tudi na viteških igrah.

Ida se seveda tudi veliko ukvarja s svojo hčerko. Ob vsem tem pa najde še čas za urejanje okolice domačije. To je opazila tudi strokovna komisija revije Rože&vrt in Tivadarjev vrt proglasila kot drugi najlepši predvrt na Slovenskem ter zato podelila odličje in potovanje na vrtnarski sejem v Nemčijo.

Ugotovili smo torej, da Tivadarjevi sestri stremita za čim bolj uspešno poslovanje firme, hkrati pa najdeta tudi čas za sprostitve. V tem pisanju smo sicer bolj izpostavili Ido, saj Ane ni bilo doma.

Š. Sobočan

Srečanje z dimnikarjem
Rad je med ljudmi

Na Goričkem kurijo z drvmi

Dominik Sunderla iz Fikšinec, ki je star petindvajset let in je še samostojen, se je že zelo mlad odločil, da bo postal dimnikar. Vpisal se je v gradbeno šolo v Mariboru, ki usposablja tudi za dimnikarski poklic, in postal dober učenec. Izobraževanje je počakalo po tako imenovanem dualnem sistemu, kjer je poudarek na praktičnem izobraževanju. Prakso je opravljal v firmi ABD – Dimnikarstvo, d. o. o., Murska Sobota, kjer se je poenotil tudi redno zaposlil.

»Za dimnikarski poklic sem se odločil, ker sem rad med ljudmi in na terenu, kar pravi mojemu delu zunaj podjetja. Zdaj že nekaj časa opravljam obsežne in vzdrževalne kurilnih dimnovodnih in prezračevalnih naprav na območju Goriškega in z delom sem zadovoljen, kajti imam občutek, da so me ljudje lepo sprejeli. Zato sklepam tudi po tem, da mi po opravljenem delu ni treba postrežbo s hrano in pijačo, še posebej pa, če nameram domače kolone ali kak drug družinski praznik,« je povedal Dominik.

Rad hodi na delo in rad je dimnikar. Dela mu ne manjka, kajti na Goričkem, kjer je veliko zasebnih gozdov (vendar sem drugače je v drugih delih Pomurja), je veliko peči na trdna goriva, zato je trdnim dimnikarjem toliko pogostejše delo. Dominik ostaja v svojem dimnikarskem poklicu, kjer pa se je treba, kot v vsakem drugem, nenehno izobraževati. Sam je že naredil korak naprej – postal je dimnikarski mojster. Š. S.

Ljubiteljsko kletarstvo v Očeslavcih

Penina iz rdečega froncoza

Kdaj vino ženskam dobro dene?

Zakonca Dragica in Drago Ivanek iz Gornje Radgone sta zaposlena v delniški družbi Radgonske gorice. Ona dela v sadjarstvu, on pa v kleti. Imata devetindvajsetletnega sina Damjana, ki je zaposlen v vinogradniški kleti pri nekem zasebniku.

Ivanekovima ni bilo dovolj dela v vinogradništvu in sadjarstvu v službi, ampak sta se hotela s tem ukvarjati še ljubiteljsko. Zasadila sta trto na pobočju Očeslavca. Sama priznava, da je to vinogradek, kajti v njem raste le 150 trt.

»Imava žametno črnino, rdečega francoza, plavo jurko, belo izabelo, klinton ..., tretjina nasada – kakih 50 trt – pa je rdečega refoška. Te sorte posebej poberejo in posebej stiskamo ter tako pridobimo kakovostno kapljico; mošt oziroma vino iz grozdja ostalih trt pa »šolamo« in pridobimo rdečo penino. Dragica je potem nanizala, kako se to dela. Gre za klasično metodo zorenja v steklenicah, ki jih je treba tri tedne obračati itd.

Priznam, da mi je teknil kozareček Ivanekove penine iz rdečega francoza in drugih nežlahtnih sort. K temu je najbrž pripomogla tudi »podlaga«, kajti Dragica je tudi večja peke v krušni peči na drva. Ta je v vinogradniški hišici, v njej pa občasno speče kruh, postržnjače, kvasenice, krompirjeve krapce, potice za posebne priložnosti (in taka je bila, ko je mož pred kratkim praznoval abrahama) pa tudi čebulni kruh.

Ivanekova moška (Drago in sin Damjan) sta strokovnjaka za penino, Dragica pa tudi za peko v krušni peči. – Foto: Š. S.

Klet v Ivanekovih goricah je sorazmerno mala. Obložena je s skalnatimi ploščami, stene pa so tudi dekorirane z raznimi reki v zvezi z vinom in še čem. Tako sem opazil tudi tole misel: *Vino ženskam zelo dobro dene, posebej, če ga pijejo moški.* Razmislimo o tem!

Ivanekova sta odlična gostitelja in kar verjamem, da je njuna penina namenjena predvsem za domačo porabo in prijatelje.

Š. S.

Goričko: dobili so vnukico

Na Goričkem (v zadnjem času pa tudi v drugih delih Prekmurja) je navada, da pri hiši, kjer dobijo naraščaj, ponoči natrosijo perje in slamo. To pa zato, da babica, ki ujčka otroka, ob morebitnem padcu ne bi obležala na trdi, ampak na mehki podlagi. Tradiciji se niso izneverili tudi v Neradnovcih, kjer so pošteno nasuli zidarskemu mojstru Karčiju in njegovi ženi Dragici, ki sta dobila vnukico. E. Škerlak

Dobrovnik: mladostna stoletnica

Priljubljena Rozika Bogdan iz Dobrovnika je najstarejša prebivalka dobrovniške občine in verjetno celo Pomurja, kajti 17. januarja prihodnje leto bo dopolnila 102 leti!

Le kdo bi ji prisodil tolikšno starost, ko pa je videti mladostna. Pa vendarle: zaupala mi je, da nekoliko slabše vidi in sliši. To pa za stoletnico ni nobena hiba, saj tudi mnogi mlajši ne čujejo dobro. F. Bobovec

V prejšnji številki smo zapisali imena ducat novih pomurskih obrtnih mojstrov, pri tem pa dva »spregledali«. Bojan Brenčič, Murska Sobota, je postal dimnikarski mojster, Zdenko Baranja, Hodoš, pa je mojster preoblikoval ko-

Srečanje z zakoncema Nađ iz Bakovec

Anica v točilnici, Nacek v kuhinji

Spomin na veselice pod brajdami

Anica izhaja iz gostinske družine Žižek iz Lipovec, ki so imeli gostilno pri železniški postaji, zato je tudi sama končala gostinsko šolo in delala v materini gostilni, pozneje pa tudi v hotelih Central in Zvezda v Murski Soboti. Ker ni kazalo, da bi doma prevzela oštarijo, je – stara dvestolet – odšla v Nemčijo in se zaposlila v gostinstvu. Leta so hitro tekla in zdaj je le upokojenka srednjih let. Anica je v Nemčiji srečala peka

stilno, veliko časa dober. Prihajali so predvsem domačini. Nadeva se spominjata velikih vrtnih vesellic pod brajdami z živo glasbo, ko so ljudje veliko popili predvsem vina in piva, saj tedaj še ni bilo toliko brezalkoholnih pijač. Vino sta kupovala na območju Štrigove, Ormoža, Ljutomerja, saj sama vinograda nista imela. Mnogi so v Nadevi gostilni imeli gostijo, praznovali razne obletnice, imeli birmanska kosila in podobno.

»Najino gostišče je bilo znano

Če so se gostje sprli in stopili skupaj, je mednje stopila Anica in jih – ločila.

zaprla, kajti Nacek je zbolel in je bil pozneje invalidsko upokojen. Njegova bolezen je posredno prizadela tudi Anico, zato ni imela več ne volje ne moči, da bi se še naprej ukvarjala z gostinstvom, čeprav je imela v poklicu kar dobre izkušnje: dobro se je razumela z gosti, četudi se ga je kdo napil. Takemu potem seveda ni dajala več alkohola, ampak, če je še naprej vztrajal, le še vodo. Prav tako alkohola ni dobil tisti, ki je vstopil v lokal in je zaznala,

je pokončne drže katerega gosta tudi izgubila. Še največ pa jih je nehala prihajati, ker so zaradi starosti in bolezni – umrli.

»Ko smo imeli veselice in so se skupaj zgrabili, sem skoraj vselej uspešno posredovala oziroma sem jih ločila.«

Tako Anica in njen Nacek, ki sta gostilno pred šestimi leti zaprla. Potem je bil nekaj časa v gostinskih prostorih pub, ki ga je vodil sorodnik, zdaj pa je lokal spet zaprt, čeprav je na dobri lokaciji sredi Bakovec in pri cerkvi. Nadeva pa živita umirjeno upokojsko življenje. To pa ne pomeni, da sta le doma, saj rada gresta na upokojske izlete in družabna srečanja, rada gresta na obiske k sorodnikom in tudi ti prihajajo k njima; poleti se hodi kopat v terme v Moravskih Toplicah in Banovcih.

Ignac Nađ je 20. oktobra praznoval šestdesetletnico. Pred jubilejem smo na Vestnik prejeli Aničino čestitko, namenjeno možu, in jo objavili nekoliko prirejeno. Zdaj jo prinašamo dobesedno, kot je zapisala: Te dni je praznoval rojstni dan nadvse ljubi mož Nacek Nađ, zato mu iz srca želim največ zdravja in vse, kar si sam želi – njegova žena Anica, ki ga ima zelo rada.

Vinjeni je dobil v najboljšem primeru – vodo.

Lepo! Nadeva sta poročena že enaintrideset let!

Štefan Sobočan
Foto: Š. S.

Nacek Nađ je po poklicu pek. Tako je seveda več peke vsakovrstnih pekovskih dobrot, pa tudi kuhanja in povrh še pripravljanja slaščic. Tudi zato ga ima Anica tako rada, ga spodbuja in pomaga.

po odličnih vampih, domačih kolinah, klobasah, tlačenki, mesu iz čebra, zaseki ...»

Leta 1997 sta Nadeva gostilno

da ni povsem trezen. Torej ni stremela le za čim večjim prometom, kot včasih pravijo za gostilničarje. Verjetno je zaradi svo-

Kam na vampe? Vedelo se je – v Nadevo gostilno.

Anica Nađa iz hrvaškega Štrukova leta 1972. leta sta se poročila. Naslednje leto sta s prihranki kupila staro Rajhovo gostilno v Bakovcih, vendar je nista takoj zaprla, ampak šele po petih letih, ko sta se za stalno vrnila v Slovenijo.

Nacek (tako Anica ljubkovalno govorja svojega moža, op. p.) najsi delal v kuhinji, zato sem bila za šankom predvsem jaz. Včas pa je pri nama živela in delala vse, kar je bilo potrebno, prejšnja deklina. Le ko je bila stara oziroma smo imeli veselice, je bila potrebna še pomoč

res, da tudi v sedemdesetih in osemdesetih letih v Bakovcih niso bistveno manj gostinskih dobrot, kot jih je danes (menda tudi sedaj), kljub temu pa je bil prosto vsaj kar zadeva Nadevo go-

Urbaničeva kmetija v Zgornji Ščavnici

Vendarle skrb za dediščino

Mladi so obnovili lenišnico

Verjetno ga ni človeka, ki ne bi po cesti zelo razpotojeno Zgornje Ščavnice, da bi opazil Urbaničeve kmetije. Ta je ob glavni cesti, nekoliko na samem, ob njej pa tudi turistična tabla, ki opozarja nanjo. Zanimiva

Pogled na stanovanjsko hišo, katere zunanost je kar v redu, na preureditev (tako kot je bilo nekoč) pa čaka notranjost. V kleti je zapisana letnica 1841. – Foto: Š. S.

stara mlatilnica, ki pa je ni poginjal danfar, ker ga pač ni več, ampak električni motor ... Gospodarjev sin Janez, zelo zagnan med mladino, pa je s prijatelji poskrbel za obnovo nekdanje lenišnice – poslopja nekoliko v stran od kmetije, kjer so nekoč ženske trle lan in konopljo. Seveda so potem imeli piknik.

Na našem (pomurskem in štajerskem) podeželju je še na dučate zapuščenih kmetij. Zanimivo (morda tudi žalostno) je, da se

po njih bolj kot domačini ozirajo tujci. Ne čudi, če bomo že v bližnji prihodnosti (po vstopu Slovenije v Evropsko unijo) imeli še več sosedov, ki ne bodo (vsaj na samem začetku) govorili po naše. Je pa tudi res, da bomo tudi Slovenci lahko kupovali nepremičnine na tujem; vprašanje je le, ali bomo (no, da, nekateri že) imeli za to denar. Po drugi strani pa najbrž tudi drži, da se bolj ali manj držimo pregovora: Povsod je lepo, a doma je najlepše.

Urbaničeva mogočna kmetija ne bo prešla v roke tujcev, saj je v dobrih rokah v okviru rodbinskih vezi. Solastnik Štefan in njegova družina se namreč poklicno ukvarjajo s kmetijstvom, zato tudi ustrezna skrb za kmetijo na številki 58. Seveda pa bi le-ta spet polno zaživela, ko bi kdo tam redno stanoval. Kljub temu da ne, pa vseeno kaže življenje. Tudi zaradi rož na okenskih policah in drugod.

Š. Sobočan

Zanimivosti iz naših krajev

Križ na Divjakovi hiši

Nekoč je bil Križaničev

Križ na Hrašenskem Vrhju ni na samem, ampak na nekdanji Križanovi, zdaj Divjakovi hiši. Nenavadno, a vamo mesto. – Foto: Š. S.

Na Hrašenskem Vrhju je domačija s hišno številko 11, v kateri stanuje visoko kvalificirani avtoklepar Marjan Divjak, ki pa ta čas ne opravlja svojega poklica, ampak je monter polnilnih naprav za neko tujo firmo in hodi po celi Evropi, pa tudi v Rusijo ga je že zanesla pot.

Na sprednjem pročelju Divjakove hiše (med oknom) je pritrjen velik lesen križ s Križanim in Marijo, kar je nenavadno za naše kraje, saj praviloma tak križ stoji na samem.

»Tole hišo so nekoč imeli Križanovi iz Hrastja - Mote, ob njej – pri orehu – pa je samostojno stal ta križ. Leta 1956 sta moja starša Jožef in Alojz Divjak kupila tole hišo. Nekega dne, ko sta dala podirati drevo, se je podrl tudi križ in potem sta ga pritrčila na hišo,« je podpisaneu »letečemu« novinarju izjavil Marjan Divjak. Dodal je še, da ne križa ne Križanega in ne Marije ni mogoče odstraniti, kajti dobro so pritrjeni. Ko bi ne bilo tako, bi prav gotovo že izgini podobno kot nekatera druga stara verska znamenja, ki jih je menda odnašal in prodajal nek nepridiprav iz bližnjega turističnega kraja.

Marjanu križ seveda veliko pomeni, saj se nanj spomni, ko je po svetu in tedaj začuti, da ga doma čaka dom. Srečen je tisti, ki se ima kam zateči. In prav zato je pred leti, ko je še delal v Avtoradgoni, dal obnoviti Marijin kip, Križanega in samega križa pa se je uspešno lotil sam. In ko je bilo spet vse prenovljeno, je prišel župnik Ciril Koštrc in vse to blagoslovil, tako da je zdaj vse lepo na svojem (nenavadnem) mestu.

Š. S.

Beltinci: nov bencinski servis

Ob glavni cesti I. reda, in sicer v Beltincih, gradi nadomestni bencinski servis podjetje Petrol, d. d., Ljubljana. Na njem bodo štiri črpalke, prodajalna izdelkov iz programa HIP HOP (tudi mini pekarna s ponudbo sveže pečenege peciva), bife, ročna avtopralnica, prostor za čiščenje vozil in prodajalna plina. Na novem beltinskem servisu bo tudi bankomat. Vrednost nalozbe je 270 milijonov tolarjev. Tehnični pregled bo že 22. decembra, zato lahko pričakujemo otvoritev še letos. Š. S.

Takšnega spremstva ni imel niti Tudman

Pivsko polivanje in »balkanske« zadnjice

Pri Novem Marofu skoraj do pretepa

Na nogometno tekmo v Zagreb so s soboške postaje krenili trije veliki avtobusi, od katerih je eden že prišel iz smeri Gornje Radgone, še eden pa se nam je pridružil pred mejnim prehodom, se pravi, da je iz Pomurja na Hrvaško šlo blizu 180 navijačev, če ne štejemo tistih z osebnimi avtomobili, ki pa so bili v veliki manjšini. V našem avtobusu, ki so ga organizirali Black Gringos, je

bilo okrog 30 prijavljenih, kar se je kasneje izkazalo za ugodno okoliščino, preostali pa so bili organizirani prek turistične agencije.

Na mejnem prehodu v Murskem Središču so nas hrvaški cariniki nekoliko presenetili, saj sploh niso opravili osebnega pregleda, le dokumente in avtobus so preverili in to je bilo vse. Našega vodjo Milana je nekoliko zaskrbelo, ko ga je carinik spraševal o mavcu na zapeljivost, ven-

dar so mejni možje na to kmalu pozabili.

Seveda so navijači v naših avtobusih že spili nekaj alkohola,

endar nihče toliko, da bi bil pijan, pred mejo pa so disciplinirano zmetali pločevinke in steklenice iz vozila. Z meje še en

man. Pri vstopu na stadion, kjer smo našli kar 28 velikih avtobusov in nekaj kombijev, pa smo doživeli dva popolna telesna pregleda. Najprej smo morali odvresti vse vžigalnike in kovinske predmete – meni so odvzeli popolnoma nove baterije za fotoaparat –, kasneje pa še vse kovance in transparente z žaljivo vsebino. Pri enem pomurskem navijaču so našli steklenico žgane pijače in že so ga peljali k »marici«. Kljub temu pregled ni bil popolnoma uspešen, saj se mi je eden naših pohvalil, da je »prešvercal« svetlobno raketo. Raje me ne vprašajte, kako, ker

je to cenzurirano. Seveda so raketo med tekmo tudi uporabili, čeprav so tudi med srečanjem odpeljali katerega od naših. Po tekmi smo morali ostati na stadionu še več kot dobro uro – mnogi premrazeni in lačni – pri odhodu pa smo imeli enako spremstvo kot pri prihodu, tako da se ni zgodilo prav ničesar. Celo naši navijači so mi večkrat zabičali, da moram pohvaliti dobro organizacijo hrvaške policije, kar je redkost, da tuji navijači hvalijo domače policiste. Edino napako so hrvaški možje varnosti naredili, ko so nas ob odhodu z avtoceste pustili sami, in smo se ravno pri postanku na črpalki pri Novem Marofu srečali z avtobusom hrvaških navijačev iz Čakovca. Izzivanje je bilo izzivanje in le malo je manjalo, da ni prišlo do pretepa, saj so nekateri od naših že imeli v rokah steklenice. A na srečo se je vedno našel kdo, ki je vročokrneže pomiril, drugače bi tudi nas zadržali na Hrvaškem. In prav hitro so se nam spet pridružili policisti. Tako da je naša končna bilanca 69 prijeto navijačev, od tega 50 slovenskih, s treh »soboških« avtobusov, trije, eno razbito vetrobransko steklo na osebnem avtomobilu in en pokvarjen avtobus – naš. Vendar niti ena aretacija ni bila povezana s kakim obracustom med slovenskim in hrvaškim navijačem. A veste, kako je slovenski bomo za Hrvate še naprej »janjezi«, oni pa za nas še naprej »ustaši«.

Tomo Koles, foto: T. K.

Vez med sanjami in resničnostjo...

... je uresničena želja.

Uresničite stvari, o katerih sanjate.

Najemite kredit pri Poštni banki Slovenije in si kupite športno opremo, akustične naprave, računalnik ali avtomobil iz vaših sanj.

Tisti, ki boste do konca leta zanj zaprosili, boste dobili še posebno darilo: poravnali boste samo polovico stroškov odobritve kredita.

Stopite do najbližje pošte ali v komercialna centra v Ljubljani in Mariboru, kjer boste izvedeli vse podrobnosti, ali pa pokličite 01/243 19 70, 02/228 83 72, 02/228 82 47 in 04/201 85 50.

PBS.

POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d.d.

Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor

zanimiv dogodek: iz osebnega avta z registracijami Novi Sad je naenkrat stopil nogometaš Mure Mirko Bunjevčević, ki se je prav tako peljal na Hrvaško, in ko smo že vsi mislili, da ima s sabo ženo, nam je s sopotnikovega sedeža pomahal nasmejani drugi nogometaš Mure Zarko Jeličić.

Od meje do Zagreba sta nas spremljala dva policijska avtomobila, eden na čelu kolone, drugi pa na koncu. Edini rahli »incident« med vožnjo se je zgodil, ko je tretji avtobus iz naše kolone zaradi hudega pritiska mehurjev potnikov nenadoma zavil na bencinsko črpalko, na naslednji pa se je ustavil še naš. Tako smo se odtrgali od vodeče kolone in brez popolnega policijskega spremstva šli skozi cestninsko postajo Goričane, kjer sta že stala dva avtobusa hrvaških navijačev. »Kockasti« so nam iz bližine pokazali marsikatero »krettnjo, naš avtobus pa so od naprej in od strani polili s pivom. Ko smo se spet združili, so nas policisti ostro ošteli in zagrozili, da bodo vse štiri avtobuse poslali domov, če se ne bodo držali skupaj. Do Zagreba se ni zgodilo ničesar več, razen če ne štejemo navijačev iz Čakovca, ki so nam na nekem »odmorišču« pokazali zadnjice. Drugače pa je bila v tem prvem delu bitke na področju kulture dobljena z naše strani.

V Zagrebu se nam ni moglo zgoditi ničesar, saj je na stotine policistov stalo na obeh straneh vpadnic v center in na vsakem križišču, tako da smo vozili skozi vse rdeče luči. Pred stadionom pa je bilo varovanje še okrepljeno z džipi in policijskimi psi. Sami smo se šalili, da takega varnostnega spremstva ni imel niti pokojni predsednik Tud-

Policisti in Romi

Policijski upravi Murska Sobota so se odločili, da bi glede na to, da živi v Pomurju večje število Romov, omogočili policistom, da na predavanjih spozna romsko kulturo, zgodovino in osnove romskega jezika. V sodelovanju s policijsko akademijo in Zvezo Romov Slovenije so izdelali program izobraževanja. Udeležilo se ga bo 64 zaposlenih s PU Murska Sobota, ki so se za izobraževanje prijavili prostovoljno. Policisti bodo Romom predstavili poklic policista in policijska pooblastila, z njimi pa naj bi odigrali tudi nogometno tekmo. S tem želijo zmanjšati napetosti, ki so se v zadnjem času pojavile med policisti in Romi. A. B., foto: J. Z.

Črenšovci: uspešna gasilska vaja

V mesecu požarne varnosti je imelo Gasilsko poveljstvo občine (GPO) Črenšovci na objektih firme Pohlštvo Horvat vajo Pripravljenost 2003, v kateri so sodelovala gasilska društva: Črenšovci, Žilki, Trnje, Gomja, Dolnja in Srednja Blečica. Sodelovalo je 100 gasilcev in članov Civilne zaštite. Naloga gasilcev v vaji je bila, preprečiti širjenje požara proti lakmirci in strojnici, nad katero je silos, ter zaščititi druge dele proizvodnje, zaposlene in opremo ter obvarovati skladišče surovin in razstaveni prostor ter skladišče lesa. Analiza je pokazala, da so gasilci svoje delo dokaj hitro in dobro opravili, s čimer je bil uspešno preverjen nov operativni načrt GPO občine Črenšovci. Foto: J. Ž.

Zgodilo se je ...

Na pomurskih cestah se je zgodilo med 11. in 18. novembrom kar 38 prometnih nesreč. V dveh nesrečah sta se smrtno žrtve hujše poškodovale, pri drugih pa je prišlo na srečo le do lažjih telesnih poškodb in materialne škode. Med prevoznimi sredstvi je bilo 21 kaznivih dejanj s področja kriminalitete in 27 kršitev javnega reda in miru, od tega kar 19 kaznivih dejanj v zasebnih prostorih. Prišlo je tudi do 2 požarov, v stanovanjski hiši na Razkrižju in na prašičji farmi v Podgradu. Ob tem je nastala velika materialna škoda.

Nesreča puconskega župana

V četrtek, 13. novembra, ob 18.40 se je zgodila v Puconcih prometna nesreča s hudo telesno poškodbo. Župan občine Puconci, Janko Novak, je med vožnjo z osebnim avtomobilom po naselju zapeljal v levo in trčil v tovorni avtomobil, ki je pripeljal naproti. Poškodovanega so ga odpeljali v rakičansko bolnišnico. Poškodovane naj bi imel notranje organe. Njegovo življenje naj ne bi bilo v nevarnosti.

Požar na Razkrižju

V petek je zagorelo v stanovanjski hiši na Razkrižju. Požar je uničil stanovanjsko opremo in poškodoval prostore v hiši. Do požara naj bi prišlo zaradi napake na električnem priključku na nizke svetilke. Nastalo je za približno pet milijonov tolarjev materialne škode.

Prijeta tatova

Policisti so na Hodošu pri vltomu v gostinski lokal »ulovili« D. S., starejšega mladoletnika, ki sta odnašala različno opremo. Med drugim je bil prijet zaradi vloma in razgovorom z osumljencema so ugotovili, da sta storila že več kaznivih dejanj, zato so ju na podlagi kazenskega postopka pridržali in bodo z raziskovanjem protizakonitih ravnanj nadaljevali.

Ni je stvarl, ki bi bila varna pred nepridipravi

Neznane ali neznanci so v Murski Soboti iz dveh gradbenih podjetij »ukradli« 350 litrov nafte, v Lutvercih motorno žago iz podjetja, v Gaberju iz gramoznice 150 kubičnih metrov gramozja, v Gornji Radgoni digitalni fotoaparat, v Hrastju-Moti jedilni stol iz kuhinje, v Gančanih mobilni telefon iz spalnice, denar iz predala blagajne v trgovini v Murski Soboti, v Stanjevcih glasbeni stolp.

A. B.

Vsak peti poklicni vojak je Pomurec

»Pridruži se nam!«

Uniformo nosijo s ponosom, domovino pa z ljubeznijo v srcu ...

Slovenska vojska postaja poklicna in profesionalna. Iz množične naborniške vojske se spreminja v manjšo, bolj izurjeno in bolj opremljeno. Konec oktobra 2003 je štela njena sestava 1896 poklicnih vojakov, 2023 podčastnikov, 1492 častnikov in 749 civilnih oseb, skupaj 6160 zaposlenih. Slovenska vojska tako postaja čedalje zanimivejša tudi za Pomurce in celo za Pomurke.

»Pridruži se nam!« je slogan, s katerim želi Slovenska vojska v svoje vrste zvabiti čimveč mladih Slovencev in Slovenec. V ta namen so ustanovili v generalštabu Slovenske vojske oddelke za pridobivanje kadra, ki je začel uradno delovati maja 2003 in je eden od pridobitev v sklopu profesionalizacije Slovenske vojske. Glavna naloga oddelka je dolgoročno rešitev nadomestitve slovenskega nabornika, saj je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije s 15. oktobrom prenehalo izvajati napotitve nabornikov na služenje vojaškega roka. Oddelke lahko poimenujemo tudi »ekonomsko-propagandni program vojske«. Oddelke sestavlja osem informacijskih pisarn oz. skupin za pridobivanje kadra na območju Slovenije. Ena taka skupina je nastanjena tudi v vojašnici v Murski Soboti. Skupina s pomočjo Uprave za obrambo Murske Soboti in njenih izpostav v Murski Soboti, Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi »novači« Pomurce za službo v vojski.

Stojnica ob občinskem prazniku

Skupina za pridobivanje kadra v Murski Soboti je izdelala program predstavljanja profesionalizacije Slovenske vojske in poklica vojaka v Pomurju. Skupina pri tem sodeluje z območno enoto Zavoda za zaposlovanje Murske

Soboti, z občinami ter pomurskimi osnovnimi in srednjimi šolami. Pomurske občine ponavadi povabijo skupino na slovesnosti ob občinskih praznikih, kjer potem skupina ob stojnici ali s prikazom vojaške opreme predstavlja poklic vojaka. Podobna oblika sodelovanja poteka s šolami, predstavljali pa so se tudi na sejmu Sodobna vojska 2003 septembra letos v Gornji Radgoni. Sodelovanje med Slovensko vojsko oz. skupino za pridobi-

poslitve v Pomurju. Slovenska vojska pa svojim na novo zaposlenim pripadnikom ponuja več kot le povprečni osební dohodek.

Slovenska vojska je letos na novo zaposlila 928 oseb. Med temi je bilo 800 poklicnih vojakov, 128 pa je bilo nadomestnih zaposlitev. Na razpis za poklicnega vojaka (kandidati se najprej zaposlijo, šele potem so poslani na osnovno vojaško urjenje) se je prijavilo veliko Pomur-

In zapomnite si: »... uniformo nosijo s ponosom, domovino pa z ljubeznijo v srcu ...«

Stotnik Ivan Smodiš, vodja skupine za pridobivanje kadra iz Murske Soboti

vanje kadra in Zavodom za zaposlovanje je najbolj pomembno pri pridobivanju novega kadra za potrebe vojske. Območna enota Zavoda iz Murske Soboti jim vsake toliko časa priskrbi evidenco brezposelnih oseb in potem skupaj s skupino organizirajo predavanja na temo Slovenska vojska (poklic vojak). Odziv brezposelnih oseb je velik, kar pa je bilo pričakovati glede na možnosti pridobitve nove (primerne?) za-

cev. Sprejeta sta bila 202, med njimi tudi 26 predstavnic nežnejšega spola. Hitro lahko ugotovimo, da je letos med novo zaposlenimi v Slovenski vojski kar petina Pomurcev. Vendar podatki, ki so nam jih posredovali iz skupine za pridobivanje kadra v Murski Soboti, govorijo še več.

Smo večji patrioti

V Slovenski vojski te podatke komentirajo z dveh vidikov. Prvi je ta, da smo prebivalci vzhodnega dela Slovenije dosti bolj patriotski oz. imamo radi svojo domovino, poleg tega pa smo bili skozi zgodovino vedno »dobri« vojaki (general Maister, 10-dnevna vojna za Slovenijo ...). Drugi vidik, ki je pomembnejši, pa je seveda slabo ekonomsko in socialno stanje regij (Pomurje in Štajerska), ki tvorita ta del Slovenije.

Vojska omogoča zaposlitev z dokaj »dobrim« osebnim dohodkom (vojak lahko zasluži do 185 tisoč tolarjev bruto plače), možnost napredovanja in pa, kar je verjetno za vsakega, ki hoče postati poklicni vojak, najbolj mamljivo, možnost sodelovanja v mednarodnih misijah. Veliko mladih se je tako odločilo za po-

V Slovenski vojski je bilo skupno na novo zaposlenih približno kar 400 ljudi, ki imajo stalno prebivališče na območju upravnih enot Maribor in Murska Sobota. Če k temu prištejemo še zaposlitve z območja upravne enote Celje, pa pridemo do številke 700.

klic vojaka, saj na žalost ni imelo drugih možnosti pri iskanju zaposlitve. Verjetno imamo tudi zaradi tega v Slovenski vojski med poklicnimi vojniki tako veliko Pomurcev.

Večino poklicnih vojakov iz Pomurja po osnovnem vojaškem usposabljanju, ki traja pet tednov za tiste, ki so odslužili vojaški rok, in trinajst tednov za tiste, ki ga niso, razporedijo v 10. motorizirani bataljon v Ljubljani in v 20. motorizirani bataljon, ki ima sedež v Celju. Prav v slednjem naj bi v prihodnje prevladovali poklicni vojniki, ki prihajajo iz upravnih enot Maribor in Murska Sobota. Del poklicnih vojakov pa se razporedi na dolžnosti varovanja objektov Slovenske vojske po Sloveniji, del pa je poslan tudi v Mursko Sobotu, kjer se usposablja za operaterje za protikletnih orožjih.

In kako postanete poklicni vojak Slovenske vojske? Biti morate državljan Republike Slovenije, praviloma ne smete biti starejši od 25 let, biti morate telesno in duševno sposobni za poklicno opravljanje vojaške službe, imeti morate odslužen vojaški rok (za ženske to ni pogoj), ne smete biti pravnoomočno obsojeni zaradi kaznivih dejanj, poleg tega morate biti varnostno preverjeni in ne smete biti član nobene politične stranke. Če se želite pridružiti poklicni sestavi Slovenske vojske, dobite več informacij po telefonu številka 080 13 22 ali pa se oglasite v izpostavi ali pisarni Uprave za obrambo, v kateri vas vodijo v vojaški evidenci. Vse, kar Vas zanima, dobite še na internetu, in sicer na naslovih mors.si in slovenskavojska.si, ali v vojašnici v Murski Soboti.

Andrej Bedek

Ribiči, policija in drugi pri rokavu Bobri

Se spet obeta katastrofa?

Skupina ribičev ob preplutvem in zamuljenem iztočnem jarku rokava Bobri, ki so ga hoteli pred nedavnim poglobiti, a jim je inšpekcija tega prepovedala. Foto: J. G.

Minulo soboto nas je skupina ribičev na čelu z Antonom Balazicem, vodjo temeljne enote Ribiške družine Lendava v Črenšovcih, poklicala na ogled rokava Bobri, čes da spet grozi velik pogin rib.

O tem so bili obveščeni tudi policija, inšpekcija in drugi. In res, na lastne oči smo se lahko prepričali, da je z vodo nekaj hudo narobe. Malo pred iztočnim jarkom (curkom) so namreč ribe dokaj množično »migetale« in krožile v vodi, kot da bi hlastale za zrakom, ribiči pa so že našli crknjenega soma, ščuko, ploščiča, ostriza idr. Po mnenju ribičev se to dogaja zato, ker je začelo v vodi primanjkovati kisika zaradi premajhnega pretoka vode. Le-ta se je namreč skoraj ustavil zaradi preplutvenega, zaraščenega in preplutvega iztočnega jarka. Pred nedavnim so ga nameravali z bagrom poglobiti in nekoliko razširiti, da bi voda lažje otekala, posledično pa naj bi se aktivirale »vretine«, to je lastni izviri v rokavu, s čimer bi se izboljšala kakovost vode. A jih je nekdo brž prijavil inšpekciji v M. Soboti, ki jim je to prepovedala. Česa drugega pa, pravijo ribiči, sami ne morejo storiti. Bodo tako spet morali pobirati iz vode poginule ribe?

G.

Po naših znanih poteh

Še o iskanju vinskega duhca

Neizmerljivo bogastvo

To so naše vinske kleti

Na hribih in gričkih postavljene, vkopane v zemljo in skalo, obnovljene in nove, majhne in velike, proizvodne in ljubiteljske ... to so naše vinske kleti.

Neizmerno veliko znoja, denarja in idej je bilo potrebno za njihov nastanek in eno človeško življenje je prekratko za povrnitev vseh stroškov, zato je tudi prav, da se ob pomoči takšnega ocenjevanja, kot so ga letos pripravili pod okriljem Podjetja za informiranje Murska Sobota, kleti predstavijo in s tem dajo pozitivno energijo turističnim in podjetniškim interesom, ki se na območju Pomurja le počasi prebujajo.

Ugotovitve z letošnje štiridnevne odisejane ocenjevalne komisije po vinskih kletah treh vinorodnih okolišev na območju Pomurja lahko strnemo z vidika splošne in funkcionalne urejenosti kleti v naslednje:

- velika je pestrost izbire lokacij za kleti, od urbanih središč do kleti v strminah, v katere nas privede le ljubezen do žlahtne kapljice;
- gostota prometa z motornimi vozili ob kletih, ki lahko vpliva na kakovost in dozorevanje vina, ni bila pri nobeni kleti čezmerna, tako da lahko rečemo, da so kleti v sozvočju z rekoma, da ima vino rado mir in da vino ni rado samo;
- globine kleti so bile zelo različne: od nadzemnih do globokih kleti z minimalnim temperaturnim nihanjem med letom ali tudi z vgrajenimi klimatskimi napravami v posameznih ali vseh prostorih;
- čistoča kleti je nadpovprečna, v nekaterih primerih je lahko vzor marsikateri stanovanjski hiši; pomanjkljivi so v glavnem prostori za nekajdnevno letno uporabo, saj so skladišča različne krame, ki v prostore v sklopu kleti ne sodi;

Komisija, ki je letos ocenjevala vinske kleti ter iskala in našla vinskega duhca: Ernest Novak, Tjaša Koroša, Sebastijan Rous in Štefan Sobočan. Pobudnica akcije je bila Bernarda B. Peček.

- tehnološka opremljenost kleti je raznolika: od osnovne potrebne opreme za predelavo grozdja in negovanje vina do »vesoljske tehnologije«. Letošnje prvo ocenjevanje kleti v okviru Podjetja za informiranje je razkrilo nove vrednote in možnosti popestritve turistične ponudbe tudi v manjših kletih. Pristnost in znanje naših vinogradnikov in vinarjev se ne smeta meriti po tem, ali lahko sprejmejo v svojo klet avtobus ljudi ali pa samo skupinico poznavalcev vina.

Vsem vinogradnikom in vinarjem ter njihovim družinam v imenu komisije iskrena hvala za prisrčne sprejeme in tudi pogostitve!

Predsednik komisije
Ernest Novak, univ. dipl. inž. kmet.
KGZ Murska Sobota

Je v deželi tej še kotiček, kjer ni trte?

Pomartinovo potovanje po vrhovih

Turjanski Vrh-Hrašenski Vrh-Murski Vrh

V radenski občini je več krajev z imenom Vrh, kar seveda pomeni, da so naselja predvsem na slemenih gričevju.

Tu je treba takoj dodati, da na vrhovih in Vrhovih rastejo žlahtne trte, zato ljudje (turisti in drugi) radi zahajajo v te kraje, domačini pa se seveda ne izseljujejo več. Vsekakor pa ne po denacionalizaciji, ko je država vrnila oziroma še

drugem kraju, povedal, da je njegova hiša na Turjanskem Vrh 25 stara 55 let, saj so jo zgradili 1948. leta. Navadna zemlja z dodatki slame in vode, kar so potem z nogami premešali in uporabili kot gradivo, je bila tako rekoč zastoj, saj si žgane opeke niso mogli kupiti. Podobno so gradili tudi v drugih krajih.

Na Hrašenskem Vrh mi je vzbudil pozornost nabožni kip pred novo ne-

Walter dobi vino iz grozdja na šest tisoč trsih.

vrača podržavljene nepremičnine.

Potrditve, da gre za vinogradniška območja, so tudi še nekatere stare viničarije, zidanice in preše. Naselja povezujejo asfaltirane poti, po katerih vodi turistična pot in po njej včasih zapelje tudi turistični vlakec. Na vrhovih je bilo živahno pred martinovim in tudi po njem, ko sem obiskal tri sosednje vasi: Turjanski Vrh, Hrašenski Vrh in Murski Vrh. Kjerkoli sem se ustavil, povsod so ponujali mlado vino. Sicer pa moram samokritično priznati, da zadnje čase hodim skoraj samo po kletih, zato se mi postavlja vprašanje, ali je v deželi tej še kotiček, kjer ni trte?

Na Turjanskem Vrh sem poklepetal s Terezijo Znidarič, ki me je opozorila na nekatere krajevne znamenitosti: na Škrabanovo hišo s črno kuhinjo, na Rantaševo butano oziroma z zemljo nabito hišo pa tudi na svojo cimprano hišo, ob kateri pa ima novejšo stavbo in v njej stanuje. »Tudi Žitkovo leseno prešo si kaže ogledati,« je še pristavila. Pozneje mi je Mirko Rantaša, ki stanuje v

Najlepše, kar lahko izkusimo, je skrivnost. To je pravi izvir vse umetnosti in znanosti.

(A. Einstein)

Hrašenski gasilski dom z lesenim stoipom

naseljeno hišo. Skušal sem prebrati napis na njem, a ni šlo, kajti močno je skrhan. Letnico pa sem si vendarle zapisal: 1898. Najbrž ga je kdo postavil in tako izpolnil zaobljubo. Več vaščanov, ki sem jih povprašal o zgodovini spomenika, ni vedelo o njem čisto nič.

Zanimiv je tudi drugi spomenik: križ na Divjakovi domačiji, saj ne stoji na samem, ampak je pribit na pročelje hiše.

Nedaleč v stran pa je gasilski dom PGD Hrašenski Vrh. Gospodar doma Franc Vogrinec je povedal, da bo društvo prihodnje leto praznovalo petdesetletnico in da imajo člane tudi iz sosednjih krajev: Murskega Vrha, Račkovega Vrha, Turjanskega Vrha ... Spet sami Vrh(ov)i. Zanimiv se mi je zdel lesen stolp, pred nedavnim obnovljen. Zgradili so ga 1956. leta in v njem sušijo čevi.

Med potovanjem sem bil v več kletih. Najdlje pa sem se zadržal na Murskem Vrh in pokramljal z Walterjem iz Elizabeto Horvat, ki se na veliko ukvarjata z vinogradništvom in vinarstvom, saj imata vinograd s 6.000 trsi. Gojita renski rizling, chardonnay in traminec, ki sem ga tudi poskusil. Ni bil presladek in vert je dodal, da je pač pripravil takega, bo kakršnem je večje povpraševanje. Očitno pa gre dobro v promet tudi vino preostalih sort, ki ga ne stekleničita, ampak prodajata odpr-

Rantaševa hišica iz zemlje, zgrajena 1948. leta

Nabožno znamenje, ki ga marsikdo fotografira

to po vsej Sloveniji. Kar nekaj pa ga popijejo tudi gostje njunega vinotoča, kjer je ob predhodni najavi mogoče dobiti za pod zob tudi hladno in toplo hrano.

Elizabeta je sicer gostinka, zaposlena v hotelistvu v Avstriji. Imata tri hčerke, vse imajo visoke šole in nobena ni ostala doma, pač pa s svojimi družinami radi prihajajo na obiske.

Za vse si je treba vzeti čas. Tudi za popotovanje od Radenec na Kapelski Vrh (Kapeljo), od tam pa na Turjanski, Hrašenski, Murski in še kak drug Vrh, kajti - kot so zapisali v prospektu vinskoturistične poti občine Radenci - v tej posebno razgibani pokrajini je skoraj vsako naselje na svojem griču, vsa naselja pa med seboj povezuje vinsko turistična pot. Po teh poteh se lahko naužijete lepote prijazne vinske pokrajine, pa če to storite peš ali se na pot date z avtomobilom ali kolesom. Tudi s konjskega hrbta si lahko ogledate vse te prekrasne vinograde, se sprostiti ob prijaznosti ljudi in poskusite dobiti pridnih delovnih rok.

Kaj še čakate?

Štefan Sobočan

Martinov pohod Radenci-Bratonci

Enaindvajseti tradicionalni rekreativni Martinov pohod (tudi tek in kolesarjenje) od Radenec do Bratonci je potekalo v soboto v organizaciji Turističnega društva Bratonci in Turističnega društva Radenci. Udeleženci so se zbrali pred zdravstvenim domom v Radencih in nadaljevali pot skozi Hrastje - Moto, Staro Novo vas, Veržej in Dolkočje do cilja v Bratoncih. Na pot dolgo dvajset kilometrov so ob osmi uri najprej odšli pohodniki, ki jih je bilo 132, potem ko so jim na startu člani radgonskega turističnega društva ponudili čaj in pecivo. Eno uro pozneje je štartalo 51 tekačev, še kako uro pozneje pa 73 kolesarjev. Udeleženci so v prijetnem jesenskem dopoldnevu svojo pot končali pred gasilskim domom v Bratoncih, kjer so pripravili družabno srečanje. - J. Ga.

Nagrajenci akcije Moja dežela - lepa in gostoljubna

Turistična zveza Slovenije je pripravila skupaj z Mestno občino Maribor ob koncu letošnjega ureničevanja projekta Moja dežela - lepa in gostoljubna ob koncu tedna v Mariboru podelitev priznanj krajem in najboljšim v panožnih tekmovanjih. Ob tem so pripravili še posvetovanje o rezultatih, problemih in perspektivah projekta.

Doslej so opravili že več podelitev po posameznih panogah, nekaj pa jih še bodo. Med večjimi mesti so tako nagradili Maribor, Velenje in Novo Gorico, med srednjimi pa Slovenj Gradec, Mursko Soboto in Žalec. Med izrazito turističnimi kraji so naši Radenci na drugem mestu za Podčetrtek in pred Portorožem-Lucijo. Med manjšimi mejnimi

prehodi je naš Hodoš pred Holmcem, med drugimi kraji pa je med prvimi tremi tudi Kuzma.

Pri ocenjevanju v sodelovanju s Slovenskimi železnicami je nagrajena tudi železniška postaja Hodoš, med večjimi zdravilišči so najbolj ocenjene Terme Čatež pred Termami Zreče in moravskotopliškimi Termami 3000. Podelitev priznanj zdraviliščem bo 25. novembra na Rogli. - J. Ga.

Tristo let Leopoldovega sejma

Leopoldov sejem, ki ga že okrog 300 let organizirajo na obeh straneh Mure v Gornji Radgoni in avstrijskem Bad Radkersburgu, je tudi letos potekal na dan sv. Leopolda. V Gornji Radgoni so si obiskovalci lahko ogledali sejmsko ponudbo v središču mesta, torej na mestni tržnici in njeni

okolici. V avstrijski Radgoni pa so med precej podobno ponudbo obiskovalci lahko izbirali na trgu v središču mesta in sosednjih ulicah.

V obdobjih od leta 1700, ko je bila Radgona še eno mesto, je to bil en sejem, potem ko so postavili mejo, pa sta se nadaljevali sejmski tradiciji dveh ločenih sejmov. Ob zimskih oblekah in obuvti ter dobri kapljici je šlo med množico obiskovalcev na obeh straneh meje dokaj dobro v promet tudi suho sadje, kmetijsko orodje in seveda metle. Tudi tokrat pa smo pogrešali več izdelkov domače obrti. - J. Ga.

Mednarodni vodnik po turističnih kmetijah

Združenje turističnih kmetij Slovenije je izdalo skupaj s partnerji iz združenja turističnih kmetij av-

strijske Koroške in Furlanije-Juljske krajine turistični vodnik Počitnice brez meja na kmetijah. V slikovitem vodniku, ki je izšel v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku, se predstavljajo več kot 400 turističnih kmetij z namestitvenimi zmogljivostmi in 300 izletniških turističnih kmetij, kulinarika, predlogi za obisk prireditelj ter izlete s kuponi Počitnice brez meja na kmetijah. Projekt je finančno podprla Evropska unija - Evropski sklad za regionalni razvoj. Brezplačni turistični vodnik lahko naročite pri Združenju turističnih kmetij Slovenije, ki ima sedež v Timoveljski 1 v Celju.

Na Združenju turističnih kmetij Slovenije so prepričani, da sodelovanje s turističnimi kmetijami avstrijske Koroške in Furlanije-Juljske krajine omogoča, da bomo močnejši na mednarodnem turističnem trgu, in nam daje številne nove možnosti promocijo turizma na kmetijah. - J. Ga.

Posvet območnega centra Pomurja

Nov projekt »Hura, prosti čas!«

Kritično o izvajanju nacionalnega programa

V ospredju tokratnega se stanka s športnimi pedagogi in drugimi športnimi delavci, ki izvajajo šolska športna tekmovanja in druge interesne programe športa otrok in mladine, ki ga je pripravil v Murski Soboti ob sodelovanju športne zveze področni center, sta bili dve aktualni temi. Govor je bil zlasti o interesnih programih športa otrok in mladine ter o šolskih športnih tekmovanjih 2003-2004. V ta namen so predstavljene vsebinske zasnove interesnih programov v območnem centru Pomurje, razpisi šolskih športnih tekmovanj, prijave na sodelovanje na njih (tabele) ter obvestila Zavoda za šport Slovenije.

»Interesni šport je za vse otroke, kar pomeni, da mora imeti vsi možnost vključevanja v razne oblike športa. Tako jih je mogoče kasneje pritegniti v ka-

Z Zavodom za šport Slovenije je povezan področni center za Pomurje, ki ga vodi Ludvik Zelko, koordinatorji posameznih programov pa so Branko Žnidarič (Zlati sonček in Krpan), Andrej Perhavec (program Naučimo se plavati), Ludvik Zelko (šolska športna tekmovanja) in Gorazd Zelko (program informatike).

kovostni šport, ko se vse bolj uveljavljajo selekcije. Govorimo torej o interesnem programu. Zato apeliram, da se tudi finančne, programske, vsebinske in organizacijske zadeve dosledno izpeljejo. Le na ta način bodo lahko do teh programov prišli vsi otroci. Jasno pa je, da se nadgrajuje tudi kakovostni šport, za katerega pa seveda veljajo posebna merila,« je poudaril na posvetu v Murski Soboti Janez Peterlin z Zavoda za šport Slovenije.

Prav tako je podal primerjavo

»Doseženo je namreč le 16,5 odstotka nacionalnega programa, pri čemer sta zajeta tako šport za otroke in mladino kakor tudi kakovostni šport. Stanje je porazno. Vsi tisti športni delavci, ki imajo pri tem odločilno besedo, se morajo močno zamisliti nad tem podatkom. Prav to pa morajo športni pedagogi in drugi športni delavci upoštevati pri izdelavi meril programa in delitvi denarja,« je še dodal.

V praksi sta se doslej že dokaj uveljavila športna programa Zlati

Janez Peterlin (na fotografiji) je za večjo koordinacijo šolskih športnih tekmovanj. Foto: M. J.

posameznih delov športa, ki so opredeljeni v zakonu o športu in v nacionalnem programu, kakor tudi finančnega področja. Po njegovih besedah so podatki za lokalno raven več kot skrb zbujajoči.

sonček in Krpan ter tudi plavanje in šolska športna tekmovanja, na novo pa so dodali še projekt s sloganom Hura, prosti čas, ki je bil zelo dobro sprejet v pristojnem ministristvu, zato bo za ta program

Zanimivi so gotovo podatki za Pomurje, kjer dosegamo le 7,1 odstotka predvidenega nacionalnega programa. Izstopa občina Kuzma z neverjetnimi 44,1 odstotka. Povsod drugje je ta delež veliko nižji, saj ji sledijo občine: Radenci, 12,9, Rogašovci, 11,1, Gornja Radgona, 10, Odranci, 9,7, Murska Sobota, 9,4, Beltinci, 8,4, Črenšovci, 4,5, Cankova, 4,4, Ljutomer, 3,9, Lendava, 3,8, Turnišče, 2,8, Sv. Jurij ob Ščavnici, 2,3, Puconci, 2,2, Razkrižje, 1,9, Moravske Toplice, 1,2, Tišina, 0,8, medtem ko druge občine sploh niso posredovale zelenih podatkov.

v letu 2004 razpisanih okrog 40 milijonov tolarjev. Gre za sorazmerno visoka sredstva, ki so relativno lahko dostopna, zato se velja prijaviti na razpise. Zanimivi so tudi, ker bodo sofinancirali kader.

Zanimiv je gotovo tudi razpis šolskih športnih tekmovanj in prireditev za osnovne in srednje šole v koledarskem letu 2003/2004. Zavedati se je namreč treba, da so šolska športna tekmovanja pomemben in nepogrešljiv del šolske športne vzgoje, hkrati pa so nadgradnja dela pri rednem pouku. Na srednješolski stopnji so že potekala tekmovanja v odbojki na mivki, krosu in uličnem teku ter moštveni atletiki, prihodnji mesec pa jih čakajo rokomet, odbojka in košarka v obeh konkurencah, pozneje pa mali in veliki nogomet. Veliko tekmovanj bo tudi na osnovnošolski ravni. Poleg omenjenih športov bodo mladi zastopali tudi v smučanju, namiznem tenisu, šahu, streljanju, judu, tenisu, plavanju, badmintonu, gimnastiki in kanuju.

Milan Jerše

Priprave slovenskih rokometaršic v Radencih V skupini smrti s črno nevarnostjo!

Marta Bon: »Računamo na peto mesto«

Slovenske rokometaršice so končale drugi sklop zaključnih priprav na svetovno prvenstvo, ki bo od 2. do 14. decembra na Hrvaškem. Za najpomembnejše letošnje tekmovanje so imele v Radencih odlične možnosti za vadbo. »Tako v hotelu Miral kot v športni dvorani so nam prav vsi šli na roke. Za priprave v Radencih pa smo se odločili predvsem zaradi bližine Čakovca, kjer bomo igrali pomembne tekme v skupini D svetovnega rokometnega prvenstva. Menim, da je bil minuli teden treningov v Radencih zares koristen in da bo tako tudi v nadaljevanju,« nam je povedala z dokajšnjim optimizmom Marta Bon, selektorica slovenske ženske rokometne reprezentance.

Kot je znano, ste opravili prvi del priprav v Portorožu, čaka pa vas še vrsta tekem do začetka svetovnega prvenstva na Hrvaškem. Kaj bi lahko rekli o sedanjih

Marta Bon, selektorica reprezentance

Tudi Madžarke so že osvajale olimpijske medalje in so ves čas v vrhu evropskega in svetovnega rokometarstva. Velike spremembe v igralski zasedbi so doživele Nemke, ki se pojavljajo v povsem novi zasedbi, trdno odločene, da dvignejo nemški ženski rokomet na višjo raven. Osebo me še najbolj skrbi Kitajska, s katero igramo prvo tekmo, saj je njena reprezentanca v zelo močnem vzponu. To je reprezentanca s tradicijo

Zadnjega treninga v Radencih

pripravljenosti reprezentance?

»Glede igralskega kadra nimamo najbolj optimalnih pogojev, in sicer zato, ker je v slovenskem rokometu nastopil novi trenutek. Mnogo igralcev je namreč v tujini, zato bomo praktično v kompletni postavi v bistvu le dva dni. Anja Frešer ima še obveznosti v svojem klubu na Danskem in se nam bo pridružila šele dva dni pred prvenstvom. Prav tako nista z nami Silvana Ilič in Nadiža Pleškova, ki igra v španskih klubih, kasneje pa se nam je pridružila Dajčmanova, ki igra v Franciji. Kljub tem zapletom in nekaterim poškodbam igralcev, predvsem Derepaskove in mlade Nine Potočnik, upam, da nam bo skupaj s sodelavci uspelo optimalno pripraviti ekipo za svetovno prvenstvo v decembru.«

»Čaka nas zelo težka pot«

Kako pa bi ocenili naspotnice v vaši skupini? »Skupina D v Čakovcu je tudi v strokovni literaturi mednarodne rokometne organizacije imenovana za »skupino smrti«. Tu so namreč tri reprezentance, ki so v evropskem vrhu. Najprej gre za aktualne evropske prvakine in tudi že olimpijske zmagovalke Danke, o katerih pač ne kaže izgubljati besed.

ter večkratna udeleženka olimpiade in svetovnih prvenstev. Če se malo pošalim, je reprezentanca Slovonokosčene obale »črna nevarnost«, ker igrajo specifičen rokomet z določenimi taktičnimi postavitvami. Če se ne bomo hitro prilagodili, je lahko tudi to za nas velika nevarnost. Skratka, čaka nas res težko delo.«

Kakšen pa je cilj slovenske reprezentance na bližnjem svetovnem prvenstvu? »Vodstvo rokometne zveze in strokovno vodstvo reprezentance sta se skupaj z igralkami odločili za zelo visok cilj, ki morda meji celo na sanje. Le-te se doslej vendarle uresničujejo. Mislim, da je slovenski ženski rokomet zrel za pomemben rezultat, zdaj ali nikoli. To je 5. mesto in uvrstitev na letoletne olimpijske igre 2004 v Atenah. Do tja pa bo zelo težka pot. To pomeni, da bi morale osvojiti najmanj tretje mesto v skupini, pri čemer bo treba izločiti eno od rokometnih velesil. Dalje pa itak ne bo lahkih nasprotov. Imamo dovolj kakovostnih igralcev, o čemer naj razmišljajo tudi drugi.

Če se nam bo uspelo vsem skupaj na neki način »poklopiti«, potem smo res sposobni veliko doseči na tem svetovnem prvenstvu. To bo nedvomno precejšnja obveznost zame in za moje igralke. Če bomo ves čas držali skupaj, so mogoči veliki dosežki.«

Milan Jerše, foto: J. Z.

Judo

Državna naslova osvojili Uršičeva in Lešnjakova

v Ljubljani je bilo srednješolsko državno prvenstvo. Po prijavljanju je v kategoriji do 63 kg plavalica Sobočanka Maja Uršič, ki biskuje srednjo šolo v Celju. To je gotovo odlična popotnica na evropsko prvenstvo mladink, ki bo od 21. do 23. novembra v Barceloni.

Od pomurskih predstavnikov je odlično odrezala Lendavčanka Senci Lešnjak, ki je zmagala v kategoriji do 57 kg in osvojila naslov državne prvakinja. Zastopala je lendavsko gimnazijo. V tretji ekipi je bila tudi Doris Žužek, tretjevrščena v kategoriji do 52 kg. V ekipi soboške gimnazije pa je bil najboljši Tomi Ozmec (do 50 kg) z drugim mestom. Tretji mesti sta pripadli Borut Rudašu (do 60 kg) in Sanji Lukin (do 70 kg). Vsi omenjeni so člani judo kluba KBV Lendava.

Odlična bera mladih

Starejša dečka Uroš Kavčič (do 38 kg) in Mario Kramberger (do 45 kg), oba JK Sobotar, člani JK Lendava, kadet Blaž Menarič (do 81 kg) dvakrat, mlajši dečko Kočila (do 36 kg), dečlica Hozjanova (do 36 kg) in starejši dečko Hozjan (do 60 kg) so zmagali na medna-

rodnem turnirju v Gradcu, kjer je sodelovalo 421 tekmovalcev iz 9 držav. Druga mesta so zasedli Adrian Gomboc (do 28 kg), Črt Bezjak (do 78 kg) in Karin Kerec (do 44 kg), tretji pa so bili Kočila, Sašo Šarčević (do 26 kg), Tilen Apšner (do 50 kg) in Simon Rojko (do 66 kg) – slednji iz MS.

Na tradicionalnem mednarodnem tekmovanju za pokal Like v Zagrebu pa je nastopilo več kot 500 tekmovalcev iz štirih držav. Pri starejših deklicah je bila Lendavčanka Laura Prendl (do 52 kg) druga, kar je uspelo tudi Aleku Šernek (do 38 kg) med starejšimi dečki, medtem ko je bila Katja Rudaš (do 36 kg) tretja.

M. J.

Polovičen izkupiček Lendavčanov

V 3. krogu v 2. slovenski ligi so imeli na tekmovanju v Srednji Bistrici največ uspeha judoisti Koprca, ki so premagali judo klub KBV Lendava s 5 : 2 (zmagala sta Tomi Ozmec (do 60 kg) in Bogdan Lešnjak (do 90 kg), z enakim izidom pa še novomeški Bušido. Lendavčani so Novomeščane premagali s 4 : 3 (zmagali so Boris Rudaš (do 60 kg), Leon Ozmec (do 66 kg), Tarik Mazouzi

(do 81 kg) in Bogdan Lešnjak (do 90 kg)). Na istem tekmovanju so člani judo kluba Lendava remizirali (3 : 3) z drugo ekipo Impola. Zmagali so Tadej Časar, Sedej in Lakner. V drugem srečanju pa so z 2 : 5 izgubili z JK Sankaku Celje. Zmagala sta Lakner in Balažic. Še preostali izid:

Sankaku – Impol II 4 : 3. Ljutomerčani so na turnirju na Jesenicah izgubili z domačim Partizanom 2 : 5 (zmagala sta Borut Kotnik in Aleš Vrbancič) in mariborskim Železničarjem 3 : 4 (zmagali so Borut Kotnik, Aleš Vrbancič in Bojan Možina).

F. B., N. Š.

Zanimivi boji v Srednji Bistrici. Foto: J. Z.

Odbojka Pričakovana poraza

V minulem tednu so odbojkarji Pomurja Galexa Regala iz Murske Sobotice odigrali kar dve težki tekmi. Najprej so v pokalni tekmi na domačem parketu klonili proti kamniškemu Calcitu. Rezultat je bil 3 (-23, -21, -18). Poleg trenerja in igralca Topovška so za domači nastopili: Flisar, Terzer, Marič, Novitovič, Horvat, A. in B. Grut ter Pirher. Za ekipo Calcita pa so igrali: Ribič, Makovec, Ilič, Malovič, G. Čebulj, Pleško, Marinko, Matijašević, Perhaj, Kališnik, Turk, U. Čebulj.

V vnaprej odigrani tekmi 7. kroga državnega prvenstva v 1. odbojarski ligi pa so v Slovenski Bistrici doživeli prepričljiv poraz 3 (-17, -18, -9). Tako še vedno ostajajo z eno samo točko na zadnjem mestu lestvice. V derbiju kola je Calcit iz Kamnika v gosteh premagal Šoštanj Topolšico s 3 : 0 in prevzel vodstvo. Vrstni red: Calcit, 19. Šoštanj, 17. Salonit, 16. Svit, 13. Lip in Krka, 12. Olimpija, 11. Stavbar, 6. Fužinar, 2. in Pomurje, 1.

Še izid iz 3. DOL vzhod: Beltinci – Šempeter 3 : 0 (13, 16, 10). Beltinci vodijo z 12 točkami, v naslednjem kolu pa igrajo v gosteh z drugouvrščenimi Poljčanami.

M. J.

Odbojka Sladki greh premočan

V 7. kolu 1. SOL za ženske je gostovala ljubomerska vrsta Zavarovalnice Maribor v Ljubljani in po pričakovanju izgubila z domačo ekipo Sladki greh z 0 : 3 (22 : 25, 12 : 25, 9 : 25). Ljubomerčanke so izvrstno upirale favoriziranim ljubljankam v 1. nizu, potem se povsem vdale in prepričljivo izgubile drugi in tretji niz. S sedmimi točkami zaseda ljubomerska ekipa 6. mesto. V naslednjem kolu gosti Zavarovalnica Maribor Luko Koper.

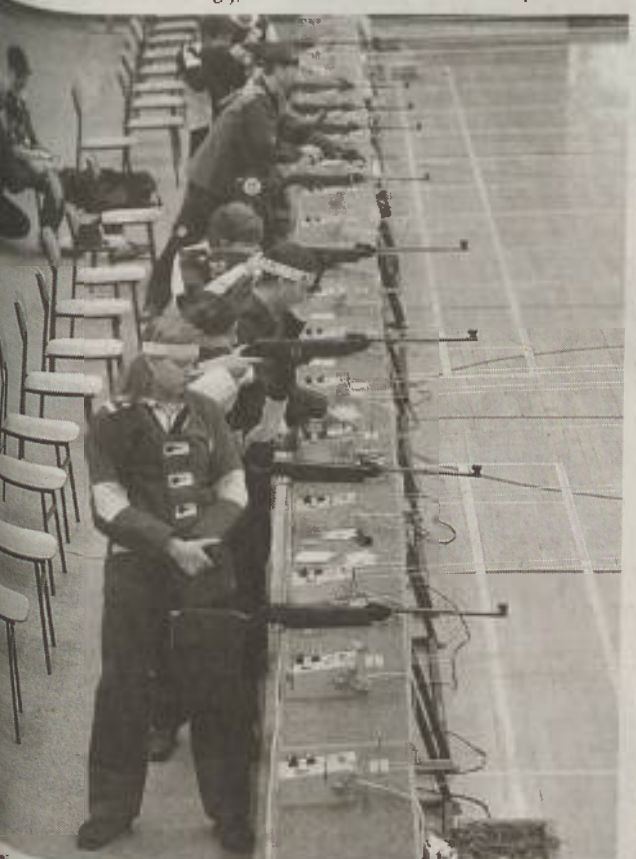
Dodajmo, da sta obe pomurski ženski ekipi v 3. DOL vzhod izgubili z 0 : 3; Puconci z Rušami, Radenci pa z Valšpedom.

N. Š.

Tekmovanje za pokal Strelske zveze Slovenije v Lendavi

Med posamezniki zmagal Leon Zelko

Na avtomatiziranem 24-steznem strelišču v telovadnici Dvojezične šole v Lendavi je pripravilo Strelsko društvo Varstroj 4. tekmo za pokal Strelske zveze za regijske ekipe. Na območju Slovenije delujejo sedem strelskih regij, strelci iz sveta ob Muri so vključeni v se-

Intimne borbe strelcev. Foto: J. Z.

stavljajo v Lendavo pa niso prišli strelci iz primorske in ljubljanske regije. Skupno je nastopilo na lendavski strelski tekmi 69 strelcev iz petih slovenskih regij.

V posamični konkurenci je dosegel edino zmago za severovzhodno regijo (SVR) Leon Zelko, ki je zadel s puško pri mlajših mladincih (376 krogov). Druga mesta so zasedli: Katarina Šarkan pri mlajših mladincih (376 krogov), pri mladincih Uroš Maučec (576), pri članih Dušan Zelko (582) in pri članicah Maja Dular (393). Tretja mesta s puško pri mlajših mladinkah Vesna Draškovič (378), pri kadetkah Monika Lebar (180) in z zračno pištolo: Marko Mlinarič pri mlajših mladincih (355) in pri članicah Aleksander Ciglaric (560 krogov).

Med ekipami je zadel za severovzhodno regijo s pištolo 2167 krogov, pri članih pri mlajših mladincih Vesna Draškovič (378), pri kadetkah Monika Lebar (180) in z zračno pištolo: Marko Mlinarič pri mlajših mladincih (355) in pri članicah Aleksander Ciglaric (560 krogov).

Med ekipami je zadel za severovzhodno regijo s pištolo 2167 krogov, pri članih pri mlajših mladincih Vesna Draškovič (378), pri kadetkah Monika Lebar (180) in z zračno pištolo: Marko Mlinarič pri mlajših mladincih (355) in pri članicah Aleksander Ciglaric (560 krogov).

Jesenski prvak 2. MNL Lendava

NK Žitkovci presenečen nad uspehom!

Jesenski prvak 2. MNL Lendava je presenetljivo, a zaslužno NK Žitkovci. V osmih srečanjih je petkrat zmagal, dvakrat igral neodločeno in enkrat izgubil. Zbrali so enako število točk kot Nafta veterani (17 točk), pri čemer je odločil le en zadetek razlike, tretje-uvrščena Kapca pa ima le točko manj.

Kakorkoli že, lep uspeh za majhno vasico in skromen športni kolektiv, ki pa ima dolgo nogometno tradicijo. Predsednik kluba Zoltan Horvat ob priznanju stroki, igralcem in vsem, ki so pomagali k uspehu, takole ocenjuje jesen: »Presegli smo cilje in pričakovanja, saj smo želeli uvrstitve okrog četrtega mesta. Seveda smo uspeha zelo veseli, čeprav postavlja pred nas nove obveznosti. Potrudili se bomo, da na vrhu tudi

ostanemo. Naše ambicije so se tako povečale, saj v zgodovini kluba še nismo bili tako visoko. A če tudi ne uspemo zadržati prvega mesta, to ne bo katastrofa. Ohraniti je treba igralski kader in se do-

bro pripraviti za nadaljevanje sezone. Že decembra bomo redno vadili v športni dvorani v Dobrovniku, da bi bili na spomladansko nadaljevanje čim boljše pripravljeni.«

Franc Bobovec

Stojijo (od leve): Šlebič (tajnik), J. Gazdag, L. Bači, Bobovec, Szöke, Varga, Jelen in Ratko (trener); čepijo (od leve): D. Gazdag, S. Bači, Kianec, D. Magyar in J. Magyar. Na posnetku manjkajo predsednik Zoltan Horvat in tehnični vodja T. Vegl, od igralcev pa Tivadar, Gašparič, Pucko, Flisar in F. Ratko. Foto: F. B.

Nogomet

Mednarodna zmaga Mure

Nogometaši Mure so zaradi nastopa reprezentance izkoristili premor v državnem prvenstvu in v sosednji Avstriji odigrali prijateljsko srečanje s prvoligašem GAK-om iz Gradca, ki je nastopil s kombinirano postavo. V vrstah Mure so manjkali Kožul, Ipavec, Lunder in reprezentant Rakovič. V zanimivem srečanju, pri čemer je trener Miklavič izkoristil priložnost za preizkušnjo določenih variant pred gostovanjem v Kopru, je bifa Mura nekoliko boljši nasprotnik in zaslužno zmagala z 2 : 1 (1 : 1). Mura je povedla z zadetkom Obilinočiča, ki je še enkrat potrdil, da je odličen izvajalec

prostih strelcev. GAK je do polčasa uspel izenačiti. Mura je dosegla zmagoviti zadetek v nadaljevanju, ko je po lepi akciji, v kateri so sodelovali Tisnikar, Jeličič in Mejač, zadel Franc Fridl. Mura je igrala v

postavi: Pejčkovič, Kapič, Cifer, Suljemanovič, Mesarič, Radosavljevič, Peršič, Fridl, Kokol, Obilinočič in Mejač (v drugem polčasu so nastopili še Žilavec, Tisnikar, Bunjevčević in Erniša).

F. B.

Nogomet

Mura ob 50.000 tolarjev

Disciplinski sodnik Združenja nogometnih prvoligašev Mitja Kfava je Muro zaradi metanja papirnatih trakov in dimnih bomb na igrišče kaznoval s 50.000 tolarji. Na tekmi proti Kumhu Dravi je moral sodnik zaradi tega za dobro minuto srečanje prekiniti.

M. J.

Nogomet

V Koper brez bele zastave

»Koprčani so na prvem mestu na lestvici, kar je dokaz njihove kakovosti. Seveda ne bom dejal, da gremo v Koper zato, da bi izgubili, ampak bomo poskušali nekaj narediti. Dejstvo je, da nas čaka zelo težka tekma, v kateri bo zaradi takšnih ali drugačnih razlogov veliko čustev, zato bo potrebna predvsem mirnost, skoncentrirati pa se moramo le na dogajanje na igrišču,« pravi trener Mure Milan Miklavič, ki na Bonifiki ne bo mogel računati na Lundra in Radosavljeviča, ker zaradi kartonov ne smeta nastopiti. Po 16. krogih ima vodilni Koper 31, šestouvrščena Mura pa 24 točk.

M. J.

KOŠARKA – V srednješolski ligi so dijaki ljubomerske gimnazije premagali vrstnike z Lesarske šole Maribor s 72 : 44. (M. J.)

Nogomet

Izpopolnjevanje sodnikov

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota, ki mu predseduje Jože Žekš, ima v svojih vrstah 65 članov, od tega kar 57 aktivnih. Za sojenje je med nekdanjimi nogometaši in tudi ženskami, ki se vse bolj navdušujejo za nogomet, precej zanimanja, zato bodo v nedeljo, 23. novembra, ob 10. uri v TVD Partizan v Murski Soboti pripravili seminar za nove nogometne sodnike. Sodniški kandidati bodo že spomladi lahko preizkusili, kako se deli pravica na nogometnih igriščih.

T. G.

Mali nogomet

Vnovični poraz Bioterm

V 6. kolu 2. SLMN vzhod je ekipa Bioterme Mala Nedelja gostovala v Sevnici in izgubila z istoimensko vrsto z 1 : 4 (Samo Potrč). Še preostala izida: Cerkevjak Gostišče Anton – Panda Maribor 8 : 2, Red Bat – Slovenske gorice 3 : 12. Tekma Bakara Center Mode – Pizzeria Vinska trta je bila prelozena, Tomaž pa je bil prost.

Tomaž	5	4	0	1	38:20	12
Sevnica	5	4	0	1	24:19	12
Red Bat	5	4	0	1	37:35	12
Cerkvenjak	6	2	2	2	31:31	8
Mala Nedelja	6	2	1	3	25:30	7
Slov. gorice	5	2	0	3	34:29	6
Panda	5	1	1	3	18:30	4
Bakara	4	1	0	3	19:25	3
Pizzeria						
Vinska trta	5	0	2	3	27:34	2

Pa 7. kola: Panda Maribor – Red Bat, Tomaž – Cerkevjak Gostišče Anton, Slovenske Gorice – Sevnica, Bioterm Mala Nedelja – Bakara Maribor (vse tekme v petek). Prosta bo Pizzeria Vinska trta.

N. Š.

Ženska nogometna liga Zmaga Krke

V 10. krogu ženskega državnega prvenstva je ekipa Pomurje Len Filovci gostovala pri vodilni Krki iz Novega mesta in prepričljivo izgubila z 1 : 6 (0 : 4). V prvem polčasu so domačinke prevladoval na igrišču, v drugem delu tekme pa so bile igralke iz Filovec enakopravne, saj so se odlikovale z borbeno igro. Edini zadetek za Pomurje Len Filovci je dosegla Ines Petričević, za domačinke pa trikrat Vaisova ter Todorovičeva, Volfova in Jančeva po 1-krat. Postava Filovčank: Vuri (Horvat), Novak, Glavač, Ploj (Ladinek), Puhar, M. Hozjan (Nemec), M. Makovec (S. Makovec), Petričević, Zver, Baranja (Špur), Korpič. Izida preostalih srečanj: Škale – Senožeti Dol 2 : 4 (0 : 2), Domžale – Velesovo 6 : 0 (1 : 0). Tako je končan jesenski del prvenstva, spomladi pa bodo znane končne odločitve. V prvenstvu mladih nogometašic do 16 let pa je na prvem mestu prepričljivo Pomurje Len Filovci, ki je v zadnjem 7. kolu premagalo Livarja s 3 : 0. Mlade Filovčanke so zbrale vseh 21 točk, sledijo pa Livar, 13, Velesovo in Škale po 12, Senožeti, 11, Krka, 10, Domžale, 3, in Maribor, 0.

Krka	9	9	0	0	79 : 5	27
Pomurje	9	6	1	2	42 : 24	19
Senožeti	9	5	0	4	21 : 28	15
Domžale	9	4	2	3	32 : 13	14
Škale	8	2	1	5	16 : 22	7
Maribor	8	2	0	6	12 : 48	6
Velesovo	8	0	0	8	1 : 63	0

Mali nogomet

Dolič zaslužno vodi

Končan je jesenski del prvenstva MZ KMN Goričko. Zaslužno vodi ekipa Dolič, najboljši strelca pa je s 30 zadetki Miran Bencik (Gornji Petrovci).

Dolič	12	10	1	1	79 : 35	31
Domanjševci	12	9	1	2	63 : 29	28
Srebrni breg	12	9	0	3	50 : 32	27
G. Petrovci	12	8	0	4	65 : 48	24
Trdkova	12	7	0	5	69 : 42	21
Isyp Salovci	12	6	1	5	65 : 48	19
Sulinci	12	5	2	5	44 : 56	17
Kereka	12	5	0	7	32 : 32	15
Budinci	12	4	2	6	33 : 54	14
Neradnovci	12	4	0	8	31 : 51	12
Dolenci	12	2	2	8	34 : 53	8
Markovci	12	2	1	9	26 : 61	7
Stanjevci	12	2	0	10	29 : 80	6

OLMN Moravske Toplice

12. kolo: Noršinci – Vučja Gomila 7 : 2, Sebeborci – Prosenjakovci 3 : 3, Ivanci – Čarda 5 : 2, Mlajinci – Moravske Toplice 1 : 1, Filovci – Aqua 1 : 3, Sveti Laszlo – Trnje 0 : 6.

Sveti Virh	11	10	1	0	56 : 24	31
Ivanci	11	9	0	2	55 : 22	27
Aqua	11	8	1	2	62 : 28	25
Noršinci	11	6	0	5	37 : 35	18
Čarda	11	5	2	4	40 : 42	17
M. Toplice	11	4	4	3	37 : 20	16
Trnje	11	5	1	5	50 : 47	16
Prosenjakovci	11	3	5	3	36 : 38	14
Mlajinci	11	4	2	5	34 : 46	14
Sebeborci	11	3	2	6	23 : 49	11
Filovci	11	3	0	8	37 : 49	9
Vučja Gomila	11	2	1	8	30 : 58	7
Sveti Laszlo	12	0	11	17	56 : 1	

OZKMN Puconci

Skupina A: Pečarovci

Pečarovci	11	10	1	0	69 : 20	31
Vaneča	11	9	1	1	49 : 24	28
Košarovci	11	6	2	3	43 : 30	20
Breza	11	5	3	3	36 : 30	18
Triglav	11	3	5	3	41 : 36	14
Zenkovci	11	4	2	5	28 : 43	14
Puževci	11	3	2	6	43 : 45	11
Bodonci	11	3	2	6	23 : 42	11
Pros. vas	11	2	4	5	23 : 30	10
Beznovci	11	2	4	5	31 : 39	10
Poznanovci	11	2	2	7	23 : 37	8
Mačkovci	11	2	2	7	33 : 63	8

Skupina B: Šalamenci

Šalamenci	9	7	2	0	50 : 12	23
Lemerje	9	7	1	1	39 : 17	22
Izvir	9	7	0	2	63 : 15	21
Vadarci	9	6	0	3	44 : 27	18
Moščanci	9	4	2	3	24 : 40	14
Strukovci	9	4	0	5	35 : 36	12
Videnci	9	2	2	5	21 : 36	8
Radovci	9	2	1	6	28 : 43	7
Otovc	9	2	0	7	17 : 30	6
Dankovci	9	0	0	9	7 : 70	0

Pionirji: Pečarovci

Pečarovci	5	5	0	0	30 : 6	15
Puževci	5	4	0	1	18 : 8	12
Vaneča	5	3	0	2	19 : 15	9
Triglav	5	2	0	3	10 : 25	6
Otovc	5	1	0	4	9 : 16	3
Breza	5	0	0	5	5 : 21	0

1. mladinska liga

14. krog: Mura – Izola 2 : 3, Publikum – Primorje 2 : 0, Koper – Triglav 1 : 0, Maribor – Šmartno 1 : 0, Slovan – Rudar Velenje 0 : 3, Dravograd – Factor 1 : 1, Gorica – Olimpija 2 : 0.

Ko Koper	14	10	2	2	37 : 15	32
Gorica	14	9	2	3	42 : 19	29
Maribor	14	7	7	0	29 : 7	28
Mura	14	7	3	4	23 : 16	24
Primorje	13	6	3	4	23 : 15	21
Rudar	13	6	2	5	26 : 19	20
Dravograd	13	6	2	5	31 : 25	20
Publikum	14	5	5	4	24 : 24	20
Factor	14	4	4	6	18 : 35	16
Olimpija	14	4	3	7	14 : 21	15
Slovan	13	4	3	6	15 : 24	15
Triglav	14	3	4	7	18 : 24	13
Šmartno	14	1	5	8	10 : 31	8
Izola	14	1	11	12	47 : 4	

1. kadetska liga

14. krog: Mura – Izola 2 : 1, Publikum – Primorje 2 : 0, Koper – Triglav 1 : 1, Gorica – Olimpija 0 : 0, Slovan – Rudar 2 : 2, Maribor – Era Šmartno 9 : 0, Dravograd – Factor 1 : 0.

Mura	14	10	0	4	24 : 18	30
Maribor	14	9	2	3	51 : 18	29
Koper	14	9	1	4	33 : 18	28
Factor	14	7	4	3	27 : 10	25
Rudar	12	8	1	3	30 : 17	25
Publikum	14	8	0	6	24 : 15	24
Olimpija	14	7	1	6	26 : 20	22
Gorica	14	5	3	6	23 : 22	18
Triglav	14	5	2	7	19 : 17	17
Primorje	13	5	1	7	21 : 21	16
Slovan	13	4	4	5	20 : 20	16
Dravograd	13	4	2	7	16 : 23	14
Izola	14	3	11	10	31 : 10	
Šmartno	14	0	11	3	4 : 78	1

Moja najljubša žival

Moj kuža je Čarli. Živi v hiši. Je bele barve. Rad pije mleko. Zanj skrbim sama. Najraje raznaša copate. Star je dve leti in pol. Imam ga rada.

Katja Weingerl

Doma imam muca. Ime mu je Piki. Rad je suho hrano, meso in mleko. Je črno-bele barve. Ima dolgo dlako. Spi v hlevu. Poleti lovi miši. Zelo rad ima babico.

Urška Jurkovič

Mojemu psu je ime Dino. Je črno-rjave barve. Star je eno leto in je srednje velik. Rad se igra z menoj in sestrico. Včasih mu vržem žogo, on pa veselo teka za njo. Imam ga zelo rada.

Ksenija Anželj

Doma imam muco. Ime ji je Mika. Živi v kuhinji. Ima črno dlako. Rada je klobaso. Pri meni se rad »carta«. Rada se potepa.

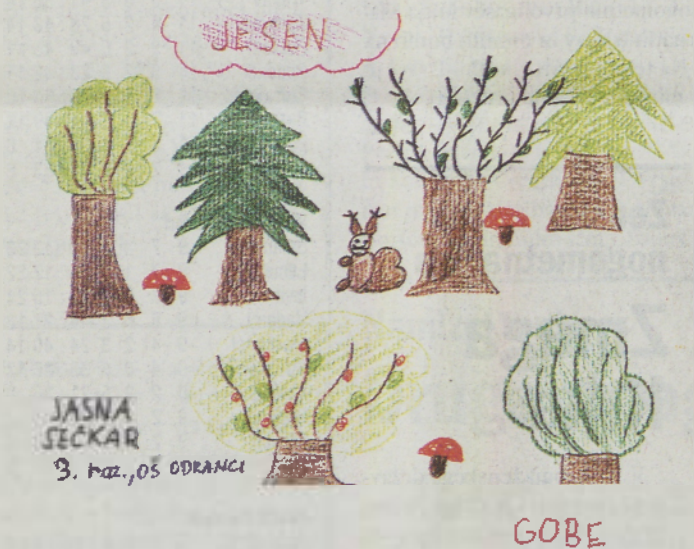
Tea Gregorec

Moj zajček nima imena. Živi v železni kletki. Je sive barve. Rad je brikete, jabolka, slamo in seno; rad pije vodo. Zanj skrbimo mama, ati in jaz.

Ksenija Vrbnjak

Moji mucji je ime Suzi; večkrat ji rečem Šuz. Rada pije mleko, najraje je konzervo in brikete Viskas. Najraje spi na mojem stolu. Vsak dan poje dve konzervi. Ima črno-belo dlako, črni rep in roza smrček. Podnevi spi, ponoči pa bedi. Zelo rada se crklja. Ko je bila majhna, je raztrgala zavese in ni upala ven. Po trebuhu ima puha-sto dlako. Večkrat se moji sestri usede na knjigo, ki jo bere. Večkrat sedi tudi na okenski polici in gleda skozi okno. Imam jo rada.

Urška Elbl, 2. raz. osemletke, OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici

Kako dolgo še?

Zemlja ... Ljudje se sploh ne zavedamo, kaj nam pomeni.

Vse se je začelo z razvojem znanosti in tehnologije.

Stroji, avtomobili, tovarne, vse to onesnažuje našo naravo. K temu veliko prispevamo tudi ljudje sami s papirčki, pločevinkami, plastenkami ... Vse to odvržemo kar v travo, saj se nam ne ljubi odnesti v najbližji koš. Priznam, da to kdaj pa kdaj storim tudi sama. Vendar nihče od nas ne pomisli, da počasi uničujemo sami sebe.

Ko nam je učiteljica slovenščine govorila o onesnaževanju narave, mi je to dalo misliti. Po glavi mi je začelo rojiti milijon vprašanj. Eno pa mi ni dalo miru. Kako dolgo še? Ja. To je vprašanje, na katerega preprosto ne poznamo odgovora. Vendar je vse odvisno od nas, ljudi.

V reviji sem prebrala, da je voda pri nas najbolj onesnažena. Razmišljala sem, kakšna bo čez pet ali deset let. Jo bomo morali kupiti v trgovini kot kruh, mleko? Halo! Kam gre ta svet?!

Da bi rešili planet Zemljo, bi se morali vsi res zelo potruditi. Ali pa je že prepozno?

Andreja Žunič, 7. e, OŠ Križevci pri Ljutomeru

S palčki smo spoznavali gozd

Palčki (slike na drevesih) so nam pomagali pri raziskovanju gozda.

Botra Jesen, ki nas je obiskala že septembra, nas je povabila v gozd. K vabilu, napisanem na velikem hrastovem listu, je dodala še lešnik za vsakega od nas. Obljubila nam je presenečenja, ki se skrivajo v jesenskem gozdu. Naslednji dan smo se res odpravili v gozd, kjer so

nas pričakali »palčki«. Z njihovo pomočjo smo spoznavali pomen gozda, opazovali, primerjali in opisovali drevesa, liste, sadeže, naredili odtis lubja ... Skratka, v gozdu nam ni bil dolgčas.

Našli pa smo tudi škrtov domek in mu pustili bonbon. Drugo jutro nas je ob prihodu v učil-

nico že čakalo presenečenje. Na tabli je viselo škrtovo pismo, v katerem se je zahvaljeval za naš obisk gozda in seveda za bonbon. Pohvalil nas je, da smo se v gozdu primerno obnašali.

Učenci 1. razreda osemletke z učiteljico Metko, OŠ Kuzma

Prijateljica

Ko sem prvič prišla v vrtec, sem v koticu zagledala črno-laso dekletce.

S svojimi črnimi očmi me je radovedno opazovala. Stopila sem k njej in jo pozdravila.

Od takrat sva prijateljici. Skupaj se pogo-

varjava, poslušava glasbo, se smejeva, pleševa in se igra. Vedno si zaupava skrivnosti. Včasih se pogovarjava o fantih. Prijateljstvo z njo mi veliko pomeni, ker se lahko vedno zanesem nanjo.

Alja Kotnjek, 3. a, OŠ Miška Kranjca Velika Polana

Izpod peresa mladih novinarjev

S Comeniusom po svetu

V okviru projekta Comenius so nas v oktobru obiskali ravnatelj iz Walesa, učenci in učitelji Slovenske nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda iz Trsta. Tri dni sem gostila učenke te šole, in sicer Nežo Kravos, ki je stara kakor jaz trinajst let. Vas zanima, kaj mi je povedala v pogovoru?

– Neža, glede na to, da živiš v Italiji, v Trstu, kako to, da obiskuješ slovensko šolo?

Neža: »Živim v slovenski družini, ki se je kmalu po mojem rojstvu preselila v Trst. Rodila sem se namreč v Sloveniji. V Trstu živi mnogo Slovencev. Šolski sistem omogoča, da imaš na izbiro italijansko oziroma slovensko šolo. Skupaj s svojimi starši smo se odločili za

slovensko šolo.«

– Bila si prisotna pri pouku na naši šoli. Kako pa pri vas poteka šolska ura, pouk, ocenjevanje?

Neža: »Ja, kar nekaj razlik je. Pri vas traja osnovna šola od 1. razreda do 8. razreda. Pri nas pa je osnovna šola do 4. razreda, potem pa imamo še 4 razrede nižje srednje šole. Tako jaz zdaj obiskujem 3. razred nižje srednje šole. Šolska ura traja 53 minut. Ocenjevanje je od 5 do 10. Pri uri se učimo in se pogovarjamo samo v slovenskem jeziku. Kot tuji jezik se učim angleščino. Italijanščino pa imamo v popoldanskem času 3-krat tedensko.«

– Kako pa ti je všeč tukaj v Lendavi?

Neža: »Moram ti povedati, da nisem prvič v Lendavi. Moji starši so pred leti kupili klet v čentibskih gorah. Tako sem med poletnimi počitnicami že občudovala lepote Lendave in okolice.«

– Kaj pa ti je ostalo v spominu ob tokratnem obisku?

Neža: »Sneg. Presenetil me je prvi sneg in kar precejšen mraz. Občudovanja vredna pa je bila razstava Pariške risbe v lendavski sinagogi. Veš, zelo rada rišem.«

– Kaj še rada počneš v prostem času?

Živijo v naših spominih

Prehitro so nas zapustili, nikoli več se ne bodo vrnili. Jokali za njimi smo mi, žalost spremljala nas bo vse dni. Ko čas bolečino ohladi, tudi spomin počasi zbledi. Sedaj pa gori le sveča in spremlja misel nas boleca.

Tamara Ciman, 7. raz., OŠ Bakovci

List iz dnevnika

30. oktober 2003. Super dan. Šli smo v Lenti. Verjemi, bilo je prebедno! Kupovali smo jakno zame. Mama je samo gledala in se »omotavala« okoli te pa te jakne. Ati je čez čas le rekel: »Če ti je kaj všeč in dobro, potem si jo kupiš!« Stoodstotno smo našli tri jakne, ki so mi bile všeč in menda dve, ki mi nista bili lepi. To je vse skupaj pet, ne?

Ja! Eva je dobila ene (dobro) hlače. Midva z atijem sva šla iskat nogavice, take, ki segajo samo do gležnjev. Šla sva v otroško trgovino. Tam je trgovka iskala, ampak ker niso imeli, mi je v roke dala navadne nogavice! Mislila sem, da so prave in atij mi jih je kupil!

Ko sva prišla k avtu, sem se vsotopila, odprla tisto reč in glej: vidim, da niso prave nogavice!!! »Shit!« sem se zadrla, da je odmevalo. Razjezila sem se kot bik. Pa še ob strani so imele neko »špico«. Tako, v Lenti pa ne gremo več kupovat nogavic. To je tudi res!

Anamarilja Nad, 9 let Dobrovnik

Pozdravljeni! Sem Iris, živahno dekle, ki obiskuje sedmi razred dvojezične osnovne šole I. Lendava. Razen tega da sem zelo živahno dekle, rada plešem, pojem, sodelujem v gledališki skupini »Bučke« in obožujem sport, katerim se tudi ukvarjam. Rada imam živali. Včasih imam predolg jek. Kar mislim, tudi povem in ne maram krivičnosti.

Naša šola že tretje leto sodeluje v projektu COMENIUS. To je imelo za namen mednarodno sodelovanje šol v okviru Evropske unije. Sodelujejo tri šole z manjšinskimi jeziki: italijanski, slovenski in angleški. V letošnjem letu smo se pridružili tudi slovenski šoli. Sodelovanje je bilo zelo zanimivo. Tridnevno druženje je bilo super, zato komaj čakam na prihodnji pomanjšinski snidenje v Trstu.

Neža: »V družini nas je pet otrok in se veliko družimo. Družimo se na kolesarjenju, jahanju, igranju kitara.

– Upam, da boš odnesla lepe spomine s tridnevnega druženja z mano.

Neža: »Vsekakor, veselimi se že najinega ponovnega druženja pri nas v Trstu.«

Iris Drvarič

Srečanje predstavnikov šol iz zbornice naše šole

Mednarodni dan študentov

Predstavniki ŠOU opozarjajo na težave študentov

Slovenski študentje najbolj nasprotujejo uvedbi šolnine in si prizadevajo za oblikovanje neodvisne agencije, ki bi zagotavljala kakovost visokega šolstva

17. novembra leta 1939 je bilo 200 študentov praške univerze izgnanih v koncentracijska taborišča in zaradi tega so ta dan razglasili za mednarodni dan študentov. Ta dan je postal simbol za boj pravic študentov po svetu. Slovenski študentje si za zadnje demonstracije z novom Dovolj nam je junija leta 2001, ko so se borili proti uvedbi šolnine na študentsko delo, niso iz-

brali mednarodnega dneva študentov, čeprav so bile njihove demonstracije uspešne.

V Pomurju študentskih demonstracij ne beležimo, prav tako kakor tudi pomurski študentski klubi dnevu študentov ne posvečajo posebne pozornosti. V Klubu prekmurskih študentov trenutno največ pozornosti posvečajo pripravi »Bujte repe«, tradicionalne prekmurske zabave v Ljubljani, in menijo,

da študentov ni treba posebej seznanjati z dnevom študentov, saj so dobili informacije o njem iz univerz v Mariboru, Ljubljani in Kopru.

V Prleškem študentskem klubu se trenutno pripravljajo na 1. december, dan boja proti aidsu, ko bodo v Ljutomeru postavili stojnico in mlade opozarjali na nevarnost bolezni. Z mednarodnim dnevom študentov niso seznanjeni in so prepričani, da tudi večina

študentov zanj ne ve. Enakega mnenja so tudi v Klubu lendavskih študentov in tako ob njem ne pripravljajo posebnih aktivnosti.

Kot kaže, v deželi ob Muri ni zanimanja za mednarodni dan študentov in se študentski klubi bolj posvečajo drugim stvarem, za katere menijo, da so za naše študente pomembnejše.

Vanja Poljanec,
foto: J. Z. in V. P.

Vaša čustva

Ne morem verjeti

Skoraj vsak dan se srečava na tistem ozkem hodniku. Dober dan in kako si ali pa kakšna vljudnostna fraza o vremenu je vse, kar si izmenjava. Včasih še tega ne. Greš samo mimo, kot greš mimo nekoga, ki ga naključno poznaš in se mu pozdraviš, če se ti že da. Sicer pa greš kar mimo, kot saj te še opazim ne. Ne morem verjeti, da sva to midva. Da je dež, sonce in mraz edina tema, ki jo zmoreva. Nekoč je bilo drugače. Veliko sva se pogovarjala, velikokrat sva skupaj reševala stvari in debatirala, kako bi bilo najbolje. Vsak dan si stokrat prišel k meni ali jaz k tebi, da bi te lahko kaj vprašala. Tako prijetni dnevi so bili in tako sem se veselila tega ozkega hodnika, saj sem vedela, da bom tam srečala tebe. Igra, ki jo igrava danes, mi ni prav nič všeč. Kaj me briga, kakšno je vreme in jaz sem v redu. OK? Drugič me vprašaj kaj pametnejšega.

Suzana

Vaše pesmi

Življenje

Poskušaj verjeti,
da je življenje vredno življenja,
da je preteklost le spomin
na nekaj, kar je minilo
in se ne vrne nikoli več.
Četudi je sedanjost kratka in boleča,
četudi je prihodnost siva in nejasna,
verjemi, da je vsa
mladost našega življenja
v besedah išči, upaj in čakaj.

Mirjana L.

Pridi sonce

Pred mano je neskončen dan,
vzamem kitaro in zaigram,
naj sonce nasmeje se
in ptice zažvrgole.
Sivo jutro izgini zdaj,
nočem pogledati nazaj,
z jutrom nov dan se prične
in ni pomembno, kaj počne,
kje hodi, s kom zdaj je,
ker vem, da konec je.
Z jutrom v nov dan sem šla,
da srečo bi našla,
obrnila nov list sem življenja,
sivo jutro, nočem več trpljenja,
dan brez solz, hrepenenja.

Sonja

Jesenski dan

Zdaj je jesenski dan,
kje je poletje,
kje je tvoje zavetje?
Trudim se,
da bi zopet ljubila te,
da bi ti oprostila vse,
a tega res ne morem,
oprosti, a moje srce ni kamen,
pa četudi vse na lahko vzamem.
Moje srce si ti izkoristil
in ga potem na stransko pot potisnil.

Simona

Ker so informacije najbolj zanesljive iz prve roke, smo se o mednarodnem dnevju študentov in študentski problematiki pogovarjali s prekmurskima študentoma

Boštjan Ovsenjak,
Murska Sobota:

»Sem že slišal zanj, mislim pa, da bi ga morali bolj poudarjati, še posebej na fakultetah, ki imajo mednarodno izmenjavo študentov. Tudi sam se dogovarjam, da bi šel prihodnje leto za šest mesecev v Budimpešto, saj bi si tako lahko nabral nekaj izkušenj iz mednarodne ekonomije in doživel študij v tujini. Študij na naši fakulteti je dober, težava se bo pojavila le, če bo država uvedla šolnine, saj si mnogi

mladi, čeprav imajo potencial, študija ne bodo mogli privoščiti in bodo ostali brez želene izobrazbe, še posebej pri nas v Prekmurju, kjer je standard že tako zelo nizek in marsikdo komaj pokriva stroške študija v Mariboru, Ljubljani ali Kopru.

No, učim se dosti, priznati pa moram, da grem pogosto po naporu dnevu s prijatelji na pijačo ali v kino. Na tradicionalni zabavi, kot je za Prekmurce »Bujta repa«, pa nikoli ne manjkam.«

Lidija Magdič, Gomilica:

»Slišala sem, da je 17. november mednarodni dan študentov, kaj več pa o njem ne vem. Tudi med študijem v Ljubljani nikoli ni bilo omembe mednarodnega dneva študentov. »Praznova!« se je samo dan Univerze. Glede na to, da sem s študijem skoraj pri koncu, ne razmišljam več toliko o študentskem življenju ali problematiki. Vsekakor težave predstavlja pomanjkanje študentskih sob, se mi pa zdi zelo nepošteno, da bodo po novem študentske domove gradili, vsaj deloma, z denarjem študentskega dela – torej bo del denarja delodajalec moral dati tudi za študentski dom. To se mi ne zdi pošteno, saj je prek študentskega servisa delal študent, in če že kdo, potem naj on dobi ta denar.

Subvencioniranje študentske prehrane se mi zdi dobra ideja, čeprav cene bonov v nekaterih restavracijah po Ljubljani niso preveč poceni. Je pa vseeno bolje kot plačati celotno ceno. Kakovost študija je odvisna od vsake fakultete, tako da o tem ne morem soditi, mislim pa, da tudi študij na fakulteti ni več tisto, kar je bil. Prav je, da ima vsak možnost študirati, nekateri to pač izkoriščajo, če pa bo država uvedla visoke šolnine za vse študente, pa bo to vodilo k nastanku elite izobražencev, kar pa tudi ne bo v redu.

Drugeče pa je študentsko življenje dokaj dobro obdobje življenja, ko nisi več popolnoma odvisen od staršev, a še vseeno toliko odvisen od drugih, da uživaš določene ugodnosti, ki jih pozneje ne boš mogel več.«

Madžarska mladinska konferenca v Lendavi

Različen položaj mladih Madžarov v zamejstvu

V Lendavi je potekala od 14. do 16. novembra v organizaciji Društva mladih Lendava Life deseta seja madžarske mladinske konference. Konferenca deluje v okviru Ministrstva za otroke, mladino in šport Republike Madžarske, njeni člani pa so mladinska društva iz Madžarske in z vsega sveta zunaj meja Madžarske, kjer živi madžarska manjšina.

Life Daniel Magyar je povedal, da je bila madžarska mladinska konferenca ustanovljena leta 2000 v Budimpešti, da bi tako ob izmenjavi izkušenj lahko aktivneje sodelovali pri sprejemanju ukrepov na državnih nivojih, ki bi izboljšali možnosti uresničevanja interesov mladih v matični državi in zunaj meja.

V petek je minister Gyurcsany slovesno odprl informacijsko pisarno Agora v Mlinski ulici 3 v Lendavi, osrednje dogajanje pa se je začelo v soboto s poročili predstavnikov posameznih regij, ki so se konference udeležili z referati o svojem delu in težavah mladih v posameznih regijah. Državni sekretar na madžarskem ministrstvu za zaposlovanje in delo Gabor Csizmar je predaval o

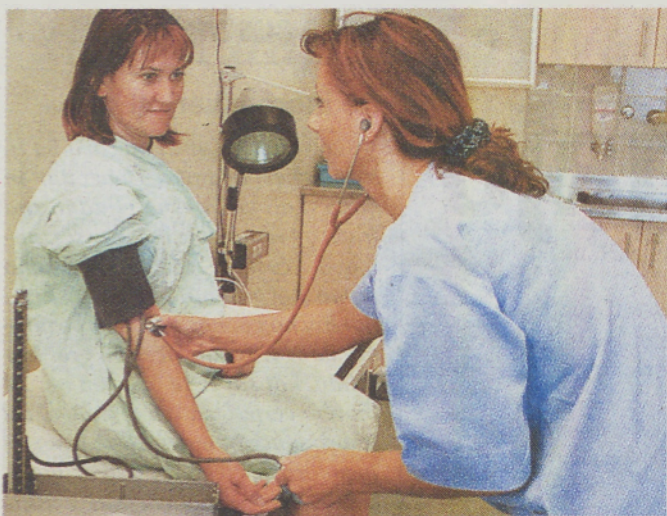

Mlade so v Lendavi najbolj zanimali položaj v zamejstvu živečih mladih Madžarov po vključitvi v Evropsko unijo in možnosti zaposlovanja.

možnostih zaposlovanja mladih, ki živijo v zamejstvu, po vključitvi v Evropsko unijo. Državni sekretar na Uradu Vlade Vilmos Szabo je govoril o v zamejstvu živečih Madžarih po vključitvi v Evropsko unijo, državni podsekretar na Ministrstvu za otroke, mladino in šport Tamas Ocsovai pa je vodil razpravo o poročilu o prejšnjih sejah Madžarske mladinske konference. V pogovorih so ugotovili, da imajo v zamejstvu živeči Madžari v različnih državah tudi precej različne težave, največje težave pa imajo manjšine na območju Transilvanije in okolice.

Informacijska pisarna Agora v Mlinski 3 v Lendavi je odprta vsak delovni dan od 7. do 15. ure, v njej pa bodo s pomočjo Jožefa Koprivca, ki bo skrbel za aktivnosti na tem področju, mladi lahko dobili informacije in usmeritve s področja izobraževanja, o natečajih, o Evropski uniji in podobno.

J. Ga.

Kakšen je optimalni krvni tlak?

Strokovnjaki ugotavljajo, da je vrednost zgornjega tlaka med 140 in 160 mm živega srebra, spodnjega pa med 90 in 100 mm živega srebra označena kot blaga hipertenzija. Če obe vrednosti rahlo odstopata, ju je mogoče znižati z več ukrepi. Če je odstopanje veliko, pa mora bolnik začeti uživati zdravila. Vendar pa je dobro, če je teh manj in si skuša bolnik pomagati z naravnimi sredstvi, kar mu omogoča, da bo za svojo bolezen porabil manj zdravil.

Za zdravljenje visokega krvnega tlaka obstaja več vrst zdravil, katero pa je primerno za posameznega bolnika, lahko presodi le zdravnik. Strokovnjaki priporočajo, da se bolnikom predpiše dve zdravili, saj sta obe hkrati učinkovitejši kot pa vsako posebej. Bolnik se s kombinacijo dveh zdravil v nizkih odmerkih izogne tudi stranskim učinkom enega samega zdravila v velikih količinah.

Najpogostejši stranski učinki zdravil

Ob zaužitju zdravil najpogosteje pride do utrujenosti in potrtosti, kar je znak, da imajo lahko zdravila tudi svoje stranske učinke. Ti učinki so lahko posledica samega znižanja krvnega tlaka, še posebej, če je bil ta prej več let visok. Bolniki, ki se jim je z jemanjem zdravil krvni tlak v pol leta znižal na normalno raven, lahko odmerke postopoma zmanjšujejo ali celo opustijo. Slednje velja predvsem za tiste, ki so tudi z lastnim načinom življenja pripomogli k trajnemu znižanju svojega krvnega tlaka. Vendar lahko o tem odloča le zdravnik, saj sicer obstaja nevarnost, da bi se krvni pritisk znova povisil, kar bi pomenilo nevarno hipertenzivno krizo.

Nekatera zdravila so lahko tvegana za še nerojenega otroka. Nekatera pa so takšna, ki jih lahko uživajo tudi nosečnice. O tem se je treba posvetovati z zdravnikom, ki bo odločil, ali je treba zdravila med nosečnostjo zamenjati ali ne.

Prehrana bolnikov

Prehrana naj bo po možnosti čimbolj raznolika. Če je le mogoče, naj bolnik shujša, da bo njegova telesna teža normalna. Prehrana naj bo čim manj soljena in začinjena, namesto tega naj bo v njej več zelišč in začimb brez natrija. Vsebuje naj približno 2000 do 4000 mg kalija. Zato so priporočljivi krompir, zelenjava, stročnice in sadje, npr. banane, marelice ali orehi. Beljakovine naj bi predstavljale 15 odstotkov dnevne prehrane. Rastlinske beljakovine najdemo v krompirju, stročnicah in žitaricah. Imajo prednost pred živalskimi, saj ne vsebujejo maščob in holesterola. Holesterola naj bi bilo v prehrani le do 300 mg dnevno, pri čemer je treba poudariti, da ga telo proizvaja tudi samo, zato ni nujno, da bi ga skušali vnesti še s hrano. Omejiti je treba maščobe na največ 30 odstotkov in energijo normalizirati z vzorcem maščobnih kislin, ki jih delimo na nasičene in nenasičene. Živalske maščobe vsebujejo nasičene kisline, zato so manj priporočljive, rastlinske pa nenasičene. Teh lahko uporabljamo več, najdemo pa jih že v različnih oljih, kot so sončnično, lešnikovo, mandljevo ali koruzno olje.

V žitaricah, krompirju in stročnicah najdemo tudi veliko ogljikovih hidratov, ki so prav tako potrebni za zdravo življenje. Človekovo telo jih dnevno potrebuje od 50 do 60 odstotkov. Bolnik naj uživa tudi primerno količino vitaminov in mineralov. Balastnih snovi pa naj bo dnevno od 30 do 40 gramov. Zmernost je potrebna pri pitju alkohola, saj naj bi bile količine omejene na 4 decilitre dnevno za moške in 2 decilitra za ženske. Bolje je, da bolniki pijejo več mineralne vode, revne z natrijem.

Znižanje krvnega tlaka po naravni poti

Naravne poti naj se uporabljajo zlasti na začetku zdravljenja, saj se lahko bolnik tako izogne prehitremu delovanju stranskih učinkov zdravil. Tako naj raje uporabljajo vodne terapije po Kneippu s kratkimi mrzlimi dražljaji v obliki oblivov, obkladkov ali kopeli. S tem bo izboljšana regulacija krvi skozi vegetativni živčni sistem. Tudi ultravijolična oziroma sončna svetloba deluje dobrodejno, saj vzbuja v telesu nastanek vitamina D. Ob tem pa je zelo pomembna sprostitvev. Z različnimi vajami podnevi in tudi zvečer je mogoče bistveno ublažiti stres, še posebej, če mu je človek izpostavljen dalj časa.

V savni si lahko bolniki krepijo vegetativni živčni sistem. Za ohlajanje je najboljša prha. Bolniki se lahko previdno potapljajo v mrzlih bazenih, vendar le tisti, katerih krvni tlak je kolikor toliko stabilen.

Kako pa je s telesno aktivnostjo?

Telesna aktivnost je še posebej učinkovita pri mladih ljudeh. Ugodno vpliva na krvni tlak, zato je smiselna vsakodnevna vadba v različnih oblikah vsaj 30 do 40 minut. Med njo spadajo tudi hoja, joga, kolesarjenje ali plavanje. Kdor se prvič ali po daljšem času znova telesno aktivira, naj se pred tem posvetuje z zdravnikom.

Mnogi se sprašujejo, ali so lahko ljudje z visokim krvnim tlakom vrhunski športniki. Lahko, vendar se morajo pred tem posvetovati z zdravnikom o zdravilih, ki bi bila zanje primerna.

Ali je mogoče krvni tlak trajno znižati? Če je zdravljenje dosledno, je uspeh skoraj zagotovljen, saj so le redki primeri bolnikov, pri katerih krvnega tlaka nikakor ni bilo mogoče znižati trajno ali za daljši čas.

Priredila: Eržika Vereš

POMURSKKE LEKARNE

www.pomurske-lekarne.si

Konjunktivitis

Vnetje očesne veznice

Oko je vsakodnevno izpostavljeno najrazličnejšim zunanjim dejavnikom. Cvetni prah, živalska dlaka, smog, dim, veter, močno sonce, bakterije in virusi lahko povzročijo vnetje očesne veznice – konjunktivitisa.

Očesna veznica je tanka opna, ki pokriva notranjo stran veke in je ukrivljena nazaj, tako da pokriva beločnico. Njena naloga je, da pomaga ščititi oko pred tujki in okužbami.

Vzroki vnetja

Bolezen delimo na dve skupini:

Nenalezljivi konjunktivitis je lahko *alergično vnetje očesne veznice*, ki ga povzročijo alergeni, denimo hišni prah, dim in kozmetični izdelki. *Iritacija očesa* je mogoča posledica močne svetlobe v solarijih, na snegu, pri varjenju ... Do vnetja lahko pride tudi *pri različnih boleznih*, npr. pri psoriazi.

Nalezljivi konjunktivitis, ki je posledica *virusne ali bakterijske okužbe*.

Znaki

Običajno je konjunktivitis lahko razpoznaven, saj je najpogostejši vzrok za »rdeče oči«. Pogosto se pojavi pri prehladih in alergijah. Pri bakterijskem konjunktivitisu je ponavadi očesni izloček gost in bel ali svetlo rumen, zjutraj pa povzroči zlepljene veke. Pri virusnem in alergijskem konjunktivitisu je izloček navadno prozoren. Oko skeli, srbi in se solzi, pojavita pa se tudi rdečina v očesu in lokalna otekline.

Zdravljenje

Zdravljenje konjunktivitisa je odvisno od vzroka za nastanek vnetja. V prvi vrsti lahko ublažimo težave z nežnim umivanjem vek s tekočo vodo in čisto krpo. Pri tem moramo paziti na čistočo, saj se bakterijske in virusne okužbe zelo hitro širijo z dotikom rok na oči, zato je treba brisače in krpe, ki jih uporabljamo, ločiti od drugih.

Pri alergijskem konjunktivitisu smo si v veliko pomoč sami. Prvi ukrep je, da se izogibamo alergenu, to je vzroku za nastanek alergije. Če znaki

razkrivajo zdravilne skrivnosti

ostanejo, uporabimo kapljice za oči, ki vsebujejo antihistaminik in vazokonstriktor. Prvi blaži vnetje in sklenje, drugi pa oži žile in zmanjša pordelost in otekline v očesu.

Pri akutnem stanju lahko uporabimo po 1 kapljico na tri ure, pri daljši uporabi zadostuje 1 kapljica od dva- do trikrat na dan. Omenjene kapljice za oči se dobijo v lekarni brez recepta.

Bolniki s kontaktnimi lečami med zdravljenjem ne smejo nositi leč, ker bi se zamotnile.

Bakterijski konjunktivitis zdravimo z antibiotičnimi kapljicami in mazili za oči, ki jih predpiše zdravnik. Velikokrat je potrebno tudi kombinirano zdravljenje z antibiotiki in kortikosteroidi, vsebuje jih lahko eno zdravilo. Antibiotična zdravila se včasih uporabljajo tudi za zdravljenje virusnih okužb, če se hoče preprečiti sekundarna okužba. Sicer pa za zdravljenje virusnih okužb predpiše zdravnik zdravila s protivirusnim delovanjem. Zdravila s kortikosteroidi se ne uporabljajo pri bolnikih s herpesno okužbo veznice.

Zdravnika obiščite, če:

- je očesni izloček obilen, gost in bel oz. svetlo rumene barve in vam moti vid,
- se vam vnetje veznice večkrat ponavlja,
- imate letoletni alergijski konjunktivitis,
- ste nosečnica ali doječa ženska,
- je bolnik otrok, mlajši od 6 let,
- ste bolnik z glavkomom.

Andreja Urbančič, mag. farm.

Kaj se skriva v grozdju?

Grozdna jagoda je pravi čudež narave. Spodbuja imunski sistem, varuje pred srčnim infarktom, aktivira živčni sistem in krepi kratkoročni spomin. Tudi v vinu je ohranjenih mnogo zdravilnih lastnosti. Strokovnjaki ameriške univerze v Buffalu so celo ugotovili, da redno, zmerno (en dl na dan) pitje belega vina izboljša delovanje pljuč. V grozdnih jagodah so vsi vitamini B (izjema je le B12), vitamin C in mnogo mineralnih snovi. Izvlečke iz grozdja pa vse pogosteje uporabljajo tudi v kozmetični industriji: v različnih kremah in losijonih. Iz lupine grozdne jagode dobivajo naravno zaščito za celice. Kozmetična podjetja to lastnost grozdja s pridom izkoriščajo. Krema in maske z rastlinskimi flavonoidi so zaradi svojega antioksidantnega učinkovanja dobra zaščita pred prezgodnjim staranjem.

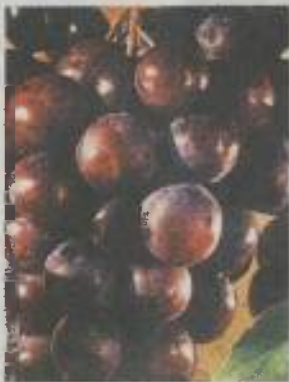
Tudi sladka notranjost grozdne jagode je uporabna. Je bogata z vitamini, encimi in mineralnimi snovmi (magnezijem, kalcijem, kalijem) ter drugimi elementi (selenom, cinkom, železom, manganom). Kot sestavni del krem lahko ta mešanica pospeši obnavljanje celic v koži, pomaga odluščiti odmrle kožne celice in gladi majhne gubice.

Vendar pa je treba razlikovati med potrtostjo in dejansko depresijo. Če smo zaradi katerega koli vzroka nekaj časa na tleh, je pretirana zaskrbljenost odveč. Če pa čutimo, da sami ne bomo zmogli poti iz potrtosti, če tonemo vedno globlje, je treba poiskati pomoč.

Magnezij proti stresu

Magnezij v primernih količinah blagodejno deluje proti stresu, saj širi žile in zmanjšuje krvni tlak ter zavira izločanje adrenalina. Je generator srca in mišic, ker uravnava srčno sinusno krivuljo in pospešuje živčne impulze v mišicah. Deluje tudi kot pomirjevalo, ker blagodejno vpliva na vegetativni živčni sistem, sprošča ožilje možganov in odpravlja glavobol.

Se vam zdi, da ste nenehno pod pritiskom, slabih živcev in se ne morete naspati? Morda vam primanjkuje mineralnih snovi, predvsem magnezija, ki blaži živčne napetosti in je pomemben za pravilno delovanje telesnih procesov. Magnezij je nujno potrebna mineralna snov, ki je telo ne more tvoriti. V celicah kosti, srca in mišic se pojavlja pogosteje kot drugi minerali. Posebno pomembna je njegova vloga v stresnih situacijah. Magnezij je brez dvoma odlično antistresno sredstvo, ki uravnava številne telesne procese. Od njega je odvisno delovanje približno 300 encimov presnove, in čeprav ga je v človeškem organizmu le 25 gramov, je življenjsko pomemben.

Cene na tržnicah

Sadje in zelenjava	Murska Sobota	Gornja Radgona	Ljutomer	Maribor
Jabolka	200	220	150	150-220
Hruške	300	390		420
Pomaranče	350	380	290	390
Limone	300	390	290	390
Banane	150-200	180	150	190
Kivi	750	1.100	550	990
Solata kristalka	400	400	490	440
Solata puterica	400	380	550	520
Zeleno zelje	100-120	105-130	130	130
Rdeče zelje	100	140	180	200
Ohrovt		480	350	400
Radič	500	460		460
Kumare	250		450	450
Korenček	300	350	250	290
Paradižnik	350	520	490	550
Paprika	150-250	200	500	390
Čebula	150		80-120	180
Čebula srebrnjak		360	290	370
Endivija	350	310	350	350
Peteršilj	600	680	650	600
Cvetača	500	460	500	480
Fižol (zmje)	450-500	420	550	465
Česen	350	420	390	380
Zelena	350	450	400	410
Por	450	400	480	490
Jajca	20-24	25	24	22-24
Domači med	1.000-1.100	1.100	830-1.030	1.100
Kaki		450	490	490
Rdeče grozdje	450		490	250-500
Belo grozdje	450	530	490	1.450
Orehi jedra	1.000-1.500	1.400	1.100	490
Bučke			490	330
Kislo zelje	400	350	290	990-1.390
Suhe slive		1.400	800	950
Ananas	750	510	600	490
Grenivke	550	490	340	

BESSEDE MODE

Znavdihom

«Navdih lahko najdeš vse povsod ... v kupu CD-jev ali v knji na srajci. Če znaš gledati z očmi. VSE JE TAM.» Paul Smith

Ne glede na to, kaj bomo počeli ob koncu iztekajočega leta, bi nam navdih prav prišel. Mogoče že zato, da bi kakšno jutro lažje vstali. Sicer pa se večina prinja, da lahko dobra ideja poteka marsikatero rojstnodnevno in letoletno darilo ali darilo kar iz novega. Slednjega smo še najbolj ljubili, saj je presenečenje že pol zgodbe, zaradi katere si bomo posebej zapomnili.

Zgodba je pravzaprav tista, ki nam jo odaja. Eno zgodbo kupujemo s knjigo, ki jih kupimo, in drugo zgodbo ustvarjamo sami, ko darilo pripravimo in ga izročimo na poseben in nepozaben način. In zgodba je že v glavi obdarovanca, ki jo potem pripoveduje naprej, seveda glede na to, kaj je vse doživljal. Navdih to velja veliko več, kot smo včasih pripravljali priznati. Darilna ideja je zmeraj tista, ki nam

prva pade v oči, in ponavadi o njej ne razmišljamo več kot tisto sekundo, ko jo kupujemo. Če hočemo narediti boljši prvi vtis, je darilo vredno odeti v primeren ovitek. Tudi torbica je lahko ovitek in ni nujno, da je le iz papirja. Primerni so tudi usnje, svila, saten, plastični trakovi, rafija, ratan, školjke, bleščice, plisirani potierster in še in še. Vse skupaj je lahko še obšito, našito, izvezeno, obkvačkano ipd. Vzorci naj sledijo domišljiji. Lahko je tudi motiv cvetlic s spomladanskega travnika ali listov z zadnjega nabiranja kostanjev. Domišljija naj nam pomaga pri oblikovanju, da bomo bližje temu, kar želimo sporočiti.

Veliko daril je pravokotnih oblik. Knjigo, ki je ena od njih, je lahko primerno tudi zaviti v papir, ki smo ga prej oblepili z bleščecimi ovitki čokoladnih dražejev. Seveda prinašajo taka opravila dvojni užitek posebej še, če smo sladokusci in se kdaj pa kdaj tudi pregrešimo.

Dobra ideja premaga vsak strah – bodisi pri reševanju matematične naloge, pri oblačenju za letoletno zabavo ali pri izbiri daril in ovitkov.

Tatjana Kalamar M.

Sveti svet prim. mag. Katarina Belovica, dr. med. in Gordana Toth, univ. dipl. inž. živil. tehn.

Brokoli v vsakodnevni prehrani

Brokoli je podoben cvetači in je z botaničnega vidika predstopnja cvetača. Oblikuje majhna socvetja. Jemo mlade liste in mehke dele cvetja. Brokoli ima visoko prehransko vrednost. 100 g brokolija vsebuje približno 3 g beljakovin, 3,1 g ogljikovih hidratov in 3,1 g prehranskih vlaknin. Ima tudi zelo nizko energijsko vrednost, in sicer 100 g brokolija ima 27 kcal. Vsebuje veliko rudnin (železo, kalcij, natrij, kalij, fosfor in cink) in vitaminov (vitamin B1, B2, niacin, vitamin C, folna kislina, vitamin A in vitamin E). Brokoli je tudi bogat s številnimi antioksidanti, kot so karotenoidi, flavonoidi in fenoli.

Mnogi znanstveniki ugotavljajo, da je brokoli močno varovalo pred rakom. Kot temno zeleno zelenjavo ga pogosto uvrščajo v raziskave, ko ugotavljajo, katere jedi vsebujejo protirakave snovi. Brokoli še posebej zavira raka požiralnika, želodca, debelega črevesa, pljuč, grla, prostate, ustne votline in žrela. Spada med križnice, le-te pa vsebujejo veliko snovi, ki preprečujejo raka, na primer indolov, glukozinolatov in ditiolionov. Brokoli je zaradi večjih koncentracij klorofila izjemno

učinkovit pri zaviranju mutacij celic, ki napovedujejo raka. Brokoli celo pomaga zavirati raka materničnega vratu. Z raziskavami so odkrili, da so bile ženske, ki so jedle brokoli, manj dovzetne za raka materničnega vratu. V neki raziskavi so raziskovali brokoli in drugo temno zeleno zelenjavo ter ugotovili, da zavira raka pljuč pri kadilcih in pri tistih, ki so kajenje opustili v zadnjih petih letih.

Tisti, ki so jedli brokoli ali drugo temnozeleno zelenjavo po trikrat na teden, so bili v dvakrat večji nevarnosti za pljučnega raka v petletnem obdobju po opustitvi kajenja kakor tisti, ki so zelenjavo jedli vsak dan.

Obveljalo je mnenje, da snovi v zeleni zelenjavi delujejo kot zaviralci razvoja raka, ki grozi še leta po izpostavljenosti rakotvornim snovem, ki jih najdemo v tobačnem dimu.

Kako lahko brokoli pripravljamo?

Brokoli lahko skuhamo v pari ali pa na hitro v vodi, samo toliko da se malo zmehča. Lahko pa ga uživamo tudi surovega.

Dodatne pol skodelice brokolija na dan lahko pomaga pri varovanju pred več vrstami raka, še posebej pred pljučnim.

Juha iz brokolija (za 4 osebe)

400 g brokolija, 300 g krompirja, 750 ml vode, 4 stroki česna, 50 g manj mastne sladke smetane (z 10 % maščobe), mleti poper

Brokoli razrežemo na majhne koščke, prav tako tudi krompir in oboje skuhamo. Ko je zelenjava skuhana, jo zmeljemo z mešalnikom. Dodamo začimbe in sladko smetano.

Na osebo: 200 kcal, 40 g maščob, vlaknine ++.

Moje rože

Dišeča lončnica

Gardenija je ena od lončnic, ki zelo prijetno diši. Izhaja iz daljne Kitajske in zahteva nekoliko več nege, sicer pa to poplača s cvetenjem. Cveti skoraj vse leto, najbolj pa od maja do septembra. Rastlina ima dvojno okrasno vrednost – v listih, ki so usnjeni in bleščeči, in v cvetovih, ki so vrstnati, v začetku beli, pozneje pa umazano bele do rumene barve.

Najbolj ji ustreza svetlo rastišče, ki mora biti zaščiteno pred močnim soncem, torej uspeva na ne prevročem soncu in v polsenci. Zalivanje naj bo izključno z mehko vodo. Zahteva več rosenja z mlako vodo, potrebuje namreč visoko zračno vlago. Temperatura, kjer nam krasi prostor, mora biti – podnevi 20 °C, ponoči 16–17 °C. Večkrat delamo napako, ker imamo prevroč prostor, posledica pa je, da rastlina samo bujno raste in odvrže cvetne nastavke. Cvetela pa ne bo tudi, če nima dovolj hranil. Lončnica namreč potrebuje kar precej hranil in železa. Zaradi pomanjkanja ima bledikave liste. Rastlino zalijemo s sequestrenom. Razmnožimo jo s potaknjenci. V začetku jo presajamo vsako leto, pozneje pa vsako drugo ali tretje leto. Zahteva gozdno prst. Uspeh je odvisen od več dejavnikov: od substrata, lege, hranil, temperature, vlage itd. Idealno mesto v sobi je okenska polica, ki je dovolj široka in ki ni izpostavljena soncu. Skrivnost lepe zdrave rastline je, da jo imamo bolj na očeh, drugače nam bo stagnirala.

Privoščite si in si kupite lončnico, ki se imenuje GARDENIJA, ali pa zaupajte željo prijateljem, da vam jo prinesejo ob obisku.

Olga Varga

Depresivnost ne izbira

Depresija je bolezen, ki ima svoje čustvene ali fiziološke vzroke, prizadeva pa oba spola, čeprav ženske pogosteje kot moške.

Ugotavljajo, da približno petina prebivalcev civiliziranega sveta trpi zaradi te bolezni, in vsak deseti od njih naj bi si vsaj enkrat že poskušal vzeti življenje. Ženske se največkrat zaprejo vase, postanejo preveč mirne in apatične, moški pa so na začetku boleznii agresivni, razdražljivi, pijejo preveč alkohola in so tudi zaradi tega v bistvu bolj ogroženi.

Nezaželen glavobol

Glavobol se najraje pojavi pred zabavo, pomembnim sestankom ali pred odhodom na dopust. Skratka, »napade« vedno takrat, ko je situacija napeta in stresna. Kaj lahko naredimo pri napadu migrene ali drugih glavobolov? Običajna tableta proti bolečinam pogosto ne pomaga, saj ni primerna za vse vrste glavobola. Prva pomoč je počitek v zatemnjeni sobi, mir in hladni obkladki na čelu. Pogosta napaka je doziranje zdravil. Zaradi upanja, da bo minilo, in iz strahu, da bi vzeli preveč, vzamemo sredstvo proti bolečinam prepozno in premajhno dozo. Bolje je, da vzamemo močnejši odmerek takoj, ko se pojavi prvi znak, in tako ustavimo napad. Mešanje raznih zdravil proti bolečinam z različnimi drugimi snovmi ni priporočljivo. Pri migreni pomaga tudi od 400 do 600 mg magnezija na dan in izbrana prehrana. Dokazali so, da ogljikovi hidrati v krompirju preprečujejo napad. Tudi tablete iz repuha lahko omilijo napad.

Ilijemo s kisló smetano, solimo in prevremo. Vse skupaj dobro premešamo in ponudimo.

Rulada z vinsko kremo

4 jajca, 100 g sladkorja v prahu, 1 vanilin sladkor, 100 g moke, 30 g škrobne moke, 1/2 pecilnega praška

Sestavine za nadev: 15 g želatine, 70 g sladkorja, 25 cl belega vina, 2 cl limoninega soka, 25 cl sladke smetane

Rumenjake penasto zmešamo s 3 cl vode, sladkorjem v prahu in vanilin sladkorjem. Beljake stepemo v trd sneg, ki ga z moko, škrobno moko in pecilnim praškom previdno vmešamo v rumenjakevino maso. Biskvitno maso damo v pekač, ki smo ga obložili s papirjem za peko. Pečemo 15 minut. Pečen biskvit zvrnemo na prt, odstranimo papir, s prtom zvijemo in pustimo, da se ohladi. Ohlajen biskvit razvijemo, položimo na papir, premažemo z vinsko kremo, zvijemo in postavimo na hladno. Ohlajeno rulado posipamo s sladkorjem v prahu in narežemo.

Priprava nadeva: Želatino zmehčamo v hladni vodi. Vino, sladkor in limonin sok zavremo. Želatino ožamemo in v vinsko-sladkorni mešanici raztopimo ter postavimo na hladno. Smetano stepemo in jo vmešamo v ohlajeno maso.

Pikantni puranji zrezek

600 g puranjih prsi brez kosti, 120 g prešane šunke, 120 g trdega sira, 160 g mesnate slanin, 5 cl olja, sol, poper

Puranje prsi v hladni vodi splahnemo, s krpo osušimo in narežemo zrezke na pol centimetra debelo. Na deski jih rahlo potolčemo. Na zrezek položimo tanko rezino šunke in sira. Prepognemo tako, da se robovi mesa stikajo, robove pa potolčemo. Na desko damo rezine slanin, ki jih do polovice jih prekrijemo z nadevanim zrezkom, drugo polovico pa prepognemo na zrezek. Pripravljene zrezke solimo in popramo.

Damo jih v pomaščen pekač in pečemo v ogreti pečici 15 minut pri 180 °C.

Pire iz bučk

1000 g bučk, 300 g krompirja, 30 g masla, 50 g čebule, 10 cl kisle smetane, 80 g svežih šampinjonov, sol.

Bučke v hladni vodi operemo in olupimo. Narežemo jih na kocke in v slani vodi skuhamo. Krompir olupimo in prav tako v slani vodi skuhamo. Odcedimo in vse skupaj pretlačimo. Pretlačenim bučkam in krompirju dodamo na maslu prepraženo sesekljano čebulo in šampinjone, ki jih za-

Našega predilnika

ČASAR, ljubarski mojster Diana

Ohrovtova kremna Juha

100 g ohrovta, 150 g graha, 10 g moke, 30 g masla, 50 g čebule, 10 g česna, 50 g hrenovk, 10 g kostne juhe, sol, poper

Ohrovt in grah skuhamo v kostni juhi, če je ni, pa v slani vodi, ki ji dodamo jušno kocko. Čebulo in grah skuhamo v kostni juhi, če je ni, pa v slani vodi, ki ji dodamo jušno kocko.

Premažemo in na majhnem ognju prevre. Potrebi še začini. Za popestritev okusa na drobne kocke narežemo hrenovko, ki jo prekuhamo v juhi.

Andrej Cimer, vodja pisarne

KURILNO OLJE

VELIKA
NAGRADNA IGRA!

OD 15. 9.
DO 31. 12. 2003

080 22 66

Ob nakupu Petrolovega kurilnega olja sodelujete v nagradnem žrebanju, kjer bomo 16. gospodinjstvom

VRNILI CELOTNO KUPNINO.
Od 15. septembra pa vse do konca decembra bomo vsak teden izžrebali enega nagradenca. Za informacije in naročila pokličite 080 22 66.

Nagradna igra velja v obliki dobrot na kartici Magma. Nagradenci bodo obveščeni po pošti. Pravila igre in imena nagradencev bodo objavljena na strani www.petrrol.si.

PETROL

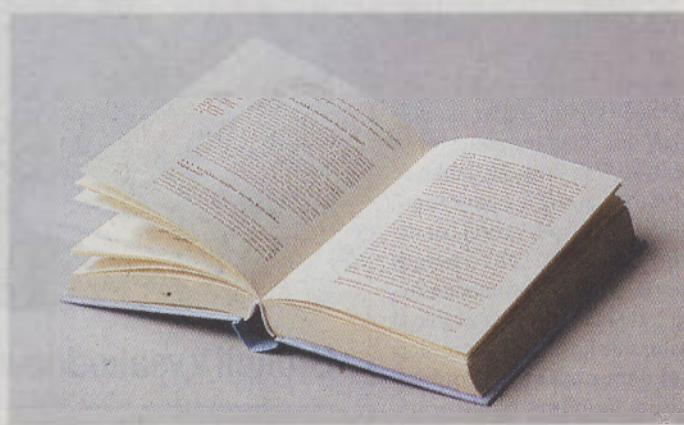
Piše: Katica Mladenović, prof. ped.-soc.

Učenje kot proces komuniciranja

Učenje obsega didaktični trikotnik, torej učitelja, učenca in učno snov. Vsi dejavniki vplivajo drug na drugega, pozitivno in negativno.

Pri posameznih predmetih bi bilo treba upoštevati nove teorije konstruktivizma. Učni proces naj bi zajemal preproste in zapletene oblike učenja, ki vodijo k učenju z razumevanjem in vpogledom. Dijaka je torej treba spodbuditi k sodelovalnemu učenju, ga pripraviti do tega, da sproti osmišlja, primerja, razčlenjuje, loči, povezuje posamezne podatke, informacije, letnice. To vodi do globljega razumevanja in trajnejšega znanja. Dijak je pozornejši na informacije, ki ga zanimajo. Lažje tudi obnovi informacije, če so bile ustrezno skladiščene v spominu, povezane s preteklim znanjem in izkušnjami ter utrjene.

Velikokrat se sliši in je tudi res, da za tako učenje ni časa, ker je preveč snovi, učbeniki so

prezahtevni, razredi preveliki in mentalno raznoliki, učitelji pa slabi. Zato prehitro nastopi pozaba, ki je hitrejša, če ima dijak manj delovnih in učnih navad in če je učitelj tradicionalen avtokratični formalist.

Konstruktivni učitelj v komunikaciji

Pri kakovostni komunikaciji učitelja ne moremo mimo kon-

struktivizma, zlasti socialnega. Vzpostavi naj enakovreden odnos do dijaka in dvosmerno komunikacijo. Tak odnos je prijaznejši, toplejši in zabavnejši. Res pa je, da je dvosmerna komunikacija zahtevnejša za oba. Če jo znata vzpostaviti, je kakovost pouka gotovo večja. Izboljšajo se socialni odnosi v razredu, razumevanje snovi in pozornost. Enosmerna komunikacija naj se stalno prepleta z dvosmerno. Učitelj naj spodbuja sproščeno komunikacijo, ki pa naj poteka tudi po določenih zakonitostih. Najpomembnejša je komunikacija, ki vodi k motiviranju dijaka za intenzivnejše in kakovostno učenje, vendar naj bo individualizirana, torej prilagojena posebnostim vsakega dijaka glede na njegove sposobnosti, predznanje, znanje, navade, hitrost razumevanja in učenja. Znanja ni mogoče preprosto prenesti na dijaka. Učiteljeve besede vzbujajo v dijakih drugačne predstave, čustva, asociacije, pomen, kar je odvisno od znanja, predznanja, izkušenj. Pri frontalnem pouku je le z metodo razlaganja in razgovora težko individualizirati pouk.

Konstruktivni učitelj dovoli različne oblike dejavnosti, različna doživetja, priložnosti, da učenci sami najdejo rešitve, tudi s sodelovalno komunikacijo.

(Se nadaljuje)

Lepe želje ...

Le ene cvetlice oko se raduje. Roža prijateljstva se ta imenuje, zato je nikar ne zavrz! Tanja, vse najboljše ob tvojem tridesetem rojstnem dnevu – prijateljica Nataša s Patricijo. Te dni praznuje rojstni dan Danijela Ferko iz Kuzme, zato ji želimo veliko sreče in zdravja ter da bi bila še naprej tako pridna in dobra učenka ter da bi naju rada obiskovala – striček in teta s Trdkove.

Adriana Gašpar iz Markovec praznuje šestnajsti rojstni dan. Želim ji vse naj ..., posebej pa srečo, zdravje, veliko ljubezni in toplih pogledov – kolegica iz Markovec.

Rojstni dan bo praznoval Simon Ljubec iz Ženika. Vse najboljše mu želimo – mama in ata. Te dni praznuje Martin Režonja iz Izakovec. Iskrene čestitke, vse najboljše, dobro zdravje in srečo da na zdravje – žena Slavica.

Kristjanu Gombocu ob praznovanju rojstnega dneva iskrene čestitke, še na mnoga leta, ostani zdrav, vesel ter še naprej tako pridni kot doslej. To ti iz srca želi – tvoja oma.

Trideseti rojstni dan slavi Tanja Prelec iz Murske Sobotne. Iskreno čestitamo, želimo zdravja, srečo in veselje ter da bi naša naprej imela tako rada – hčerka sin Luka in hčerka Lucija.

Te dni praznuje draga babica Stanka Kržanič iz Mote. Vse lepo, še naprej veliko sreče, preduspeh na praznovanju, ji iz srca želi – hčerka Miroslava z družino.

V Veliki Polani praznujeta konca Petkovič: Stanko praznuje god, žena Angela pa rojstni dan. Želim jima dosti zdravja in da bi se še naprej imela tako rada. Sonce srečo nam vama vedno sije in srce veselo bije. Boga vaju živi – nekdo, ki pa ga uganita sama.

Sedemdeseti rojstni dan praznuje dragi oče in dedi Stefan Prelec iz Murske Sobotne. Obilo zdravja in sreče v nadaljnjem življenju mu želimo – hčerka Tanja s Stefanom in vnuki Luka in Lucija.

Ob praznovanju osmega rojstnega dneva želimo dragemu Mišetu Hrupeku iz Martinja veliko srečnih otroških dni ter vztrajnosti in pridnosti v šolskih klupah – mama, ata in sestra Mojca. Dragi prijateljici Marjoti iz Male Nedelje želimo prijeten konec leta na ter na svidenje na obisknem mestu – prijatelj.

**Praznična ponudba
na vaši pošti**

V sklopu razpisne
Galerije, Pošte in Grafičnega
Slovenije, Oblikovanja
Razpisne in Grafičnega
Galerije Furlan Ljubljana.

Zaenaka v razpisu D so namenjene
voščilnicam, ki jih boste pošiljali
prijateljem in znancem po svetu.

Voščilnice
130,00 SIT

Razglednice
60,00 SIT

107,00 SIT

44,00 SIT

POŠTA SLOVENIJE
www.posta.si

Kaj pa medtem delajo vaši prihranki?

NLB Naložba Vita 2 je zavarovalni produkt zavarovalnice NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana, Trg republike 3, Ljubljana, razvit v sodelovanju s skupino KBC, ki je na tem področju med vodilnimi v Evropi. Sklepanje zavarovalnih pogodb po pogojih NLB Naložba Vita 2 je na voljo le kot bančno-zavarovalna storitev v poslovalnicah Nove ljubljanske banke d.d., Ljubljana, ki pri tem nastopa kot zavarovalni posrednik.

- Vezana je na gibanja košarice najpomembnejših evropskih, severnoameriških in japonskih borznih indeksov.
- Široka razpršenost tveganja po regijah in sektorjih povečuje možnost visokega donosa.
- Naložbena politika sklada štiti neto vplačano premijo.
- Hkrati z naložbo sklenete tudi življenjsko zavarovanje.
- Minimalno vplačilo v enkratnem znesku: 1.000 EUR.
- Naložbeno obdobje: do 30. 12. 2013 (10 let).
- Obdobje vpisa: od 3. 11. do 5. 12. 2003 z možnim predčasnim zaključkom.
- Obiščite naše svetovalce v poslovalnicah Nove ljubljanske banke.

ljubljanska banka

Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Zaposlite svoj denar

www.nlb.si

Na podlagi odloka o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Grajska 2, Murska Sobota, svet knjižnice razpisuje

DIREKTORJA KNJIŽNICE

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- univerzitetna izobrazba,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodstvenih delih,
- sposobnost za organiziranje in vodenje dela,
- aktivno znanje vsaj enega svetovnega jezika,
- obvladanje osnov računalništva,
- poznavanje dejavnosti s področja knjižnične dejavnosti,
- bibliotekarski izpit.

Direktor vodi tudi strokovno delo knjižnice, zato mora izpolnjevati pogoje za strokovnega delavca knjižnice. V primeru, da kandidat nima bibliotekarskega izpita, ga mora opraviti najkasneje v roku dveh let od imenovanja.

Mandat direktorja traja 5 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, delovnih izkušnjah in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh od objave na naslov: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Grajska 2, 9000 Murska Sobota.

VESTNIKOVA NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: ŠTEFAN MAJONJAK	PREDSTOJNIK VEČJEGA SAMOSTANA	VELIKA SLABOST	BOSANSKI PESNIK SARAJLJIC	DRAGO PENGVOV	AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA (SALEM)	MESTO NA ZAHODU ŠVEDSKE	MALIK, VZORNIK	TANTAL	IZMETAČ NABOJEV	ŠVICARSKI KANTON, GL. MESTO SION
NASPROTJE IZGUBE										
PRODAJA CELOTNE ZALOGE										
GENERAL EISENHOWER FRANCOSKI NOGOMETAS (ROBERT)				HERCEGOVEC VNAPREJ DOLOČEN POTEK ŽIVLJENJA				EVA LONGYKA SP. POLITIK IN PUBLICIST (RODRIGO)		
VESTNIK	SAMSTVO, BREZ ZAKONSTVO	REKA V MONGOLIJ	VEČERNA OBLEKA	ŽARA	BOGINJA JEZE					
NEKDANJI BODNI PISAR					SREBRO					
FRANCOSKA PISATELJICA										
STICJE OB ZAHODNI OBALI IRSKE										
POTOMEČ BELCA IN ČRNKE										
FRANCOSKI GEOGRAFSKI IMENIN										
PLJUČNA BOLEZEN, BUŠICA										
RAZMNOŽEVANJE V TURKARSTVU										

AMERIŠKA PEVKA

SITNEŽ

ILOVICA

FRANCOSKI IGRALEC (JEAN PIERRE)

MESTO V AZERBAJDŽANU

AMERIŠKA PEVKA

SITNEŽ

ILOVICA

FRANCOSKI IGRALEC (JEAN PIERRE)

MESTO V AZERBAJDŽANU

AMERIŠKA PEVKA

SITNEŽ

ILOVICA

FRANCOSKI IGRALEC (JEAN PIERRE)

MESTO V AZERBAJDŽANU

Kupon za brezplačno čestitko v Vestniku

Besedilo:

Pošilja:

Izžrebanci nagradne križanke:

Rešitve križanke - Cveto Žalik - Lendava - Nafta

1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT: Štefan Kološa, Markišavci 36a, 9000 Murska Sobota - 27372693

2. nagrada kuharska knjiga Boug žegnaj: Irena Belec, Addrijanci 1, 9203 Petrovci

3.-7. nagrada VESTNIKOVA majica

Alja Gabor, Simoničev breg 2, 9250 G. Radgona

Gregor Sukič, Topolovci 4, 9261 Cankova

Marlena Škvorc, Pince-Marof 28, 9220 Lendava

Karmen Blagović, Rudija Papeža 30, 4000 Kranj

Marija Rantaša, Stari trg 7, 9240 Ljutomer

Med reševalce bomo razdelili:

1. nagrada v vrednosti 10.000 sit, 2. nagrada knjiga Boug žegnaj in 3.-7. nagrada je praktična.

Pravilne rešitve osenčenih polj napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do ponedeljka, 28. novembra 2003.

Rešitev:

Ime in priimek:

Naslov:

Davčna številka:

OVEN - ONA: Dvakrat premislite, preden se spustite v negotovo pustolovščino. Prav lahko se zgodi, da vam partner tega ne bo hotel odpustiti in boste tako prišli v težave, iz katerih ne bo lahke rešitve. ON: Včasih je tudi samota dobrodošla. Za vas je še posebej pomembno, da se vsaj za en dan umaknete v svoj notranji mir. Odpočijte se in se opravite na dolg sprehod v naravo. Koristilo vam bo!

BIK - ONA: Znašli se boste v nepričakovani situaciji, vendar vam bo na pomoč priskočil prijatelj, ki se v takšnih zadevah znajde veliko bolje kot vi. Na koncu bo vse v najlepšem redu. ON: Prijetna neznanica vam bo pomagala pri reševanju za vas skoraj nerešljivega problema. Skupaj bo vsekakor veliko lažje. Poleg tega boste vsem našli ravno pravišnje mero svojega osebnega interesa ...

DVOJČKA - ONA: Sodelavci vas bodo dobesedno zasuli z delom, vi pa boste v tem uživali kot že dolgo ne. Pazite, da vam ne bo manjkalo energije za romantično zvezo z znancem, ki ste ga spoznali pred kratkim. ON: Poslušajte nasvete prijatelja, ki vam je do sedaj že večkrat priskočil na pomoč ravno v trenutku, ko sami niste mogli videti prave možnosti. Tudi tokrat se bo njegovo mnenje izkazalo za povsem pravilno, s tem pa bo tudi konec vaših težav.

RAK - ONA: Nasprotovali boste sodelavčevim zamisli, toda raje premislite, ali se vam bo to tudi splačalo. Nič še ni odločenega. Včasih je treba pogledati obe plati medalje in dobro premisliti, da si kasneje ne bi očitali. ON: Uspelo vam bo narediti nekaj, kar ste že dolgo odlašali. To se vam bo vsekakor pošteno obrestovalo, saj vas bodo začeli ljudje okoli vas gledati s povsem drugačnimi očmi. Izkoristite to možnost!

LEV - ONA: Ali ste že kdaj pomislili, da ima prijateljstvo več stopenj in da vseh hkrati pač ne morete uživati. Konec bo sicer dober, toda do njega vas bo vodila precej vijugava pot. Poskusite raje z zvijačo ... ON: V ljubezenskih odnosih se vam obrača na bolje. Izkoristite priložnost in si zagotovite prijeten večer v dvoje, ki vam lahko prinese celo dolgotrajnejšo zvezo. Vaše možnosti so več kot ugodne - nikar jih ne zamudite!

DEVICA - ONA: Naporno delo vas bo precej izčrpalo, zato si privoščite krajši oddih. Posvetite se svojim najbližjim, ki že dalj časa pogrešajo vašo pozornost. To se vam bo prijetno obrestovalo na marsikaterem področju. ON: Poslovni uspehi se bodo vrstili drug za drugim in le stežka boste zadržali občutek evforije, ki vas bo preplaval. To bo enostavno vaš teden, zato ga izkoristite do konca, pa četudi boste zato ob koncu tedna domala obnemogli.

TEHTNICA - ONA: Počutili se boste prikrajšano, vendar boste v resnici dobili več, kot zaslužite. Sedaj pa pokažite malo hvaležnosti in poskrbite tudi za druge. Morda vam bodo nekoč to uslugo še bogato povrnili. ON: Bilo bi dobro, če bi stvar razjasnili z vseh strani. Šele potem boste sposobni sprejeti odločitev, ki lahko bistveno vpliva na vaše nadaljnje življenje. Prejeli boste vabilno povabilo, ki vam lahko prinese obilo lepih trenutkov.

ŠKORPION - ONA: Preveč se obremenjujete glede zadeve, ki vam gre zadnje čase že kar nekako na živce, vendar ne pozabite, da vsaka stvar terja svoj čas. Umirite se in naredite načrt za prihodnje dni. ON: Odpri se vam bo precej vprašanj, na katere ne boste vedeli odgovora. Še najbolj bo, da si poiščete pomoč pri prijatelju, ki vam je vsekakor ne bo odrekel. S partnerko pa se raje pogovorite, dokler je še čas.

STRELEC - ONA: Ponovno se boste sestali s poslovnim partnerjem, ki je pred časom zavrnil vašo ponudbo, sedaj pa si bo premislil. Tako bodo aduti povsem v vaših rokah in prav pretkano jih boste tudi izkoristili. ON: Postopoma se boste sicer umirili, vendar to ne bo tako zabavno, kot ste si predstavljali. Še vedno pa si niste uspeli razjasniti, ali je bila storjena napaka na vaši strani ali pa vam jo je kdo podtaknil.

KOZOROG - ONA: Komaj začeta ljubezen bo začela prerasčati v resnejšo zvezo, kar bo prineslo tudi nekatere obveznosti, ki jih do sedaj niste bili vajeni. Treba se bo malce prilagoditi, kar pa vam v tem trenutku niti ne bo težko. ON: Mnogo ste pričakovali, zato boste nekoliko razočarani, saj se vse vaše želje kljub prizadevanjem ne bodo popolnoma uresničile. Toda še vedno vam bo ostalo precej maneverskega prostora, ki ga boste s pridom izrabili.

VODNAR - ONA: Preden se boste lotili neke precej zapletene zadeve, bi bilo zelo dobro, da bi poizvedeli, kakšno mnenje imajo o tem ljudje, od katerih ste v tem trenutku precej odvisni. Previdnost vam ne bo škodovala. ON: Če boste malo odločnejši in trdnější, se vam bo življenje prav kmalu obrnilo na bolje in vaših težav bo kaj hitro konec. Je že tako, da vam omahljivost in prelaganje problemov ne moreta kdo ve kako koristiti.

RIBI - ONA: Kljub nori zaljubljenosti boste nekoliko brzdale svoja vroča čustva, saj morate v tej situaciji obdržati kar najbolj trezno glavo, še posebej, ker je pred vami pomembna odločitev na poslovnem področju vašega življenja. ON: Nikar se ne ustrašite poslovnih obveznosti, saj ste trenutno v več kot ugodnem obdobju za reševanje takšnih problemov. Nekdo vam bo ponudil pomoč, vi pa jo boste več kot veseli tudi sprejeli.

Brat Džouži

Bela je že večkrat premišlavo, kak bi se dalo nekaj zvagati, ge so šoulani lidje čednejši. So bole pametni, či šole napravijo ger v inozemstvu ali pa pri nas? Pa ešče eti je pitjanje, ali je čednejša šola v Lublani ali v Maribori ali na Gorejskon ali de pa ta nova tan na Primorskon. Či bi napravili visiko šoulo eti v Soboti, bi gvušno najbolje čedni modrijaši vó prišli, pravi njegov sousid. Zavolo toga, ka eti mamo kadavre (mislo je kadre) ena A. Či bi pa kakšo univerzo napravili tudi v beltiškoj občini, te bi pa vaga tak čista ta potegnola. Ka so končni produkti naši šol nej seposedi vglj, se vijdi tudi po ton, kakše bake strejlajo nešterni z velikimi titulami. Pa je lejko tudi kakša tak prišla kumi pred ime, kak se zagnje čase po medijaj od nje piše. Na vse tou si je Bela tak spojevo:

Doktorat je lejpa stvar, če dobiš ga za denar, či ga za pežnez ne dobiš, se pa lejko samo ftiš.

Znamo pa, je finta ta, ka en pregovor še vala: »Navuk pravi, či kaj znaš, te ti komaj kaj valaš.

V našen kraji je pa tou, kak či brso bi v vodou; dosta pri nas je lidi, so titulo si kújpili.

Občina Veržej

Za celostni razvoj podeželja

Projekt CRPOV upravičil pričakovanja

Občina Veržej obsega tri naselja: Banovce, Bunčane in Veržej. Z infrastrukturo so povsod skoraj na istem. Relativno dobra preprodenost in urejenost cest, pokritost celotnega območja z vodovodom, elektriko in telefonom ter komunalnimi storitvami priča o solidnem standardu vasi. Krajanje želijo še izboljšati z ureditvijo pločnikov, ulične razsvetljave in kanalizacijskega omrežja.

Ključne se v tem trenutku zdijo tiste naloge, ki so povezane z ustavitvijo negativnih demografskih trendov. Mladi namreč zapuščajo vasi predvsem zato, ker si ne morejo ustvariti življenjskega prostora v vasi. Skoraj vse zazidalne parcele so že pozidane, v krajih pa ni dovoljena nobena širitve, saj so vse obdane z rodovitnimi polji in najboljšimi kmetijskimi zemljišči.

Zato je precejšnjega pomena projekt celostnega razvoja podeželja in obnova vasi, ki jo je za dve od treh naselij v občini, Bunčane in Veržej, izdelala Prleška razvojna agencija iz Ljutomerja. Celotna vrednost tega razvojnega programa je znašala 5 milijonov tolarjev, pri čemer je Občina Veržej primaknila le polovico omenjenega zneska. Drugo polovico potrebnega denarja je namreč zagotovilo kmetijsko ministrstvo. Ravno na račun projekta CRPOV so v preteklosti že sofinancirali ureditev cestne povezave med Banovci in Križevci pri Ljutomeru, sledila je obnova vaško-gasilskega doma v Banovcih, iz občinskega proračuna pa so primaknili 2,5 milijona tolarjev za ureditev poljskih cest na tem območju.

V tej zvezi dajejo poseben pomen izvedbenim projektom, ki naj bi v ospredje postavili vse znane prednosti ohranjene narave ob reki Muri. Tako so med drugim zavzemajo za povezovanje s sosednjimi kraji, s čimer želijo ohraniti neokrnjeno krajinsko strukturo, ki se bo vključevala v regijski park Mura. Še zlasti veliko pa si obetajo od nadaljnjega razvoja turizma. Termalno kopališče Banovci so zagotovo zametek te dejavnosti s turistično-rekreacijskim centrom, ne pozabljajo pa tudi na možnosti povezave s turistično ponudbo okoliških krajev. Marsikaj pa bo treba še postoriti tudi za promocijo in izvedbo tradicionalnih prireditvev, ureditev prostora za kampiranje in nasploh za trženje domačih pridelkov. Med drugim načrtujejo boljšo označitev tras za kolesarjenje in sprehajalne poti ter vožnjo s konji. V vsa ta prizadevanja pa bi radi še bolj pritegnili sekcije turističnega in kulturnega društva.

Milan Jerše

Prejeli smo ...

Odmev na članek Za smrt odgovoren učitelj?!

Z zanimanjem sva prebrali zgoraj omenjeni članek, ki ga je napisala kolegica (tudi sami delava v šoli) Jožica Zih. Veseli sva, da si je vzela čas in javnosti razsvetlila še »učiteljsko« plat medalje.

Z vsem, kar je napisala, se strinjava, dodali bi pa mogoče še nekaj misli.

Učitelji v bistvu samo nadgrajujemo vzgojo, ki so je šolarji/dijaki deležni doma. Nekdo, ki se ne ukvarja z mladino, si težko predstavlja, kako je v današnjih časih demokracije, ko tako šolarji in dijaki kakor tudi njihovi starši velikokrat vedo samo za pravice svojih otrok, ne pa tudi za dolžnosti, delati v šoli.

Učitelji smo velikokrat tarča očitkov. Pogosto se nam dogaja, da starši niso naši zavezniki. Namesto da bi skupaj reševali probleme, ki nastanejo zaradi nevezgjenih otrok, vedno znova dobivamo nož v hrbet. Starši se pogosto ne zavedajo, kakšno škodo delajo otroku, če mu dajejo potuho in se postavijo proti učitelju, čeprav verjetno globoko o sebi vedo, da ne delajo prav. Velikokrat staršem (predvsem v srednji šoli) otroci »zrasejo čez glavo«, potem pa pričakujejo od učiteljev, da bomo v šoli popravljali tisto, kar so oni s svojo vzgojo (nevezgojo) »zavozili« doma.

Če bi se starši z otroki ukvarjali, jim priužgijali spoštovanje do odraslih in ubogljivost, verjemite, bi bilo v šoli veliko manj problemov. Žal je pač tako, da dobre šole brez dobre družinske vzgoje ni in da šola pade ali obstane prav z družinsko vzgojo.

Teodora Ošlaj, prof., Sonja Zver, prof.

Zahvala

Zdravje. Beseda, s katero se srečamo, ko nekemu voščimo vse dobro ali ko slišimo govoriti o zdravnikih, sicer pa se z njo srečamo vsak dan. Težava je le v tem, da besedi zdravje ne damo njene teže in čeprav je velika vrednota pri vseh ljudeh, je ne cenimo dovolj. Ko zbolimo, pa je prepozno. Hrepenenje po ozdravitvi je takrat edino in preprosto pozabimo na vsakodnevne skrbi, tako kot smo včasih pozabljali na zdravje. Dejstvo je, da premla storimo za zdravje in tudi jaz sem v tem prehitrem tempu življenja zbolela. Obiskala sem zdravnika, a je tudi on samo človek, ki se lahko zmoti. Med čakanjem na nepomembni izvid se je moje stanje tako poslabšalo, da me je dežurni zdravnik takoj poslal v bolnišnico. K sreči in neutrudnemu delu zdravnikov sem preživela. Zato pa se posebej in od srca zahvaljujem zdravnikom oddelka intenzivne terapije in zdravnikom kirurškega oddelka 2. nadstropja Splošne bolnišnice M. Sobota. Hvala tudi vsem sestram in zdravstvenim tehnikom, ki so mi stali ob strani in me tolažili ob bolečinah.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Hvaležna pacientka Dragica iz M. Sobote

Ob mednarodnem dnevu tolerance

Illegalni prehodi državne meje v Pomurju

Skrivajo se po vlakih, ladajah, kotičkih tovarnjakov, občasno jih vidimo tava-joče ob cestah, še pogosteje na odmaknjenih gozdnih poteh, oblečene v skromna oblačila, kako lačni in premraženi tava po poti lepše prihodnosti. Ničkolikokrat se njihova odisejda konča prav na našem območju, v porečju rek Mure in Rabe, ko jih ob ilegalnem prečkanju meje zaloti obmejna policijska patrulja.

Prvič sem jih srečal v Grčiji, v Atenah, bili so prebetežniki iz Iraka, takrat de pod zloglasnim režimom Sadama Huseina, ko so me z nasmedkom na obrazu in s prijaznim »salām aleikom« (mir s tabo) povabili na skodelico čaja. Najstarejši, oče družine, je v Iraku opravljal poklic zdravnika, a se je zaradi nenehnih groženj režima odločil za beg v Evropo. Za pot je zbral 10.000 ameriških dolarjev, ki jih je do Grčije večinoma že porabil, v

glavnem za podkupnine na mejah ali za vodnike, ki so skrbeli za ilegalne prehode mej. Njegovi sinovi so dan za dnevno poskušali svojo srečo pri italijanskih avtoprevoznikih, ki bi jih poskrili v zakritih kotičkih tovarnjaka, da bi se potem s trajektom prepeljali do Italije in od tam naprej do Nemčije ali Velike Britanije.

Podobno zgodbo so mi pripovedovali afganistanski begunci v skromnem hotelu v Teheranu, glavnem mestu Irana, ko so se pravkar vrnili z neuspešnega poskusa ilegalnega prehoda iransko-turške meje, ki je po njihovih interpretacijah veljala za najtežjo, saj jim turški obmejni organi ne priznajo, kar pomeni, da je tu pa tam kateri tudi obležal pod rafali. Optimistično so mi pripovedovali, da je po tej meji veliko lažje – Bolgarija, Romunija, Madžarska in Nemčija. Optimizma in želje po »lepšem jutru« jim z omembo Slovenije, majhne, a še kako pomembne

Mehmed Makić, 53, prihaja iz Velesa v Makedoniji, iz nekoč Titovega Velesa. Na svoji življenjski poti se je preživljal kot zidar po gradbiščih Nemčije, Avstrije in Slovenije, trenutno pa želi ponovno zaživeti na Danskem. V prehodnem domu je že mesec in pol, veliko predolgo, kot pravi sam, saj ni več rosno mlad, zato mu je vsak dan še kako pomemben. V nogometnem dvoboju s hrvaško izbrano vrsto pa spodbuja Slovenijo, predvsem zaradi temperamentnega Zlatka Zahoviča.

Število obravnavanih ilegalnih prehodov na območju Policijske uprave Murska Sobota:

Leto	Št. il. prehodov
1999	4.876
2000	8.293
2001	2.360
2002	457

Jožef Kovač

države na njihovi poti, nisem hotel uničiti, a marsikateri od njih se je potem znašel tudi na pragu prehodnega doma za tujce v Prosenjakovcih.

Talilni lonec nacionalnih skupnosti

Večina ilegalnih prebežnikov še vedno prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije, torej iz Srbije in Črne gore, Makedonije, Bosne in Hercegovine, ne manjka pa niti Moldavcev, Irčanov, Irancev, Turkov, Indijcev in drugih. Njihovo število je v letu 2002 upadlo na borih 457 ilegalnih prehodov na območju Policijske uprave Murska Sobota, kar je v primerjavi z rekordno letino 8.293 ilegalnih preho-

Kumer Dragomir

dov, ki so bili obravnavani leta 2000, skorajda zanemarljivo. Razlogov je več: poti, ki so v preteklosti v glavnem potekale čez Slovenijo, so se preusmerile na sever, na Češko in Poljsko, politični sistemi v Afganistanu, Iraku, Srbiji in Črni gori so se spremenili na bolje, bogate izkušnje, sodobna oprema in organiziranost v policijskih vrstah so dodale svoj pomembni delež.

Po tem, ko jih pri ilegalnem prehodu državne meje prestreže policijska patrulja, se njihova pot ponavadi konča. V primeru, če jih ujamejo neposredno ob državni meji, jih vrnejo v državo, iz katere so pravkar prišli. V nasprotnem primeru se v 48 urah zberejo dokazi, ki potrjujejo njihovo identiteto, nacionalnost, ugotavlja se, iz katere

države so pravkar vstopili v Slovenijo, da bi jih nato lahko po meddržavnih sporazumih o vračanju oseb vrnili nazaj v sosednjo državo.

Če zaprosi ilegalec za azil, se proti njemu ustavi kazenski postopek in se ga v 24 urah prepelje v azilni dom v Ljubljano. Šele v primeru, da oseba ne za-prosi za azil, oziroma ko se ne najde nobenih dokazov, ki bi potrjevali prihod iz sosednje države, se jo po zakonu o tujcih prepelje v prehodni dom v Prosenjakovce.

Končna postaja: Prehodni dom za tujce v Prosenjakovcih

Ob prihodu v prehodni dom se najprej opravi preventivni zdravstveni ukrep, s katerim se preveri zdravstveno stanje posameznika, nadalje mu v fazi nastanitve zadovoljijo osnovne življenjske potrebe, ki vključujejo prenočišče in hrano, seznanijo jih s hišnim redom in pravici v njihovem domačem ali njim razumljivem jeziku. V glavnem so to prebežniki moškega spola, stari od 20 do 30 let, ki bi z dolom v tujini preživljali družinske doma. Tako imenovane »ranljive kategorije«, posamezne družine, samske ženske z otroki, so prepeljane v prehodni dom v Prosenjakovcih, kjer so kapacitete večje.

Državljanstvo oseb, ki so bile v letu 2002 najpogostejše obravnavane zaradi ilegalnega prehoda državne meje na območju Policijske uprave Murska Sobota:

Državljanstvo	2000	2001	2002
Srbija in ČG	353	155	111
Moldavija	300	207	65
Irak	509	414	85
Iran	2.740	151	22
Turčija	97	97	24
Sierra Leone	346	140	
Romunija	638	377	
Bangladeš	1.177	279	
Indija	130	135	
Afganistan	105	105	
Makedonija		52	18
BiH		10	15
Rusija		22	15
Drugo	833	300	68
Skupaj:	8.293	2.360	457

Vir: Generalna policijska uprava

oziroma so prilagojene omenjenim skupinam.

Sledi proces prilagajanja na socializacijo, ko se posamezniku omogoči njegova nadaljnja pot, kot sta v pogovoru poudarila vo-ljub Kumer in njegov pomočnik Jožef Kovač. Navežejo se stiki s konzulatom države, iz katere posameznik prihaja, ki nato potrdi identiteto posameznika in mu izda potrebne dokumente, s katerimi se potem vrne v lastno državo, najpogostejše v Italijo, saj gre v večini primerov za oddaljene države, ali tudi z avtobusom, ko gre za večjo skupino ljudi iz ene države.

Neredko jim nekdanji ilegalni prebežniki iz domačije, pripoveduje gospa Renata Sabo, vodja odseka za socialno oskrbo, kamor so jih vrnili, s pozdravi in zahvalo, da so jim ponudili osnovne možnosti za življenje, torej možnost, da doma vse bolj pogrešajo.

Oskar Ribarič

motorna vozila

FIAT FIVE, 5 V, letnik 1994, reg. do 2004, cena je 290.000 SIT, prodam. Tel.: 031 258 858. m17715

DAEWOO JIMY (terenec), letnik 2000, 100 km, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 041 478 904. m17737

FORD MONDEO 1.6, letnik 1994, dobro ohranjen, bordo rdeč, prodam. Tel.: 041 963 762. m17742

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

OBMOČNA SLUŽBA MURSKA SOBOTA

KLJUČAVNIČAR

KLJUČAVNIČAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

KLJUČAVNIČAR - VARILEC; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

VARILEC - KONFEKCIJAR; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jezik: nemški jezik - govorno; voziški izpit kategorije B; drugi pogoji: drugi poklic: srednja poklicna izobrazba; do 26. 11. 03; MUC DARKO, S. P., SIMONIČEV BREG 8, G. RADGONA

FORD MONDEO 1.6, letnik 1994, svetlo rdeč, 4-vratno opel corso, letnik 1990, 1.2, registrirano, modro, prodam. Tel.: 041 972 682. m17719

DAEWOO NUBIRA karavan 1.6, letnik 1999, 73.000 km, klima, ABS in drugo, ugodno napredaj. Možen tudi lizing. Tel.: 040 240 241. m17716

FIAT UNO I, s katalizatorjem, kovinske barve, letnik 1991, servisiran, garaziran, ugodno prodam. Tel.: 031 804 661. m17730

živali

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, zagotovljena takojšnja nesnost. Možnost dostave. VZREJA NESNIC TIBAOT, Babinči 49, tel.: 582 14 01. m17115

PRAŠIČA ZA ZAKOL, 150 kg, prodam. Tel.: 040 863 464. m17733

PUJSKE, od 25 do 45 kg, prodajo. Tel.: 041 934 608. m17736

posesti

HIŠO NA KRAJINI, medetažno, prodam. 02 546 21 40 ali 031 754 418 m17717

70 m2 opremljenega stanovanja v Bakovcih damo v najem. Tel.: 041 334 581. m17722

13 arov GRADBENE PARCELE v Veržuju prodam. Tel.: 041 423 093. m17727

ENOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Tel.: 02 884 40 08. m17728

OKREPČEVALNICO dam v najem. Tel.: 041 604 962, po 18. uri. m17731

DVOSOBNO STANOVANJE dam v najem. Tel.: 525 10 41. m17738

kmetilska mehanizacija

KUPIM CISTERNO ZA GNOJEVKO CREINA, samonakladalko SIP, rotacijsko kosilnico in prekučno prikolico. Tel.: 041 897 028. m17671

TRAKTOR DEUTZ 4 x 4, 70 KM, letnik 1983, in traktor SAME, 100 KM, 4 x 4, letnik 1987, prodajo. Tel.: 031 377 882. m17721

KOSO SIP 205 cm, kultivator za korozi Olt, prodam. Tel.: 041 726 405. m17723

CISTERNO ZA GNOJEVKO Creina, 1700 l, prodajo. Tel.: 558 82 85. m17732

TRIBRAZDNI OBRAČALNI PLUG, visoki klirens, peresasti, zelo lepo ohranjen, prodam. Tel.: 041 293 074. m17734

TRAKTOR FENT 100 KS, 4 x 4, prodajo ali menjajo za manjšega 4 x 4. Kupijo prekučno prikolico, 5 t. Telefon 031 603 404. m17739

kmetiljski pridelki

PRODAJA SADNIH SADIK, breskve, češnje, marelice, slive, hruške, jablane, stare in nove sorte. Večje količine dostavimo. Nahajamo se ob glavni cesti Radgona-Sv. Jurij ob Ščavnici-Gomila-Juršinci. Tel.: 02 758 42 21 ali 031 508 659. Drevesnica Slavko Matjašič, Zagorci 63c, Juršinci. m17729

razno

ZELENO SEDEŽNO GARNITURO, trosed, dvosed, fotelj prodam za 60.000 SIT. Tel.: 031 506 923. m17414

CIPRESE, več kosov, višine 60 cm. Predanovci 55, tel.: 545 14 23. m17720

Preklicujem veljavnost HK št. 26026-5, izdane pri HKS Panonka na ime Janez Matis, Sebeborci 45b, 9221 Martjanci. m17741

delo

NUDIMO VSE INFORMACIJE O PEŠTRI IZBIRI ROČNIH DEL. Material dobite domov. Izplačilo pri prevzemu izdelkov. Tel.: 041 747 121, Radovan Malešev, s. p., Šercojeva 20, Velenje. m17523

ZAPOSILITEV DOBI vestna in marljiva oseba za čiščenje večje stanovanjske hiše. Možna tudi redna zaposlitev. Informacije osebno pri Horvat, Ulica Matije Gubca 13, Murska Sobota. m17718

Zaman sprašujemo se, zakaj, saj tebe več ne bo nazaj. Na dolgo pot si se podala, a v naših srcih za vedno boš ostala.

V SPOMIN

Danes mineva leto žalosti od takrat, ko si nas zapustila, draga žena, mama, babica in prababica

Irma Cmor

Iz Puconec

20. 11. 2002–20. 11. 2003

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo v srcu postojite ob njenem grobu, se je spominjate in ji prižgete svečko v spomin.

Tvoji najdražji

Kogar imaš rad, nikoli ne umre, le daleč je ...

V SPOMIN

20. novembra mineva deset let žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi

Alojz Žilavec

Iz Gerllnec 138

Hvala vsem, ki se ga spominjate, zanj molite, prižgete svečo ali na grob položite cvetje.

Vsi njegovi

Ko življenje tone v noč, še žarek upanja si išče pot. Ostala je le bolečina in tiha solza večnega spomina.

V SPOMIN

23. novembra mineva 6 let nepopisne žalosti od takrat, ko nas je zapustil naš najdražji

Kristjan Filo

Iz Budinec 19

Najlepša hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje in prižigate svečke.

Vsi tvoji najdražji

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM, PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17, TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p. Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA Javne podjelle, d. o. o. Kopaljska ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNISTVO telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km. PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

Sporočamo, da je umrl naš upokojeni sodelavec

Ludvik Kuronja

pismonoša pošte 9206 Križevci v pokoju

Od našega upokojenega in vestnega sodelavca smo se poslovili v soboto, dne 15. 11. 2003, na pokopališču v Križevcih.

Delavci Pošte Slovenije, d. o. o., Poslovna enota Murska Sobota

Mama, ni te več na pragu, ni te več v hiši, nihče več tvojega glasu ne sliši. Morala si umreti, da si zaradi bolezni nehala trpeti. Vendar ti nisi umrla kakor vsi, ti boš umrla, ko bomo umrli mi.

V SPOMIN

Žalosten je spomin na 23. november 2002, ko smo za vedno izgubili našo drago ženo, mamo in babico

Marijo Tibaut

s Hotize

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoci njeni najdražji

Srce je omagalo, dih je zastal, a spomin nate, draga botra, bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 54. letu nas je zapustila draga mama, hčerka, sestra, botra in teta

Sidonija Pevnik

roj. Katančič, iz Velenja

Od nje smo se poslovili v ožjem družinskem krogu 11. 11. 2003 na pokopališču v Veščici. Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali cvetje, sveče in za svete maše. Lepa hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem žalostink in pogrebništvoma Jurč in Banfi. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: sinova Radovan in Tomaž, mama, brat Franc z družino iz Puconec, nečaki in nečakinje z družinami in drugo sorodstvo

DRAGA BOTRA!

Pogrešala te bova - Goran in Pika

Naj vaš denar ne miruje!

Varčujt €

Bank Austria Creditanstalt vam ponuja ugodna varčevanja v evrih, s katerimi boste dolgoročno oplemenitili svoje prihranke. Strokovno usposobljeni bančni svetovalec vam bo pomagal izbrati tisto obliko varčevanja, ki bo po meri vaših potreb in finančnih zmožnosti.

www.ba-ca.si

PE Murska Sobota, tel.: 02 53 41 440

Bank Austria
Creditanstalt

Slovenija

Članica skupine HVB Group

Robert Kukovec, s. p., Mlinska ul. 22, 2000 Maribor

Do 6 let za vse zaposlene in upokoјence (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretjine. Stari kredit ni ovira.

Tel.: 02/53 41 440, GSM: 041 32 59 23

UGODNI KREDITI DO 6 LET

Za vse zaposlene in upokoјence! Možnost obremenitve OD prek 1/3, stari kredit ni ovira.

VIVA, posredništvo, Matej Prapotnik, s. p.,
Pivkova ul. 19, 2250 Ptuj.

Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

BETONARNA PETELIN

PE G. RADGONA PE PUCONCI
tel.: 02/56 43 060 tel.: 02/54 59 590

Pisarna tel.: 02/22 96 570

BETON IN BETONSKI IZDELKI POSEBNI JESENSKI POPUSTI

"VRATKO"

**GARAŽNA VRATA • INDUSTRIJSKA VRATA
DVORIŠČNA VRATA • ZAPORNICE
DALJINSKI POGONI**

M. Sobota, Ul. Mikloša Kuzmicha 13 tel.: 02/53 51 131
Maribor, Dupleška c. 10 tel.: 02/ 480 0 141

TRIDOM

Robert Slana, GSM: 031 290 226

včeraj danes

**GARAŽNA VRATA
INDUSTRIJSKA VRATA
VRTNA DRŠNA VRATA
VRTNA KRLJNA VRATA
NA MOTORNIM POGON
Z DALJINCEN
ALU VHOVNA VRATA**

FISA nepremičnine, d. o. o.,
Lendavska ulica 8, 9000
Murska Sobota.

Tel.: 02/522 35 33
GSM 051 311 805
www.fisa.si

Prodaja se

- hiša, 224 m², v Mali Polani,
stara 27 let, na parceli, velik 23a,
cena 9.000.000,00 SIT.
- starejši vikend, 40 m²,
z ribniki v Selu, parcela meri 32a,
cena 6.000.000,00 SIT.
- novo 2-sobno stanovanje v Gornji
Radgoni, v 2. nadstropju, 63 m²,
cena 15.000.000,00 SIT.

MEDIAFIN, d. o. o., Ljubljana
Trgovina in finančne storitve

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA
do 300.000,00 SIT na 12 OBROKOV

UGODNA HIPOTEKARNA
POSOJILA do 20 LET

PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

VEDEŽEVANJE, SVETOVANJE

090 42 84

Matej Svoboda, s. p., Regova 53, 1800 SLOVENIA

PREROKOVANJE ONIKS

Marčiča za osobni odjek ali prodajalca - 01/430 11 13

SKUPINA NAJDLJŠIH PREROKOVANJEV

44-73 **71-73**
136,55 SIT/min 41-73
026,05 SIT/0,5 min 41-73

KURILNO OLJE, PREMOG

*Ugodne cene in
možnosti plačila!*

KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, s. p.,
Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

Mercator Center

Ples 1, Murska Sobota

PRINEMITE V NOVEMBRU 2003

sobota, 22. november
ob 10.00 uri

ZABAVA S PRIJATELJI

Pejo Trading, Kolinska,
Pekarna Grosuplje,
Podravka in Celeia
bodo poskrbeli za
zanimivo predstavitev
široke palete njihovih
izdelkov. Seveda bomo
tudi zaplesali in se
igrali ob nagradnih igrah.
Zapela pa bo
NATALIJA KOLŠEK!

Mercator najboljši sosed

PREVOZNIŠTVO IN VULKANIZERSTVO

Martinec Marjan, s. p.,

Zvezna ul. 3, Rakičan

9000 Murska Sobota

Tel., faks: 02 535 17 26, GSM: 041 402 880

NOVO NA STAREM MESTU GOTOVINSKA POSOJILA

po najnižji obrestni meri -
pokličite in preverite

tel.: 02/22-82 335

Garancija: pokojnina, plačila, ...

Mesta d.o.o., Cankarjeva 21, Maribor

STENSKÉ OBLOGE
od 10. do 29. 11. 2003

-10%

Toplina lesa v vašem domu

Udobno počutje in občutek toplote v vaš dom prinese les. V Merkurju smo povečali in obogatili oddelke z lesnim programom. Čaka vas velika izbira kvalitetnih lamelnih, panelnih in klasičnih parketov, laminatov, plute ter stenskih oblog, ki bodo polepšale vaš dom. Za spretno roko pa še kopica izdelkov, ki vam bodo pomagali obdelati in vzdrževati les; barve, laki, čopiči, žage, ročno in električno orodje. Najboljše iz lesa poiščite v Merkurjevih trgovskih centrih s prodajnim programom MERKURMOJSTER.

Pri nakupu stenskih oblog blagovnih znamk Holzindustrie Leitinger, Mal, San Giuseppe in Kronospan vam priznamo 10 % popust! Akcija traja od 10. do 29. novembra 2003. Popust ne velja za izdelke, ki so vključeni v druge Merkurjeve akcije.

Možnost nakupa na 12 obrokov!

MERKURMOJSTER, Obilna ul. 39,
Murska Sobota, tel.: 02 530 10 10

MERKUR
Ustvarjamo vaš dom

Kopanje s kosilom le za 1900 tolarjev

Obiščite naš savna center ter fitnes studio!
Ob petkih in sobotah nočno kopanje do 23. ure

KUPON
1. nagrada: vikend paket v hotelu Jelovica Bled • 2. nagrada: sezonska vstopnica za kopanje v Termah Lendava • 3. nagrada: 10 vstopnic za kopanje
Žrebanje 26. decembra 2003. Kupone pošljite na naslov: Terme Lendava, Marketing, Lendava.

Spored na radiu Murski val

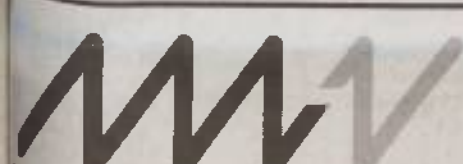
UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 21. november – dežurna novinarka: Vida Toš
- 05.00 Vedro v novo jutro s *Pričko* in Goričancem
- 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.15 Aktualni pogovor – 09.00 Poročila – 09.10 TV As – 09.15 Relax – 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna – 10.00 Poročila – 11.00 Poročila – 11.15 Zamujenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Od petka do petka – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romi – 14.30 60 minut – 15.30 Domači in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.40 Mali oglasi – 17.30 Murski val nagraduje – 18.00 Alboom – 18.30 Glasbene želje – 19.00 Mladi val – glasba za mlade, vaša razmišljanja – 20.00 Ugasni televizor, enotedenskem postu z vami spet **Bojan Peček** – 24.00 SNOP

SOBOTA, 22. november – dežurna novinarka: Silva Eory
- 05.00 Dobro jutro! – 8.30 Mali oglasi – 09.15 Biba buba baja, vrtec v Ljutomeru – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Potepanje – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 11.45 Metrop, propagandna oddaja – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.15 Oddaja tedna: don Pierino, center za odvisnike v Čepincih? – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 19.15 Najlepše čestitkami in pozdravi – 20.00 Slovenija, od lepote tvoje?, Bojan Rajk – 24.00 SNOP

NEDELJA, 23. november – 05.00 Vedro v nedeljsko jutro – 07.30 Panonski odmevi, oddaja o poročilih Slovincih (Silva Eory) – 08.00 Misel in čas, likovna misel pomurskih duhovnikov – 08.30 Zadržani – 09.00 Izbor pesmi tedna – 09.30 Srečanje na Murskem valu – 10.25 Obvestila – 10.30

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Pravičnica življenja – Štrk
2. Brez signala – Dinamika
3. Gorenjca poznam – Franc Žerdoner s prijatelji
4. Moj dragi dom – Ans. Franca Miheliča
5. Martin dela vin' – Založniki

PREDLOGA:

1. Poštar – Brodniki
2. Ratavska – Sonce

LESTVICA OBMURSKIH ZABAVNE GLASBE

1. Naj zapojem pesem – Halicanum
2. Taj – Gula jajca
3. Baste gandža zelena – D'Kwaschen Retashy
4. Maršnica, bograč, gibanica – Pištek
5. Terno f toplice – Ans. Štrk

PREDLOGA:

1. Liza – Halgato band
2. Prekmurka – Langa

Nagrado glasbene založbe **Mandarina** iz Ljubljane prejme **Jožica Vogrničič, Večeslavci 62, 9262 Rogošovci.**

Polne kupone pošljite do ponedeljka, 24. novembra 2003, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Tomo Kolesarja 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 47- glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKIH ZABAVNE GLASBE:

Ne izpolniti

Nedeljska kuhinja: Benka Pulko, svetovna popotnica na motorju, www.murski-val.com, **gumb Kontakt v živo in 537 17 10** – 12.30 Poročila – 12.35 Obvestila – 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) – 14.00 Koper: Mura, prenos nogometna (Bojan Peček) – 16.00 Čestitke in Na narodni farmi – 19.00 Poročila – 20.00 Lujzekova nedeljska ordenacija – 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 24. november – dežurna novinarka: Silva Eory
- 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma Benko in Boštjan Rous) – 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana Sukič – 09.15 Ponedeljko-va tema in internetna anketa – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Oaj kak san zlufto, kako je bilo v *Sabanovem* Kopru? – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Anketi – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Za zdravje – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.00 Poročila – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi – 20.00 Domača plošča, gostovanje pomurskega glasbenika – 21.05 nadaljevanje večerne oddaje – 24.00 SNOP

TOREK, 25. november – dežurna novinarka: Nataša Brulc Šiftar
- 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.10 Specialiteta tedna – 11.00 Poročila – 11.15 Kratki stik – 11.30 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Nevka Emri, *Anica Kološa*, Bojan Rajk) – 19.00 Poročila – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa – 24.00 SNOP

SREDA, 26. november – dežurni novinar: Marjan Dora
- 05.00 Vedro v dobro jutro, Peurača, Radič – 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 08.15 Veterinarski nasvet – 08.45 Džoužijev pismo – 09.15 Izživ Duška Radiča – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.15 Putra – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Biba buba baja, obiskujemo pomurske vrtece! – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponovitve – 20.00 Mursko-morski val, mediteranska glasba, nagradne igre, Simona Špindler – 24.00 SNOP

ČETRTEK, 27. november – 05.00 Lepo jutro v družbi Nataše Brulc Šiftar in Dejana Fujsa – 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna – 09.15 Kuharski nasvet Branka Časarja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Domača plošča, lestvica – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 18.00 Mali radio – 19.00 Poročila – 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) – 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... – 24.00 SNOP

Koledar kulturnih prireditev

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

V soboto, 22. novembra, ob 15. uri bo v MIKK-u delavnica gledališke improvizacije, ki jo vodi Gorazd Žilavec.

GORNJA RADGONA

V ponedeljek, 24. novembra, ob 19.30 bo v Domu kulture gledališka monokomedija Čistilka Marija avtorja Toneta Partljiča in režiserja Vita Tauferja. Igra Mojca Partljič!

FILM

LENDAVA

V soboto, 22. novembra, ob 18. uri bodo vrteli v kinodvorani madžarsko črno komedijo I Love Budapest. V nedeljo, 23. novembra, ob 18. uri bo na sporedu madžarski tragikomični muzikal Libiomfi.

FOTOGRAFIJA

V torek, 25. novembra, ob 19. uri bo v MIKK-u fotodelavnica, ki jo vodi Izidor Zadravec.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

- V četrtek, 20. novembra, ob 16. uri bo v likovni učilnici OŠ I likovna delavnica, ki jo vodi Mirko Rajnar. Likovna delavnica bo tudi v ponedeljek, 24. novembra, in v sredo, 26. novembra, ob 16.30.

- V četrtek, 20. novembra, ob 19. uri bo v MIKK-u potopisno predavanje Kuba avtorja Robija Recka.

- V petek, 21. novembra, ob 18.30 bo v MIKK-u delavnica nemškega in angleškega jezika, ki jo vodi Janis Salnajs.

- V soboto, 22. novembra, ob 10. uri bo v MIKK-u literarna delavnica MIKK-ov literarni ugriz, ki jo vodi Robert Titan - Felix, v zaklonišču za trgovino Park pa glasbena delavnica Govoreči bobni, ki jo vodi Miran Celec.

- V sredo, 26. novembra, ob 12. uri bo v Lendavski 33 brezplačna predstavitev spričevala ECDL.

- V sredo, 26. novembra, ob 18. uri bo v MIKK-u delavnica za kitaro Prvi prijem, ki jo vodi Tadej Ropoša.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO! Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 20. novembra: ob 18.00 ameriška romantična komedija Dol z ljubeznijo, ob 20.00 britanska drama Krvava nedelja

Petek, 21. novembra: ob 18.00 slovenski narodnozabavni film Na planincih, ob 20.00 Dol z ljubeznijo

Sobota, 22. novembra: ob 18.00 Na planincih, ob 20.00 Dol z ljubeznijo

Nedelja, 23. novembra: ob 18.00 Na planincih, ob 20.00 Dol z ljubeznijo

Sreda, 26. novembra: ob 18.00 in 20.00 srbska ljubezenska drama Zona Zamfirova

Ljutomer

Sobota, 22. novembra: ob 19.30 ameriška romantična komedija Dol z ljubeznijo

Nedelja, 23. novembra: ob 17.30 in 19.30 ameriški akcijski film Italijanska misija

Gornja Radgona

Petek, 21. novembra: ob 18.30 ameriški družinski animirani film Medvedek Pu in pujskova velika pustolovščina, ob 20.30 kanadska družinska komedija Mambo Italiano

Nedelja, 23. novembra: ob 17.30 Medvedek Pu in pujskova velika pustolovščina, ob 19.30 Mambo Italiano

Koledar kulturnih prireditev

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 20. novembra, ob 19. uri bo v prostorih kluba PAC otvoritev razstave del 9. slikarske kolonije Primoža Trubarja.

KONCERT

MURSKA SOBOTA

V soboto, 22. novembra, ob 20. uri bo v prireditvenem centru Mešič koncert skupine Elvis Jackson. Pred njimi bosta nastopili skupini Unlisted in D-Fact.

PUCONCI

V soboto, 22. novembra, ob 19. uri bo nastopil v kulturni dvorani mešani pevski zbor Štefana Kovarja iz Murske Sobotice.

KAPELSKI VRH

V soboto, 22. novembra, ob 10. uri bo v kleti na Kapeli praznik 10-letnice delovanja Kapelskega kvarteta.

CERKVENJAK

V soboto, 22. novembra, ob 23. uri bo nastopila skupina D'Kwaschen Retashy iz Murske Sobotice.

LITERATURA

LENDAVA

V četrtek, 20. novembra, ob 18. uri bo v gradu predstavitev knjige dr. Jozsefa Varge.

DOGODEK

GABERJE

V ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri se bo v vaškem domu začela delavnica Živimo zdravo.

PLES

IJUBLJANA

Od 20. do 24. novembra bo v štihi dvorani Cankarjevega doma ponovitev plesne predstave Krog telesu - kvadrat v glavi Matjaža Fariča in društva Fiota. 20. in 23. novembra je predstava na sporedu ob 21. uri, 21., 22. in 24. novembra pa ob 20. uri.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava.

- V MIKK-u je na ogled razstava stripov Matjaža Bertonclja.

- V trgovini Mass v BTC-ju je do konca novembra na ogled fotografska razstava Miniature članov Fotokluba Murska Sobota.

- V razstavišču Pokrajinskega muzeja je do 19. decembra na ogled razstava o vodi Modro zlato. Gre za skupni projekt Pokrajinskega muzeja iz Murske Sobotice in Fränkische Schweiz museuma iz Tüchersfelda v Nemčiji. V razstavnem prostoru je do 6. decembra na ogled še razstava Vpetost in pojavnost reke Mure v likovni tvornosti 20. stoletja.

- V vitrini podjetja Fer-Ing, d. o. o., v Slovenski ulici si lahko ogledate razstavo umetniških lončarskih izdelkov in izdelkov domače obrti avtorja Franca Zelka iz Pečarovca.

- V izložbi blagovnice Živila so na ogled skulpture Lojzeta Veberiča iz Murske Sobotice.

LENDAVA

- V sinagogi je na ogled stalna razstava Zgodovina dolnjelendavskih Židov, v stopniščnem delu pa stalna zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza. Na ogled je tudi razstava slik Jakova Bararona z naslovom Haggadah - Pesach.

- V prostorih lendavskega gradu je do 28. novembra na ogled razstava Grafiti na rimski keramiki iz zbirke Pokrajinskega muzeja Ptuj. V Galeriji - Muzeju so na ogled dela z mednarodne likovne kolonije Monošter - Szentgotthard.

IJUTOMER

- V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava Od Škofje Loke do Prekije udeležencev mednarodne likovne kolonije Leskovicca 2002.

- V hotelu Jeruzalem si lahko ogledate dela z likovne kolonije Jesen v Globoki.

MORAVSKE TOPLICE

V galeriji hotela Ajda je do 30. novembra na ogled razstava članov društva Likos: Karla Kosednarja, Vlada Sagadina, Jožeta Špilaka, Ernesta Bransbergerja in Antona Bertalančiča.

BELTINCI

V prostorih gradu so do 24. novembra na ogled dela slikarske razstave likovne kolonije Izak Lipovci 2003.

LAASFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je do 9. decembra na ogled razstava Our House Is A House That Moves, kjer sodeluje štirinajst umetnikov iz ZDA, Islandije, Turčije, Albanije, Kosova, Velike Britanije, Francije, Švice in Slovenije.

PUCONCI

V občinski zgradbi so na ogled dela slikarjev amaterjev iz hrvaškega Zaboka.

RADENCI

V hotelu Radin in slaščičarni Tamara si lahko ogledate dela slikarja Adolfa Pena iz Murske Sobotice.

Delimo vstopnice za kino

Podla fanta sta Will Smith in Martin Lawrence, našo nagrado pa prejme Dominik Kovač, Petanjci 18b, 9251 Tišina. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

V katerem italijanskem mestu se dogaja zgodba filma Italijanska misija?

Kupon št. 47 - odgovore pošljite do torka, 25. novembra, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIKOV KOLEDAR

20. november, četrtek,	SREČKO
21. november, petek,	MARIJA
22. november, sobota,	CILKA
23. november, nedelja,	KLEMEN
24. november, ponedeljek,	JANEZ
25. november, torek,	KATARINA
26. november, sredo,	KONRAD

21. novembra bo sonce vželo ob 7. uri in 11 minut, zašlo pa ob 16. uri in 24 minut. Dan bo tako že krajši od 9 ur in četr. 24. novembra ob polnoči bo na nebu nastopil mlaj. 23. novembra ob 23. uri in 50 minut se bo začel Sončev mrk.

Menjalniški tečaji za tolar
Banke Slovenije 19. novembra 2003

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	235,3263	236,0344	236,7425
Hrvaška	HRK	191	1	30,7294	30,8219	30,9144
Madž.	HUF	348	1	0,9162	0,9190	0,9218
Švica	CHF	756	1	151,1894	151,6443	152,0992
V. Brit.	GBP	826	1	338,3556	339,3737	340,3918
ZDA	USD	840	1	200,4312	201,0343	201,6374

Finančna točka

Lendavska ulica 22, Murska Sobota
tel.: 02 530 37 19, 02 530 37 17

Svetovanje in informacije o posebnih
vzajemnih skladih KD

Zaupanje ima ime.
Vzajemni skladi KD.
www.kd-group.si

V dvoje
je lepše

»Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva, ni nevoščljiva, ljubezen se ne prenaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, se ne da razdružiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli se resnice. Vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse preneša. Ljubezen nikoli ne mine.«

Tako piše na ovitku poročnih fotografij današnjih mladoporočencev. Včasih slišimo, da se dekleta nočejo poročiti na kmetijo in da zato kmečki sinovi ostajajo brez žena in potomcev, kar posledično vodi v propad kmetije.

Zapisano pa nikakor ne drži za Bertalaničeve iz Dolnjih Slaveč, kajti na kmetijo so dobili zelo dobro snaho. Domov se je namreč poročil mlajši (enaindvajsetletni) sin Matej, ki je končal triletno šolo za kmetovalce, starejši sin Miran pa je odšel zdoma in živi s partnerico na Kuzmi. Matejeva izbranka je dvajsetletna Doris Bhuijan, slaščičarka, iz Ižakovec, ki je po poroki prevzela močev priimek Bertalanič.

Na klasično vprašanje, kje sta se srečala, spoznala ..., nista marala odgovoriti, sta pa razkrila, da je bilo lani v aprilu. V pogovor se je vključila Matejeva mama in namignila, da je sin najbrž deklo spoznal v M. Soboti, kajti Doris je delala v znani slaščičarni.

Bodi tako ali drugače, dejstvo je, da je mlada na novem domu

ter se dobro razume ne le z mladim možem, ampak tudi s taščo Marjano in tastom Ludvikom. Je pa tudi dobrodošla zaradi pomoči na kmetiji, saj Bertalaničevi obdelujejo pet hektarjev svoje in petnajst hektarjev najete zemlje in pridelujejo koruzo, ječmen, trikitalo, oves, sladkorno peso in pšenico, ki jo sejejo kar na osem hektarjih.

Pa poroka? Doris je sicer bila že nekaj časa v Dolnjih Slavečih, a se je malo pred poroko vrnila v Ižakovec in potem je šel Matej ponjo s svojim spremstvom. Ko se je končno prikazala prava, jo je po-

peljal s seboj na poročni obred v grajsko poročno dvorano pri Gradu na Goričkem, pozneje pa je zakonca v cerkvi na Gornjih Slavečih še blagoslovila evangeličanska duhovnica. Njej sta bila poročni priči Vanja Krapec in Miro Kramar iz Ižakovec, njemu pa Štefan In sedaj še pika na i! Zibala bosta v bližajočem se februarju.

Š. S., foto: Dšuban

Celo na malih ekranih je bilo zaznati, da sta se vodja največje tovarne asfalta in vodja proizvodnje malo trših materialov znašla v sila neprijetnem položaju in nista vedela, kako naj reagirata na lep par nog dame poznih srednjih let, ki se je znašel pred njima.

Specialisti za razvoj regije, ki jih je na račun priprave programov posilpal minister Gaber, sedaj lahko pričakujejo še en šok. Ministrica za regije Kovačeva se namreč z novo rektorico koprške Univerze že pripravlja, da odpreda oddelke postdiplomskega študija, ki je bil predviden v Rakičanu in je zanj pokazala velik interes tudi mariborska Univerza, preselil pa se je na grad Štanjel na Primorskem. Razvojniki tega seveda še ne vedo.

V Radencih so si končno oddahnili. Malo je manjkalo, da bi se jim pripetila Črna les, a s to razliko, da v njihovem športnem centru ljubeje zdravniki. Ni veliko manjkalo, da bi ga inšpektorji dali zapreti in porušili. No, po velikih naporih so ga prej legalizirali.

Ekstra kvaliteta novega gradbenega prijema na pomurskem kraku avtoceste že kake zobe. Darsovec so se v avgustu trdili, da je gl na bukovskega hriba res specialna in bi bilo škoda, če je ne bi vgradili v traso avtoceste. Kake dobra je in kako se je obnesla prva vgradnja gline na traso avtoceste v Sloveniji po prvem dežju, že kaže razpoka na asfaltu, ki je nastala na desnih voznih pasovih tik ob prehodu murskega mostu proti Vučji vasi.

V Puconcih so šele sedaj ugotovili, da je oktobrski snežni pišč z malo nižjimi temperaturami le povzročil nekaj škod. Očitno je nagnil obcestna drevesa ob nekaterih poteh, ki pa se kljub odpadlimu listju in višjim temperaturam niso poravnala. Sklonjena drevesa menda niso preveč moteča, preglednost cest pa je zmanjšujejo.

Na Hotizi ima predsedstvo HS klavzuro. Zapri so se v prostoro svojega ponosa za razvoj kraja – v nekdanjo kmetijsko zadruho. Po informacijah pred odhodom v karanteno ne bodo razpravljali o zadruhi, ampak ob brodu – ker so v Lepi naši jasno povedali, da po vrnitvah za prehod meje ne bodo več potrebovali tega turističnega plovila, in sicer zaradi izgradnje mostu. Tako sedaj isčejo prives za brod. V Lepi niso jim priporočili, da če ne najdejo priveza doma, jim dajejo na voljo gojišče školk v Piranškem zalivu.

BESEDA NI KONJ

Zaigrajmo in zapojmo po domače

Vrh zabavne glasbe v Murski Soboti

Prav gotovo je v Sloveniji malo prireditev, kjer se zbere toliko vrhunskih glasbenikov zabavne in narodnozabavne glasbe, kot na prireditvi Zaigrajmo in zapojmo po domače v Pomurju. Tako je bila tudi v petek športna dvorana pri tretji osnovni šoli v Murski Soboti nabito polna.

Vrsta nastopajočih pevcev in skupin, tokrat jih je bilo dvajset, ki zapojejo običajno po dve pesmi, poskrbi, da obiskovalcem niti za trenutek ni dolgčas, čeprav traja prireditev dobre tri ure. Voditelj Geza Farkaš pa čas med nastopi spretno dopolnjuje s humornimi vložki, ki še dodatno prispevajo k dobri volji množice.

Kakorkoli že, obiskovalci prireditve Zaigrajmo in zapojmo po domače se vračajo domov zadovoljni in tudi nanjo prihajajo z gotovostjo, da bodo dobili tisto, kar pričakujejo in za kar bodo

Polna športna dvorana obiskovalcev je več kot tri ure uživala v slovenski in hrvaški zabavni glasbi.

odšteli vstopnino, ki je glede na ponudbo, če jo primerjamo s podobnimi prireditvami, gotovo med nižjimi. Organizatorjem pri izbiri nastopajočih veliko pomagajo prav gotovo tudi pobude poslušalcev in izbori na lestvicah Murskega vala.

Zvezda večera je bil »legendarni« Mišo Kovač, kot se je izrazil voditelj. Prekmurje so tokrat zastopali Nova legija, Halgato, Kvašeni retasi in Drago Jošar. Ljubitelji narodnozabavne glasbe so gotovo navdušili Veseli planšarji in Navihanke. Slovensko zabavno glasbo pa so zastopali še Brendi, Korado, Jozo, Ptujskih 5, Petovio in Mili, hrvaško estrado pa Dražen Zečić, Vesna Pisarović, Baruni in Elio Pisak.

Skratka, Zaigrajmo in zapojmo po domače je v zabavni glasbi gotovo postala blagovna znamka, ki obeta veliko dobre zabavne glasbe in tudi glasbenikom pomeni dobro promocijo. Ob tem pa se nekateri obiskovalci domov vrnejo še z nagradami, kot so potovanja na Nizozemsko, Španijo, Hrvaško, sodi, obleke, mikrovalovna pečica in podobno.

J. Ga., foto: N. J.

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

ime
in priimek:

kraj:

ulica:

poštna številka:

davčna številka:

datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

c) po položnici - trimesečno

Pozornost
novemu
naročniku:

majica

Ob naročilu dobite
časopis do konca leta
brezplačno.

VANAK in VICI

Kemija

»Povejte mi, kaj nam je kemija dala najboljšega!« vpraša profesor kemije. »Plavalaske!« odgovori Jure.

Alkohol

Učiteljica prinese v razred dve steklenici in glisto. V eni steklenici ima vodo, v drugi pa alkohol. Glisto vrže v steklenico z vodo in ta v njej veselo zaplava. Nato vrže glisto v steklenico s »šnosom«, glista divje zamiga in crkne. Nato učiteljica vpraša učence, kaj se lahko iz tega naučimo. Janezek veselo odvrne: »Pijmo alkohol, pa ne bomo imeli glist.«

hol, pa ne bomo imeli glist.«

Zavod za zaposlovanje

Na zavodu za zaposlovanje: »Rad bi imel delo, z veliko plačo in da bom čim manj delal.«

Referentka veselo: »Ja, tu bi bilo nekaj: 3000 EUR neto plače, tri mesece dopusta letno, službeno vozilo s šofejem, delovni čas od 11.00 do 15.00, vsake 14 dni je petek prost...«

»Ali me vi zajebljate?« se razburi možakar.

»... In kdo je s tem začel???« mu odvrne referentka.

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.